

دولت خدا

درس‌نامه‌ی پیامد های جهانی سازی
و ضرورت تشکیل حکومت جهانی امام عصر (عج)

امیر محسن عرفان

مجموعه
کتاب‌های
ابرو آفتاب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عرفان ، امیر محسن ، ۱۳۶۲
دولت خدا : درس نامه ی پیامدهای جهانی سازی و ضرورت
تشکیل حکومت جهانی امام عصر (عج)
امیر محسن عرفان ؛ تهیه مرکز فرهنگی تبلیغی آینده سازان .
- قم : بقية العترة ، ۱۳۸۹ .

۱۷۴ ص . - (مجموعه کتاب های ابر و آفتاب ؛ ۶)
۲۵۰۰۰ ریال :

ISBN:978-964-162-084-6

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا .

کتاب نامه به صورت زیر نویس .

۱. مهدویت ۲. جهانی شدن جنبه های مذهبی - اسلام .

۳. آخرالزمان ۴. جهانی شدن - جنبه های سیاسی .

الف . دفتر نمایندگی مقام معظم رهبری در اتحادیه ی انجمن های اسلامی
دانش آموزان . مرکز فرهنگی تبلیغی آینده سازان . ب. عنوان ج. عنوان : درس نامه ی
پیامدهای جهانی سازی و ضرورت تشکیل حکومت جهانی امام عصر (عج) .

BP ۲۲۴/۲/۴۴۹

۲۹۷/۴۶۲۶

دولت خندان

درس‌نامه‌ی پیامد های جهانی سازی
و ضرورت تشکیل حکومت جهانی امام عصر (عج)

مجموعه
کتاب‌های
ابرو آفتاب

عنوان: دولت خندان
درس نامدی پیامدهای جهانی سازی
و ضرورت تشکیل حکومت جهانی
نویسنده: امیر محسن عرفان
تهیه: مرکز فرهنگی تبلیغی آینده سازان
ناشر: بقیة العترة
ویرایشگر: محمد باقر وزیری زاده
طراح جلد: محمد جواد حسابد
نوبت چاپ: اول / ۸۰
شمسارگان: ۳۰۰ نسخه
قیمت: ۲۵۰۰ تومان

مرکز فرهنگی تبلیغی آینده سازان
آدرس: قم / خیابان شهید فاطمی
(دور شهر) / کوی ۱۵ / پلاک ۱۵
تلفن: ۰۲۵۱-۷۷۳۱۲۴۷/۷۸۳۱۲۱۲
دورنگار: ۰۲۵۱-۷۷۴۹۳۱۰
کد پستی: ۳۷۱۵۶-۵۵۳۲۳

فهرست

پیش درآمد.....	۱۱
طلیعه.....	۱۳

فصل ۱

رؤیای بر باد رفته:

جهانی سازی دروغین و پیامدهای منفی آن / ۱۷

درس اول: جهانی سازی؛ پیشینه، اصول و مبانی و تعریف.....	۱۹
سرآغاز.....	۲۱
پیشینه اصطلاح «جهانی سازی».....	۲۴
تعریف «جهانی شدن».....	۲۵
اصول و مبانی جهانی سازی.....	۲۷
خودآزمایی.....	۲۹
برای مطالعه بیشتر.....	۲۹
درس دوم: ویژگی های جهانی سازی.....	۳۱
سرآغاز.....	۳۳
شکل گیری مشابهت ها.....	۳۳
برداشته شدن مرزها.....	۳۵
چرخش سریع و آزاد.....	۳۵
شکل گیری حاکمیت های جدید.....	۳۶
کم شدن فاصله ها.....	۳۶
خودآزمایی.....	۳۸
برای مطالعه بیشتر.....	۳۸
درس سوم: پیامدهای منفی جهانی سازی (۱).....	۳۹
سرآغاز.....	۴۱
۱. جهانی شدن تجارت های شیطانی.....	۴۲

- ۴۳ الف - تجارت شیطانی اعضای بدن انسان
- ۴۴ ب - تجارت شیطانی کودکان
- ۴۵ ج - تجارت شیطانی مواد مخدر
- ۴۵ د - تجارت شیطانی زباله‌های سمی
- ۴۷ هـ - تجارت شیطانی اسلحه
- ۴۹ و - تجارت شیطانی دارو
- ۵۰ ز - تجارت شیطانی زنان و دختران
- ۵۲ خودآزمایی
- ۵۲ برای مطالعه بیشتر
- ۵۳ درس چهارم: پیامدهای منفی جهانی سازی (۲)
- ۵۵ ۲. شکل‌گیری سلطه جهانی
- ۵۵ الف - تسلط بر نهادهای بین‌المللی
- ۵۷ ب - در اختیار گرفتن اقتصاد جهانی
- ۵۸ ج - تهاجم همه‌جانبه به کشورها
- ۵۹ د - سلطه رسانه‌ای
- ۶۳ خودآزمایی
- ۶۳ برای مطالعه بیشتر
- ۶۵ درس پنجم: پیامدهای منفی جهانی سازی (۳)
- ۶۷ ۳. جهانی شدن مشکلات
- ۶۷ الف - جهانی شدن فقر و بیکاری
- ۶۹ ب - شیوع بیماری‌ها
- ۷۱ ج - استفاده بی‌رویه از طبیعت
- ۷۲ د - تخریب محیط زیست
- ۷۶ خودآزمایی
- ۷۶ برای مطالعه بیشتر
- ۷۷ درس ششم: پیامدهای منفی جهانی سازی (۴)
- ۷۹ ۴. هنجارزدایی جهانی
- ۷۹ الف - مسخ ارزش‌های ملی و دینی
- ۸۲ ب - هویت‌زدایی

۷ / فهرست □

ج - تحمیل گسترده فرهنگ غرب.....	۸۲
د - تحت فشار قرار دادن دین و اعتقادات.....	۸۴
خودآزمایی.....	۸۶
برای مطالعه بیشتر.....	۸۶
درس هفتم: پیامدهای منفی جهانی سازی (۵).....	۸۷
۵. جهانی شدن فعالیت‌های سازمانی و گروهی.....	۸۹
الف - جهانی شدن فرقه‌ها و گروه‌های ساختگی منحرف.....	۸۹
ب - جهانی شدن باندهای مافیایی.....	۹۴
ج - شرکت‌های چندملیتی.....	۹۴
سخن آخر.....	۹۶
خودآزمایی.....	۹۹
برای مطالعه بیشتر.....	۹۹

فصل ۲

راه رهایی:

حکومت جهانی مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف، جهانی سازی واقعی / ۱۰۱

درس هشتم: جهان شمولی اسلام.....	۱۰۳
سرآغاز.....	۱۰۵
قابلیت اسلام برای جهانی شدن.....	۱۰۶
دلایل جهان شمول بودن اسلام.....	۱۰۸
۱. مطالعه آموزه‌ها و پیام‌های آسمانی این دین.....	۱۰۸
۲. جهان شمولی اسلام از دیدگاه قرآن کریم.....	۱۰۹
۳. مبانی عقلانی و هماهنگی آن با فطرت انسان‌ها.....	۱۱۱
خودآزمایی.....	۱۱۳
برای مطالعه بیشتر.....	۱۱۳
درس نهم: ویژگی‌های حکومت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف.....	۱۱۵
۱. رهبر و الگوی شایسته.....	۱۱۷
۲. حکومت بر دل‌ها.....	۱۱۸
۳. حاکمیت فراگیر جهانی.....	۱۱۸

۴. قانون الهی ۱۲۰
۵. دین و آیین واحد ۱۲۰
۶. حکومت پایدار ۱۲۱
۷. امدادهای آسمانی ۱۲۲
۸. کارگزاران صالح و کارآمد ۱۲۳
۹. حتمی بودن حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ۱۲۴
- خودآزمایی ۱۲۶
- برای مطالعه بیشتر ۱۲۶
- درس دهم: برنامه‌های حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه (۱) .. ۱۲۷**
۱. عدالت‌گستری ۱۲۹
۲. نهادینه‌سازی اخلاق و معنویت ۱۳۲
- الف - تطهیر و تزکیه ناپاکی‌های درونی ۱۳۳
- ب - مبارزه با موانع تهذیب و تزکیه نفس ۱۳۴
- ج - کنترل و نظارت مردم ۱۳۵
- د - پررنگ کردن ماهیت «عبادی» انسان‌ها ۱۳۵
- ه - درمان بیماری‌های روحی ۱۳۶
- خودآزمایی ۱۳۸
- برای مطالعه بیشتر ۱۳۸
- درس یازدهم: برنامه‌های حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه (۲) .. ۱۳۹**
۳. احیای اسلام ناب محمدی صلی الله علیه و آله ۱۴۱
- الف - تبیین معارف دینی ۱۴۱
- ب - احیای کتاب و سنت ۱۴۱
- ج - تحریف‌زدایی از پیکره دین ۱۴۳
- ۴ - ترویج خردگرایی و دانش ۱۴۴
- خودآزمایی ۱۴۹
- برای مطالعه بیشتر ۱۴۹
- درس دوازدهم: برنامه‌های حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه (۳) .. ۱۵۱**
۵. آسایش و رفاه اقتصادی ۱۵۳
- الف - اجرای اصل مساوات ۱۵۴

۹/ فهرست □

- ب - عمران و آبادانی زمین ۱۵۵
- ج - بهره‌برداری از معادن و منابع زیرزمینی ۱۵۶
- د - نهادینه‌سازی اخلاق و اصول معیشت ۱۵۷
- ه - بازیس‌گیری ثروت‌های نامشروع ۱۵۸
- ۶ امنیت و صلح فراگیر ۱۵۸
- خودآزمایی ۱۶۰
- برای مطالعه بیشتر ۱۶۰
- درس سیزدهم: جهانی‌سازی کاذب یا جهانی‌سازی واقعی؟ ۱۶۱**
- سرآغاز ۱۶۳
- مقایسهٔ اجمالی جهانی‌سازی و حکومت جهانی حضرت مهدی‌عجل الله تعالی فرجه ۱۶۴
- سخن آخر ۱۶۸
- خودآزمایی ۱۷۰
- فهرست منابع ۱۷۱

پیش درآمد

مهدویت و نیاز به منجی ملموس ترین موضوع زندگی بشر امروز است. امید به نجات و رهایی از اضطراب‌ها، افسردگی‌ها، جنگ‌ها، استعمار نوین و... وجه مشترک انسان هزاره سوم می‌باشد. گرایش اقوام و ملل به موعود آخرالزمان سوالات بسیاری را در ذهن‌ها طرح کرده است. تفکر در این پرسش‌ها مبدأ حرکتی مبارک در زندگی انسان است.

پرسش از مهدی آخرالزمان عجل الله تعالی فرجه الشریف در میان جوانان و نوجوانان دلیل بر آگاهی، رشد و عمق روحی ایشان می‌باشد. در پاسخ به پرسش جوانان و نوجوانان در این عرصه لزوم نگاه کاربردی و تفکر محور در موضوع مهدویت احساس می‌شود.

معاونت پژوهش مرکز فرهنگی - تبلیغی آینده‌سازان بر آن شد تا با کنکاش در سوالات و دغدغه‌های مهدوی دانش‌آموزان مقطع دبیرستان، به بازکاوی در موضوعات مهدوی بپردازد. مجموعه کتاب‌های ابر و آفتاب شامل شش اثر در موضوع مهدویت است که محصول تلاش پژوهشگران این مرکز می‌باشد. این کتاب‌ها که در قالب درسنامه تألیف شده‌اند عبارتند از:

۱. آرزویی برای همه، درسنامه منجی‌باوری در ادیان و آیین‌ها، مؤلف:

محمدصادق منتظری، با همکاری امیرمحسن عرفان.

۲. پله اول آسمان، درسنامه معرفت امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف،

مؤلف: حمیدرضا اسلامیه.

۳. روزهای ابری، درسنامه غیبت امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف،

مؤلف: حامد وحیدی.

۴. نردبان آسمان، درسنامهٔ انتظار امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف،

مؤلف: محمدصادق منتظری.

۵. مردان راه، درسنامهٔ ارتباط منتظر و امام عصر عجل الله تعالی فرجه

الشریف، مؤلف: سید محمد افشین فر.

۶ دولت خدا، درسنامهٔ پیامدهای جهانی سازی و ضرورت تشکیل

حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، مؤلف:

امیرمحسن عرفان.

در پایان از کلیهٔ پژوهشگران و دست‌اندرکاران تدوین و آماده‌سازی،

چاپ و نشر این اثر تشکر و قدردانی می‌شود.

مرکز فرهنگی - تبلیغی آینده‌سازان

فروردین ۸۹

طلیعه

خدایان دنیای متمدن امروزی بسیارند، اما مشهورترین آنها «علم» است و البته نه علم خدابنیاد، بلکه علم خودبنیاد و بریده از وحی و هدایت الهی. سؤال این است که غرب مدرن و بالیده از رنسانس و تحت ولایت علم و تکنولوژی، اکنون در کجا ایستاده است؟ در قلۀ تعالی یا در حوض انحطاط؟ ره یافته است یا سرگردان؟

تنها نیم‌نگاهی فارغ از مشهورات زمانه که ظواهر را به کناری زند و به اعماق بنگرد، کافی است تا دریابیم که خدای علم در ولایت و سرپرستی دنیای امروز با ناکامی‌هایی بس جانکاه و انسان‌سوز مواجه بوده است. علم مدرن اگرچه به مدد مولود خود، تکنولوژی، «آسانی» را به بشر مدرن عرضه کرده است اما «آسایش» را هرگز! و آنچه جان و روح آدمی را تابناک و متبلور می‌کند، برق ظواهر و ابزار قدرتمند و امکانات انبوه مادی است یا جذبۀ درخشش معنویت و غایت‌اندیشی؟

بی‌گمان در آشوبستان دوران جدید، حکومت دینی و جامعه دینی یگانه پناه و تکیه‌گاه انسان بحران‌زده معاصر است. شاید گرایش به مباحثی همچون «حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف» در عصر حاضر، پس از تجربه‌های فراوان اندیشه‌های بشری دلیلی عینی بر این مدعا باشد.

در این میان پرسش از پیامدهای «جهانی‌سازی» دیری است که در جامعه دینی و علمی ما مطرح شده و در کشاکش پاسخ‌های گوناگون گرفتار آمده. در کاوش برای یافتن پاسخی برای این سؤال این نکته رخ

خواهد نمود که بشر در سایه جهانی سازی، تلخ ترین تجربه فراغت از خدا را زهرنوش می کند. شرایطی که این عصر برای انسان پدید آورده، چندان پیچیده و پرگره شده که بسیاری از نیازهای نخستین و اجتناب ناپذیر، بی پاسخ و نهاده شده است.

اما در این میان، بین الگوی حکومت مطلوب اسلام (حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف) و الگوی ناشی از اندیشه بشری (جهانی سازی) تفاوت های جدی وجود دارد.

در جهانی سازی به ما می گویند که جهان در حال کوچک شدن است؛ رایانه ها و نمابرها مسافت های وسیع را درنوردیده اند و کره خاکی هم اینک «دهکده جهانی» است؛ دهکده ای که همه ما در آن به طور بی سابقه ای به همدیگر پیوند خورده ایم. اما به نظر می رسد که قضیه کاملاً برعکس است. گویا این فاصله گیری و فقدان ارتباط است که زندگی نوین انسان مدرن را رقم می زند. اگر چیزی در حال کوچک شدن باشد، آن، کمال وجودی انسان نوین است.

«نظم نوین جهانی» و «جهانی سازی» که روزگاری به عنوان راه حلی برای مشکلات جهانی مطرح می شد، در واقع روی دیگر سکه غربی سازی جهان بیش نیست. جهانی سازی اگرچه پیامدهای مثبتی نیز به همراه داشته، اما تقریباً همواره به گونه ای بی رحمانه مجری منطق ویران گر نظام سرمایه داری است.

آیا باید همچنان چشم بر روی این واقعیت موجود بست که جهانی سازی موجود در واقع یک جنگ تمام عیار است که مثل هر جنگ دیگری برندگان و البته بازندگان پرشماتری دارد. جنگی که ره آورد آن غارت بی وقفه طبیعت، غربی سازی جهان، یکسان سازی جهان و در نهایت نابودی فرهنگ های مختلف است.

با این اوصاف، آیا امروز زمان رهایی از وضعیت موجود فرا نرسیده است؟ شاید بهتر باشد این دوره را دوره تلاش‌های جمعی بنامیم، دوره‌ای که در آن باید در جستجوی شیوه‌هایی از شکوفایی جمعی باشیم که در آن فقط رفاه مادی محور نباشد؛ دورانی که در آن هدف زندگی خوب به معنای زندگی مادی خوب نباشد.

امروزه همه اندیشوران و اندیشمندان پذیرفته‌اند که باید قدرتی جهانی وجود داشته باشد تا به داد مظلومان آید. آنان فریاد می‌زنند که نظم نوین جهانی، سازمان ملل، شورای امنیت و... سبب گسترش بی‌عدالتی‌ها شده است.

در سال‌های اخیر هیچ ایده، تفکر و اندیشه‌ای به اندازه اندیشه مهدویت و منجی‌گرایی در عرصه‌های مختلف فردی، اجتماعی، اعتقادی، اخلاقی، علمی، فناوری، فرهنگی و سیاسی کارساز و تأثیرگذار نیست.

اکنون که انسان‌ها به اصل لزوم جامعه جهانی پی برده‌اند و در تکاپوی آند، بر مسلمانان به خصوص شیعیان است که حکومت جهانی اسلام را به دنیا معرفی کنند تا حقیقت‌جویان تشنه به دنبال سراب نروند.

نوشتار حاضر نیز گامی آغازین برای آشنایی با «حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف» است که در دو فصل سامان یافته است. در فصل اول با عنوان «روایای بر باد رفته» به طور خلاصه برخی از پیامدهای منفی جهانی‌سازی غرب آورده شده و در فصل دوم با عنوان «راه رهایی» در صدد تبیین اهداف و برنامه‌های حکومت جهانی آن حضرت هستیم.

فصل ۱

رؤیای بر باد رفته

جهانی‌سازی دروغین و پیامدهای منفی آن

درس اول
جهانی‌سازی؛ پیشینه، اصول
و مبانی و تعریف

آنچه در این درس می‌خوانیم:
- چرایی بحث از جهانی‌سازی
- معنا و مفهوم جهانی‌سازی
- اصول و مبانی جهانی‌سازی

سرآغاز

برخلاف تازگی ظاهری پدیده جهانی سازی، میل به آن سابقه‌ای بس طولانی دارد. گرایش به جهانی شدن نخست در ادیان الهی مانند اسلام بروز کرد. ادیان بزرگ الهی همچون یهودیت، مسیحیت و اسلام همواره سودای جهانی شدن داشته و دارند. اینک نیز در پی آنند که امت و حکومتی واحد و جهانی پدید آورند.

در کنار ادیانی چون اسلام، تمدن‌ها، کشورها و انسانهایی نیز بوده‌اند که براساس اندیشه‌های جاه‌طلبانه، سودجویانه و توسعه‌خواهانه میل به جهان‌گرایی داشته‌اند و حتی کوشیده‌اند از گذر جهان‌گشایی‌های نظامی، به آن جامه عمل بپوشانند. بابلیان، ایرانیان و رومیان باستان از همین تمدن‌ها هستند که می‌کوشیده‌اند بر جهان حکومت یابند و همگان را به پیروی از ارزش‌های خویش وادارند. جهان‌گستری کوروش و اسکندر قدمتی طولانی در تاریخ دارد.

«جهانی شدن» جهان‌بینی ستمدیدگان است که برای تحقق عدالت، تساوی حقوق و گسترش انسانیت در پی آنند. و «جهانی سازی» جهان‌بینی ستمگران است که با سوء استفاده از اصطلاح «جهانی شدن» در پی استثمار کشورهای جهان سوم هستند. جهانی سازی، تداوم حرکت استعماری غرب است که پس از جنگ سرد، از لاک دفاعی خود بیرون آمده و رؤیای تسلط بر عالم را در سر می‌پروراند. به همین دلیل با پایان جنگ سرد که با فروپاشی بلوک شرق همراه بود، سیاست و استراتژی جدیدی به نام «نظم نوین جهانی» از سوی آمریکا مطرح

گردید. این پدیده که با تحولات عظیم در تکنولوژی جدید اینترنت همراه شده، به مقدمه‌ای برای جهانی‌سازی تبدیل گردید.

جهانی‌سازی، گویای طرح پیچیده‌ای برای استعمار است، زیرا فرهنگ اروپایی از طریق مهاجرت، استعمار و تقلید فرهنگی به سراسر کره زمین تحمیل می‌شود و کشورهای غربی در سایه «جهانی‌سازی» در امور داخلی دولت‌های جهان سوم، بدون در نظر گرفتن ثبات اجتماعی و حاکمیت آنان، دخالت می‌کنند.

اگر چند دهه پیش درباره «جهانی شدن» و «حکومت جهانی» سخن به میان می‌آمد، درک و فهم و پذیرش آن برای مردم، سنگین و آگاهی و دانش آنان در این باره اندک و محدود بود. الگوی حکومت مطلوب در آیین اسلام با الگوی ناشی از اندیشه بشری تفاوت‌های جدی دارد. آراء و اندیشه‌های بشری، هرچند قوی و متقن باشد، به دلیل محدودیت‌های انسان و محور بودن شعاع اندیشه او در تار و پود حیات مادی و امور عینی، در عرصه پیش‌بینی و ارائه الگوی سیاسی کارآمد برای آیندگان با کاستی‌های جدی‌ای روبه‌رو است. طراحی دقیق الگوی مطلوب حکومت، نیازمند آگاهی وسیع و آشنایی با زوایای مختلف حیات بشری و نیازمندی‌های مادی و روحی اوست که اندیشمندان سیاسی فاقد چنین آگاهی‌ای هستند.

اما در این میان، الگوی برگرفته از وحی که شعاع نامحدود نیازمندی‌های بشر را مورد توجه داشته و به زوایای مختلف امیال و خواسته‌های او توجه نموده، از استحکام، سازگاری و جامعیت بیشتری برخوردار است. اندیشه تأسیس «حکومت جهانی» از ضروریات آیین اسلام است. اسلام دارای ماهیت جهان‌شمول و عالم‌گیری است که برخلاف ادیان پیشین، مخاطبان خود را فراتر از مرزهای خونی و خاکی،

در میان ابنای بشر و همهٔ جوامع انسانی جستوجو می‌کند. مخاطبان جهانی‌سازی اسلامی نه عرب هستند نه عجم، نه مکی نه مدنی و نه حتی مسلمانان، بلکه همهٔ مردمند و معنویت (خدا) و عقلانیت (انسان) دو عنصر اساسی‌اند.

وضعیت کنونی جهان، با ضعف‌ها و قوت‌ها، نقاط مثبت و منفی، نظریه‌ها و آرمانها، خواسته‌ها و نیازها و طرح‌ها و برنامه‌ها، بهترین و روشن‌ترین دلیل و برهان بر اثبات ضرورت حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و نیاز به آن است. کاستی‌ها و نقصان موجود در نظریهٔ «جهانی‌سازی» نیاز بشر به حکومت مقتدر و عدالت‌گستر را تعمیق می‌بخشد؛ زمینه را برای ظهور او فراهم می‌سازد؛ سطح آگاهی و بینش مردم را بالا می‌برد؛ آنان را آمادهٔ پذیرش دولت کریمه و حکومت جهانی او می‌گرداند.

حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف خط بطلانی بر انواع گوناگون حکومت‌ها، نظریات، برنامه‌ها و طرح‌های ارائه شده در عرصهٔ جهانی است، به طوری که تمامی این نظریات و حکومت‌ها امتحان خود را پس خواهند داد و مردم به پوچی، ضعف و بطلان آن پی خواهند برد و با آغوش باز، پذیرای «دولت مهدوی» خواهند شد.

عواملی که در درخواست و طلب آگاهانه و عاشقانهٔ «ظهور منجی و مصلح الهی» از سوی بیشتر انسان‌ها دخیل است عبارتند از:

۱. مشکلات دائمی جهان چون جنگ‌ها، عداوت‌ها، کینه‌ها، نابرابری‌ها، نابسامانی‌ها و ستم‌ها.
۲. نیازهای ضروری بشر در زمینهٔ اقتصاد، سرمایه‌گذاری، ارتباطات، بهداشت و رفع فقر مادی و معنوی.
۳. الزامات و بایسته‌های جهان در زمینهٔ نزدیک ساختن فرهنگ‌ها،

علوم، افکار و اندیشه‌ها و تربیت اخلاقی.

۴. تجارب گذشته‌ی انسان‌ها در نقص و ضعف حکومت‌ها و دولت‌ها، جنگ‌ها و ستیزه‌جویی‌ها.^۱

در این نوشتار پس از بیان مباحثی درباره‌ی «جهانی‌سازی» و پیامدهای آن، به «حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف» پرداخته شده و ابعاد مختلف آن بررسی می‌شود.

بر این نکته پافشاری می‌کنیم که اگر به درستی نتوانیم ابعاد و زوایای مختلف اندیشه‌ی «مهدویت» را در عصر حاضر بازگو کنیم و نسبت و ارتباط آن را با «جهانی شدن» بسنجیم، از قافله‌ی اندیشه و گفتمان روز به دور خواهیم بود و نخواهیم توانست درک و فهم بشری را درباره‌ی آینده‌ی درخشان جهانی به خوبی شکل دهیم.

پیشینه اصطلاح «جهانی‌سازی»

هزار و نهصد و شصت و اندی سال رفته از میلاد عیسی مسیح، در اروپا کتابی با نام «اکتشافاتی در ارتباطات» نگاشته شد. این اسمی بود که «مارشال مک لوهان» برای دست‌نوشته‌هایش انتخاب کرده بود. او خود باور نمی‌کرد نظریه‌ی «دهکده جهانی» - همان چیزی که در این کتاب مطرح کرده بود - سرآغاز گفتمان جدیدی در علوم سیاسی، اجتماعی و فرهنگی در عصر حاضر باشد.^۲ برخی اصطلاح دهکده جهانی را سرآغازی بر شکل‌گیری اصطلاح «جهانی شدن» می‌دانند. قابل ذکر است که انگلیسی‌ها به «جهانی شدن» «Globalization» و عرب‌ها «عَوْلَمَه» می‌گویند.

۱. کارگر، رحیم، جستارهایی در مهدویت، ص ۱۵۳.

۲. تحویلین، میهن، ما و جهانی شدن، ص ۲۵.

برای فرایند جهانی شدن، تاریخچه و زمان دقیقی را نمی‌توان در نظر گرفت. با وجود این، درک فرایند جهانی شدن به صورت کنونی بدون دقت نظر و بازنگری نسبت به گذشته و ریشه‌های عمیق آن هم ممکن نیست. از پیش‌زمینه‌ها و زمینه‌های بروز پدیده‌ای که آثار عظیمی بر جای گذارده و هرچه می‌گذرد بر شدت و قوت آن افزوده می‌شود، دو گام را می‌توان برشمرد:

گام اول: سال‌های ۱۸۶۰ میلادی تا ۱۹۱۳ میلادی یعنی اوج انقلاب صنعتی تا قبل از جنگ اول جهانی؛ در این سال‌ها جهان شاهد رشد هرچه بیشتر حجم تجارت بین‌المللی تحت عملکرد استاندارد طلا و حرکت قابل ملاحظه نیروی انسانی بود.

گام دوم: حوادث مهم در زمینه ارتباطات و اتفاقات قابل ملاحظه‌ای نظیر طراحی اولین خط تلگراف در سال ۱۸۶۴ میلادی، اولین ارتباط بین‌المللی تلفن بین لندن و پاریس در سال ۱۸۹۱ میلادی، ایجاد اولین برنامه خدمات فراملی هوایی (۱۹۱۹م)، اولین پخش رادیویی بین‌المللی (۱۹۳۰م)، تأسیس سازمان ملل (۱۹۴۵م)، ساخت اولین رایانه بین‌المللی دیجیتال (۱۹۴۶م)، استفاده از اولین ماهواره بین‌المللی ارتباطی (۱۹۶۲م) و استفاده از فیبر نوری (۱۹۷۷م)^۱ روند جهانی‌سازی را تسهیل و تاریخ وقوع آن را به جلوتر انداخت.

تعریف «جهانی‌شدن»

این واژه به سرعت در شمار واژگانی قرار گرفت که نه تنها در مجامع علمی بلکه روزنامه‌نگاران، سیاستمداران، تجار، تبلیغات‌چیان و هنرمندان نیز از آن استفاده می‌کردند. آنان می‌گفتند:

۱. سلیمی، حسین، فرهنگ‌گرایی (جهانی‌شدن و حقوق بشر)، ص ۱۲۹.

۱. جهانی شدن در حقیقت، درهم شکستن مرزها و اقتصادهاست؛ به دیگر سخن افزایش جریان سرمایه بین مناطق مختلف جهان است.
 ۲. جهانی شدن، تشدید تقویت روابط اقتصادی - سیاسی در ورای خود است.

۳. جهانی شدن، پیروزی اقتصادی جهان سرمایه‌داری است.

۴. جهانی شدن، فشردگی جهانی و تسریع آگاهی جهانی است.

۵. جهانی شدن، فرایندی است که به وسیله آن مردمان جهان در یک جامعه جهانی ادغام می‌شوند.

جهانی شدن را می‌توان به گونه‌ها و از دیدگاه‌های بسیار متفاوتی تعریف کرد که خود حاصل علاقه‌مندی‌ها و موقعیت‌های متفاوتی نسبت به پیامدهای آن است. شاید در عام‌ترین شکل بتوان این فرایند را به صورت زیر تعریف کرد:

«جهانی شدن عبارت است از افزایش روابط افراد، گروه‌های اجتماعی، نهادها، دولت‌های ملی و... در جهان به حدی که وابستگی متقابل میان آنها ایجاد شده و این روابط به حدی باشد که امکان تفکیک اجزا از یکدیگر وجود نداشته و در نتیجه نوعی یکپارچگی ایجاد شود.»^۱

روند «جهانی شدن» دستاورد مهم تمدن، علم و فناوری بشر است و تا حدودی لازمه زندگی انسانهاست و باعث نزدیکی آنها به یکدیگر می‌شود؛ به عبارت دیگر کسانی که در کره زمین زندگی می‌کنند، باید به همه ابزارها و وسایل رفاه، پیشرفت، آسایش، امنیت و... دسترسی داشته باشند، اما همین روند طبیعی، در حرکت رو به رشد و تکاملی خود، شاهد دست‌اندازی و دخل و تصرف قدرت‌های اقتصادی و سیاسی بزرگ دنیا بوده است. صاحبان شرکت‌های بزرگ اقتصادی این روند را در خدمت

۱. تحویلیان، میهن، ما و جهانی شدن، ص ۲۷.

منافع خود گرفته‌اند و به نوعی خود را بر این فرایند طبیعی تحمیل کرده و حتی در مسیر حرکت آن، انحراف ایجاد کرده‌اند. به این فرایند «جهانی‌سازی» یا «جهانی کردن» می‌گویند. پروژه «جهانی‌سازی» دقیقاً همان آمریکایی‌سازی و غربی‌سازی کل جهان است که البته این امر کاملاً متمایز با روند «جهانی شدن» می‌باشد.^۱

اصول و مبانی جهانی‌سازی

بدون توجه به اصول و مبانی جهانی‌سازی، ما به خوبی نمی‌توانیم جهانی‌سازی را درک کنیم. جهانی‌سازی بر انسان‌محوری، جدایی دین و دولت و آزادی مبتنی است.

۱. انسان‌محوری: انسان‌گرایی، انسان‌مداری، اصالت فرد، انسان‌دوستی و مانند آن نگرش ویژه‌ای است که انسان را محور قرار داده و اصالت را تنها به رشد و شکوفایی انسان سپرده است. بنابراین می‌توان «انسان‌محوری» را یک شیوه فکری به شمار آورد که انسان را بر هر چیز مقدم می‌شمارد. گرچه این نگرش، کم و بیش از بدو تاریخ بشر وجود داشته، ولی پس از دوره رنسانس از مهم‌ترین شالوده‌های تفکر جدید غرب شده است. معتقدان به چنین تفکری می‌گویند:

– انسان و حوایج او محور خواست‌ها و علایق او در زندگی اجتماعی است.

– اخلاق و جامعه بایستی بر مبنای انسان بنا شود.

– دموکراسی تنها تضمین‌کننده حقوق انسان‌هاست.

– انسان است که بر همه ایدئولوژی‌ها ارزش‌گذاری می‌کند.^۲

۱. کارگر، رحیم، جستارهایی در مهدویت، ص ۱۵۵.

۲. گفتمان مهدویت (گفتمان پنجم)، مجموعه مقالات، ص ۱۹۰.

خلاصه آنکه انسان، معیار حق، یگانه حقیقت هستی و خالق همه ارزش‌هاست.

۲. جدایی دین و دولت: دنیاطلبی، دنیاگرایی، لادینی، دین‌گریزی و عرفی‌گرایی از اصول تفکر جهانی‌سازی در غرب است. آنان معتقدند آنچه به این جهان تعلق دارد به همان اندازه از جهان دیگر و خدا دور است. لذا باید با به حاشیه راندن دین، حیات سیاسی و اجتماعی انسان‌ها را تضمین کرد.

فقدان نظام سیاسی - اجتماعی در مسیحیت، تفسیر دنیاگرایانه متون دینی از سوی برخی از متفکران مسیحی، رفتار خشن ارباب کلیسا، ناتوانی آنها در پاسخ به شبهات، بروز فساد و ضعف گسترده در دستگاه کلیسا و... از زمینه‌های بروز، ظهور و رشد تفکر «جدایی دین و دولت» است.^۱

۳. آزادی: آزادی بی حد و حصر انسان از مبانی و اصول پدیده «جهانی‌سازی» به شمار می‌رود.

خودآزمایی

۱. چه عواملی در خواست و طلب آگاهانه «تشکیل حکومت جهانی» از سوی مردم دخیلند؟
۲. چه زمینه‌هایی در پیدا شدن اصطلاح «جهانی‌سازی» دخیل بود؟
۳. جهانی‌سازی را تعریف کنید؟
۴. «جهانی‌سازی» بر کدام اصول و مبانی استوار است؟

برای مطالعه بیشتر

- پدیده جهانی شدن، وضعیت بشری و تمدن اطلاعاتی، فرهنگ رجایی، ترجمه عبدالحسین آذرنگ، نشر آگاه، تهران.
- ما و جهانی شدن، پارسا بروجنی و مهین تحویلیان، انتشارات هنرهای زیبا، اصفهان.
- گفتمان مهدویت (گفتمان پنجم)، مقاله جهانی‌سازی غربی و جهانی شدن اسلامی، مرتضی شیروودی، بوستان کتاب، قم.
- جستارهایی در مهدویت، رحیم کارگر، مرکز تخصصی مهدویت، قم.

درس دوم

ویژگی‌های جهانی‌سازی

آنچه در این درس می‌خوانیم:
- برخی از ویژگی‌های جهانی‌سازی همچون کم شدن فاصله‌ها،
چرخش سریع اطلاعات و...

سرآغاز

جهان در حال تغییر است و در این دگرگونی، پوست انداختن‌های سختی در راه است. اگر ما مهارت، بینش، دانش و آمادگی این مهم را نداشته باشیم نمی‌توانیم خود را بازپروری کرده، دچار مشکلات فراوانی خواهیم شد.

شناخت صحیح «پروژه جهانی‌سازی» به ما در مدیریت، تغییر و بازسازی معیارهای فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی کمک می‌کند. به خاطر داشته باشیم تغییر، امری بخشنامه‌ای نیست، تغییر یک پروسه است؛ آرام آرام پیش می‌رود و برگشت‌ناپذیر نیست. انسان مواجه با جهان دگرگون امروز بیش از هیجان به آرامش و تفکر نیازمند است.

شناخت ویژگی‌ها و خصوصیات جهانی‌سازی علاوه بر آنکه امری پسندیده و لازم است، یک ضرورت «عقلانی» نیز می‌باشد، زیرا با اطلاع دقیق از ویژگی‌های جهانی‌سازی می‌توان در مقام «دفع» یا «درمان پس از بیماری» برآمد. مهم‌ترین ویژگی‌های جهانی‌سازی عبارتند از:

شکل‌گیری مشابهت‌ها

«جهانی‌سازی» در فرهنگ (اخلاق، آداب و رسوم) مردم مشابهت‌هایی را پدید آورده است. این مشابهت‌ها عموماً منفی هستند. هرگاه می‌گویند اخلاق و عرفان جهانی یعنی همان عرفان مادی یا شیطانی. اخلاق و آداب و رسوم جهانی بر پوچ‌انگاری ارزش‌های الهی و انسانی بنا نهاده شده است. جنبه انسانی انسان به فراموشی سپرده شده و تنها به عنوان

«موجود مادی» مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

چنین فرهنگی افراد پیرو خویش را به فزون‌طلبی، آزادی، بهره‌وری از غرایز و سودپرستی فرامی‌خواند. در فرهنگ جهانی، هدف وسیله را توجیه می‌کند. بنابراین، پیروان چنین فرهنگی برای رسیدن به اهداف مادی و بهره‌مندی هرچه بیشتر از مزایای زندگی به هر وسیله‌ای دست می‌یازند و از هر شیوه ممکن سود می‌جویند. میل به عریان‌گری و تمسخر سنت‌های ملی از مشابهت‌های جهانی‌سازی در فرهنگ‌ها است.

یکسان‌سازی «تغذیه» از دیگر مشابهت‌های «جهانی‌سازی» است. اینکه سرتاسر مردم جهان بایستی از غذاهای غربی بخورند یک امر عادی است. غذاهای «فست‌فود» و رستوران‌های «مک دونالد» از نمادهای فرهنگ غربی است که در هیچ جایی از دنیا وجود نداشته، اما حالا ظاهراً وسوسه خوردن غذای سریع و خوشمزه به ذهن همه خطور می‌کند. همیشه ما «کره شمالی» را کشوری منزوی و مرموز می‌دانستیم، اما خبر افتتاح «فست فود» و رستوران‌های «مک دونالد» در این کشور واقعاً برق از سر آدم می‌پراند! آن هم کشوری که مقامات آن حسابی سعی کرده‌اند جلوی ورود هر محصول فرهنگی خارجی را به این کشور بگیرند. نوشابه‌های گازدار هم‌اکنون در سراسر دنیا جزء پرمصرف‌ترین نوشیدنی‌هاست.^۱ دو شرکت «کوکاکولا» و «پپسی» از پیشگامان تولید نوشابه در دنیا هستند که صاحبان اصلی آن، سرمایه‌داران صهیونیست و آمریکایی هستند.

در ایران خودمان نیز سفره‌ها جهانی شده و ما چون غربی‌ها به جای غذاهای سنتی و پرفایده‌ای مثل آش رشته، آبگوشت و فسنجان به پیتزا، همبرگر، لازانیا و کنتاکی روی آورده‌ایم.

۱. مسعودی، کاظم، جهانی شدن و مخالفت با آن، ص ۱۷۵.

مشابهت در شیوه حکومت‌داری از دیگر ویژگی‌های جهانی‌سازی است. تلاش سردمداران غرب بر تحمیل دموکراسی غربی، بسیاری از کشورها را به این سمت کشانده است.

برداشته شدن مرزها

امروزه مرزهای سرمایه و موانع اقتصاد برداشته شده است. عنوان «سرمایه‌های جهانی» یعنی عدم وجود مرز برای پول و سرمایه یا به دیگر سخن معاملات بین قاره‌ای. جالب آنکه امروزه خیلی از کشورها نیز مرز سیاسی ندارند. به عنوان مثال تعدادی از کشورهای اروپایی عضو اتحادیه اروپا مرز سیاسی ندارند؛ یعنی سفر از انگلستان به فرانسه همانند مسافرت از تهران به اصفهان است بدون پاسپورت، معطلی، مهر خروجی و....

چرخش سریع و آزاد

تبادل سریع اطلاعات، سرمایه، نیروی کار و مهاجرت از ویژگی‌های جهانی‌سازی است. اصلاً عده‌ای «جهانی شدن» را فرایندی از ریزش اطلاعات و دمیدن شتاب و سرعت به زندگی می‌دانند. مثلاً شما همین تاریخ کامپیوتر را در نظر بگیرید. نسل اول کامپیوترها حجمی به اندازه یک اتاق داشتند، اما نسل‌های بعدی از نظر اندازه کوچک‌تر، از نظر حافظه بزرگتر و سرعت پردازش آنها سریعتر شد.

در جامعه اطلاعاتی، سبک زندگی به تدریج دگرگون شده و کار، آموزش، انجام کارهای خانه و تفریح تغییرات اساسی‌ای کرده است. تبادل سریع اطلاعات نتیجه رشد و پیشرفت روزافزون کامپیوتر است. الآن بسیاری از مردم جهان با استفاده از اینترنت، ماهواره و رسانه‌های مکتوب، از آخرین و کوچک‌ترین اخبار و حوادث جهان مطلع می‌شوند و در ارتباط مستمر با سراسر جهان هستند.

شکل‌گیری حاکمیت‌های جدید

در «پروژه جهانی سازی» صاحبان رسانه حاکمان جدید دنیا می‌باشند. «آسوشیتد پرس»، «یونایتد پرس» آمریکایی، «رویتر» انگلیسی، «فرانس پرس» فرانسوی، هر یک با هزاران خبرنگار و با تلاش خستگی‌ناپذیر به کانالیزه کردن رسانه‌های گروهی در جهت اهداف خود هستند.

ارائه تفسیر و تحلیل‌های جهت‌دار، مخابره حوادثی که هرگز تحقق نیافته، گزارش ندادن حوادثی که با فزون‌خواهی سرمایه‌داران غرب سازگاری ندارد، بزرگ‌نمایی برخی حوادث کوچک برای مخدوش ساختن چهره انقلاب‌های ضد استکباری، ناچیز جلوه دادن تحرکات آزادی‌خواهانه و نیز تزریق فرهنگ مصرف غربی، بخشی از برنامه این رسانه‌ها است.

ادغام نیروها و نهادهای بین‌المللی و تشکیل سازمانها و گروه‌های بین‌المللی همچون گروه‌های صلح، گروه‌های حقوق بشر، گروه هشت، گروه آث آن، سازمان بین‌الملل، صندوق بین‌المللی پول، سازمان تجارت جهانی و بانک جهانی از مصادیق «حاکمیت‌های جدید» در جهان معاصر است که البته در انحصار چند کشور غربی می‌باشد.^۱

کم شدن فاصله‌ها

حمل و نقل انسان و کالا در جهان امروز در سریع‌ترین وقت ممکن انجام می‌شود. در قرن بیست و یکم فاصله دیگر معنا ندارد. گسترش اطلاعات و ارتباطات جهانی در عرصه رسانه‌ها، ماهواره، تلفن، اینترنت و... که نکات مثبت و منفی زیادی در آن وجود دارد - از ویژگی‌های

۱. سلیمی، حسن، جهانی شدن، ص ۲۲.

این پدیده به شمار می‌رود.

جامعه امروز جامعه‌ای بدون فاصله است که انسان‌ها می‌توانند با صرف نظر از نژاد، ملیت، زبان، مذهب و هر اختلاف دیگری، با یکدیگر تعامل کنند. این جامعه فراملیتی و بین‌المللی است.

رشد هرچه بیشتر «ارتباطات اینترنتی» نیز گواه کم شدن فاصله‌ها در قرن بیست و یکم است. براساس گزارش سازمان توسعه انسانی (HDR) تا سال ۲۰۱۵ میلادی، ۸۸ درصد مردم کاربر اینترنت می‌شوند.

منظور از «انفجار اطلاعات» این است که تمام جنبه‌های تجارب انسانی در یک مکان جمع می‌شود و هر انسانی می‌تواند به طور همزمان، حوادث و مناظری را که بسیار دورتر از وی هستند، احساس و لمس کند. مدارهای الکتریکی، نظام زمان و مکان را در هم می‌نوردد و امور مربوط به سایر افراد بشر را به طور مستمر و همزمان در پیش دیدگان ما قرار می‌دهد.^۱

«بیل گیتس» از پیشگامان فناوری اطلاعات و صاحب شرکت عظیم مایکروسافت و بالأخره ثروتمندترین مرد جهان، در کتاب خود با نام راهی که در پیش است به صراحت می‌گوید که جامعه اطلاعاتی حاوی شاهراه‌هایی است که انسان به‌ناچار بایستی عضو آن شود. وی معتقد است کامپیوتر نقش اساسی در کم شدن فاصله‌ها دارد. او می‌گوید «حافظه‌های کامپیوترهای آینده چنان گسترش خواهد یافت که می‌توان محتوای بزرگترین کتابخانه دنیا یعنی کتابخانه کنگره آمریکا را در یک سی‌دی به اندازه شصت دست انسان جا داد! و آن را به دورترین نقاط دنیا فرستاد.»^۲

۱. تاملینسو، جان، جهانی شدن فرهنگ، ترجمه محسن حکیمی، ص ۵۲.

۲. گل محمدی، احمد، جهانی شدن (فرهنگ و هویت)، نشر نی، تهران، ص ۱۶۵.

خودآزمایی

۱. به چه دلیلی ما نیازمند شناسایی ویژگی‌های جهانی‌سازی هستیم؟
۲. مصادیق «برداشته شدن مرزها» در جهانی‌سازی را توضیح دهید؟
۳. «حاکمیت‌های جدید» دنیا چگونه شکل می‌گیرند؟

برای مطالعه بیشتر

- نگاهی موشکافانه بر پدیده جهانی‌شدن، یات آرت شولت، ترجمه مسعود کرباسیان، انتشارات علمی و فرهنگی، تهران.
- جهانی‌شدن (فرهنگ و هویت)، احمد گل‌محمدی، نشر نی، تهران.
- جهانی‌شدن فرهنگ و سیاست، دکتر علی اصغر کاظمی، نشر قومس.

درس سوم

پیامدهای منفی جهانی سازی (۱)

آنچه در این درس می خوانیم:

- ضرورت بحث از پیامدهای جهانی سازی
- جهانی شدن تجارت های ناشایست و پیامدهای آن
- اقسام تجارت های ناشایست

سراغاز

از زمانی که اصطلاح «جهانی‌سازی» در میانه دهه ۱۹۹۰ میلادی به شعار روز تبدیل شد، درک مشترک خیلی‌ها از جهان را زنجیره‌ای از «پایانها» تشکیل می‌داد؛ پایان فقر، پایان بی‌عدالتی، پایان فساد. اما امروزه در میانه بدترین بحرانهای ناشی از «جهانی‌سازی»، ما در عوض شاهد پایانهای دیگر هستیم؛ یعنی پایان انسانیت، اخلاق و معنویت. نتیجه این وضع، بروز یک گفتمان در حال ظهور پیرامون جهان است که سؤال آغازینش، خود تعریف‌گر آن است: سرانجام این جهان به کجا می‌انجامد؟

واژه نارسای جهانی‌سازی خیلی زود به واژه‌ای اختصاری برای واداشتن مردم به پذیرش سرنوشت جبری خویش تبدیل شد. شاید جهانی‌سازی در گسترش ارتباطات و فناوری‌ها در سطح جهان نقش خوبی ایفا کرده باشد، اما باید اعتراف کرد که پیامدهای ناشایستی هم به دنبال داشته است. دنیای امروز با سطوح بی‌سابقه‌ای از گرسنگی، فقر، نابودی زیست محیطی، نابرابری جهانی و فروپاشی مالی مواجه است.

بزرگترین دل‌مشغولی جهانی‌سازی، پول، سرمایه و قدرت است. از این رو در آغاز قرن بیستم، از یک سو شاهد به تاراج رفتن خصایل انسانی و فطرت ناب بشری و از سوی دیگر حاکمیت بلامنازع خیانت، بی‌وفایی، آزمندی و حرص و طمع بودیم. سنگ بنای جهانی‌سازی بر محوریت پول و بازار قوام یافته و دیگر مجالی برای عرض اندام احساسات و عواطف انسانی باقی نگذاشته و فرهنگ چند هزار ساله انسانی در معرض

تندباد «منطق بازار» در حال فنا شدن و به یغما رفتن است. جهانی سازی پدیده پیچیده، مبهم و رازآلودی است که نمی توان از آن روایت واحدی داشت. جهانی سازی اگرچه تبدیل به امری محتوم و اجتناب ناپذیر برای بشر امروز شده، اما آنچه همگان را رنج می دهد آن است که این پدیده نه تنها واجد کمال نیست، بلکه بشر امروز را با قساوت تمام به سوی کژراهه های گمراهی سوق می دهد.

بحرانهای اخیر در دنیا ضعف های ساختاری «جهانی سازی» را بار دیگر آشکار کرد و نشان داد که «جهانی سازی» توان پاسخ گویی به چالش های دنیای پیچیده امروز را ندارد. وقوف بر این نکته ملت های مستقل و حساس به ارزش های معنوی و فضایل اخلاقی را بر آن می دارد تا در برابر هجوم غرب و مدرنیته، مقاومت نمایند و این مقاومت البته در گرو شناخت ابعاد و پیامدهای «جهانی سازی» است. در این درس و درس های بعدی گوشه ای از پیامدهای کلی جهانی سازی را مورد نقد و بررسی قرار می دهیم.

۱. جهانی شدن تجارت های شیطانی

از جمله تهدیدها و آسیب های ناشناخته «جهانی سازی»، جهانی شدن تجارت های شیطانی و ناشایست است که هر ساله میلیون ها خانواده به سبب اینگونه تجارت ها فرو می پاشند. البته اگر منصفانه بنگریم، جهانی شدن باعث خلق جرم و جنایت در جهان نبوده، چرا که انسان ها قبل از این دوره هم مرتکب جرم و جنایت می شدند، اما این واقعیت غیر قابل کتمان را نباید نادیده گرفت که جهانی شدن باعث تولد جرایم جدید و گسترش و جهانی شدن آن با استفاده از ابزارها و فناوری های نوین بوده است. کشورهای به اصطلاح متمدن غربی، علاوه بر چپاول ما لایملک

مستضعفان و درماندگان، با دست‌های آلوده خود به خون بی‌گناهان و بی‌پناهان، اقدام به سرقت و خرید و فروش کودکان، زنان و دختران معصوم جهان سوم کرده تا آنان را در بازارهای شیطانی، شرکت‌های دارویی و مؤسسات بین‌المللی خرید و فروش اعضای بدن بفروشند. کسانی که عریده‌های دموکراسی و دفاع از حقوق بشر دروغین آنان گوش فلک را کر کرده، با همان سلاح نخ‌نماشده، کمر به انهدام انسان و انسانیت بسته‌اند. این درس فرصتی را فراهم کرده است تا یادآور مواردی از تجارت‌های شیطانی در عصر حاضر باشد.

الف - تجارت شیطانی اعضای بدن انسان

اگر در گذشته استعمارگران، زمین، مال و خانه مستمندان را نشانه گرفته بودند، امروزه آنان اندام‌های انسان را با پول و زور و دزدی کودکان تصاحب می‌کنند و تجارت انسان و آدم‌خواری مدرن، به سایر خصلت‌های رذیله سرمایه‌داری استعماری افزوده شده است. افراد فقیر در هند، آمریکای جنوبی و آفریقا، به علت فقر، اعضای بدن خود را می‌فروشند و این اندام‌ها در کشورهای ثروتمند به قیمت‌های گزاف عرضه می‌شود. بازارهای جهانی خرید و فروش اعضای بدن انسان از آن جهت رشد یافته که تقاضا برای خرید عضو بدن از سوی طبقات مرفه و ثروتمند در کشورهای غربی روزبه‌روز افزایش یافته است و مردم فقیر کشورهای جهان سوم منبع پایان‌ناپذیر و ارزانی در عرصه جهانی این معاملات شیطانی به شمار می‌روند.

امروزه تجار آمریکایی، آلمانی، فرانسوی، هلندی، انگلیسی، اسرائیلی و بسیاری از کشورها در تجارت اعضای بدن انسان فعالیت دارند.^۱

۱. تبریزی، ایرج، تجارت شیطانی، ص ۲۱.

ب - تجارت شیطانی کودکان

شکارچیان انسان اکنون کودکان جهان سوم را به صورت کالای پرسود، هدف تجارت خود قرار داده‌اند. امروزه در کشورهای اروپایی بازار جهانی فروش کودکان شیرخوار و خردسال رشد روزافزونی دارد. در سال‌های اخیر هر روز این تجارت توسعه بیشتری یافته است و برعکس، افکار عمومی هر روز کمتر و محدودتر از این موضوع باخبر می‌شوند. برخلاف توجیهات کشورهای غربی که معتقدند این تجارت وسیله‌ای است که عده‌ای از کودکان گرسنه و در حال مرگ جهان سوم نجات می‌یابند و یک زندگی مرفه و آتیه روشنی برای آنها تأمین می‌شود، مشاهده می‌شود که چه اقدامات جنایی و غیر انسانی‌ای در این تجارت جهانی انجام می‌شود. اعلام مرگ نوزاد به هنگام تولد و فروش آن، اعلام گم شدن و یا مردن کودک در پرورشگاه و مهد کودک و دزدیدن مادران حامله و یا ایجاد خانه‌هایی برای آنان تا کودکانشان پس از تولد از آنها گرفته شود، از جمله روش‌های معامله کودک است.

باندهای بین‌المللی قاچاق کودکان سالانه بیش از دویست‌هزار کودک را به کشورهای صنعتی انتقال می‌دهند و از این راه سه میلیارد دلار درآمد کسب می‌کنند. در طول جنگ مسلمانان بوسنی با صرب‌ها یک شرکت صهیونیستی - صربی چهل هزار کودک مسلمان بوسنیایی را فروخته است. این شرکت توسط یک صهیونیست به نام «مردوک سگوم» در سال ۱۹۹۲ م. تأسیس شده بود.^۱

حدود ۲۰ درصد بچه‌هایی که در آلمان به فرزندپذیری پذیرفته شده‌اند، از خارج وارد شده‌اند. این نسبت در ایتالیا، فرانسه و آمریکا ۵۰ درصد

می‌باشد. مهم اینجاست که مادران داغ‌دیده فرزند از دست داده معمولاً مانند افراد بی‌احساس تصور می‌شوند و فرزندان دل‌بند آنان نیز به صورت کالایی بی‌دفاع معامله می‌شوند. خرید و فروش کودک به برکت توسعه جهان آزاد و بازار آزاد در همه مناطق جهان رونق گرفته است، به گونه‌ای که تا اواسط دهه ۱۹۹۰ بیش از چهارصد هزار کودک هندی به کشورهای غربی صادر شده‌اند.^۱

ج - تجارت شیطانی مواد مخدر

تجارت سازمان‌یافته قاچاق مواد مخدر، امروزه به صورت چندملیتی اداره می‌شود؛ نه مرز می‌شناسد و نه ملیت. سرمایه در گردش این تجارت در سال ۲۰۰۳، حدود ۴۰۰ میلیارد دلار برآورد شد که سود حاصل از این صنعت بیش از ۶۰۰ میلیارد دلار است. در تمام نقاط جهان همه‌گونه مواد مخدر یافت می‌شود و دسترسی آسان به مواد مخدر، امنیت انسانی تمام کشورها را دچار مشکل کرده است.^۲ یکی از شیوه‌هایی که در این تجارت جهانی همواره مد نظر است، گسترش اعتیاد و دامن زدن به مصرف هرچه بیشتر مواد مخدر به ویژه هرئوئین در میان جوانان و نوجوانان و فلج ساختن نیروهای فعال کشورهای رو به پیشرفت است تا از این طریق زمینه تضعیف و تحقیر ملت‌ها به منظور سلطه و غارت هرچه افزون‌تر فراهم شود.

د - تجارت شیطانی زباله‌های سمّی

زباله‌های سمّی و خطرناک مواد زاید جامد یا مایعی هستند که به علت

۱. جرمی ریفکین و تدهوارد، جهان در سراشیبی سقوط، ترجمه محمود بهزاد، ص ۱۶۵.

۲. گنون، رنه، بحران دنیای متجدد، ترجمه ضیاءالدین دهشیری، ص ۱۵۰.

کمیت، غلظت و یا کیفیت فیزیکی و شیمیایی می‌توانند باعث افزایش میزان مرگ‌ومیر و یا بیماری‌های بسیار جدی شوند. این زباله‌ها معمولاً دارای یکی از مشخصات قابلیت انفجار و احتراق داشتن، واکنش‌پذیری و سمی بودن می‌باشند.

از میان بردن زباله‌های سمی از بزرگترین دغدغه‌های کشورهای پیشرفته است، زیرا از یک طرف مستلزم مخارج سنگین است که در حقیقت این کشورها حاضر به پرداخت آن نیستند و ترجیح می‌دهند که برای فرار از این مخارج، آن را به کشورهای دیگر صادر کنند و دیگر آنکه در کشورهای اروپایی، خطر این زباله‌های سمی برای مردم روشن گشته و آنان مانع از این می‌شوند که زباله‌های سمی در اطراف شهرها یا روستاهای آنان دفن شود.

این زباله‌ها مملو از جانداران میکروسکوپی بیماری‌زا و نیز حاوی اعضای انسانی و حیوانی، باندهای خون‌آلود، تجهیزات جراحی، نمونه‌های بافتی، سرنگ‌های استفاده‌شده و دستکش‌های جراحی بودند.

آزمایشگاه‌های پژوهشی، پزشکی بالینی و خانه‌های پرستاری نیز مقدار زیادی زباله عفونت‌زا تولید می‌کنند. زباله‌های عفونت‌زا به صورتی غیرمجاز در سراسر کشور دفن می‌شوند و تندرستی میلیون‌ها نفر را در معرض خطر قرار می‌دهند.^۱

البته تجارت جهانی زباله عمدتاً به صورت پنهانی صورت می‌گیرد؛ در حالی که دولت‌های صادرکننده از جریان این‌گونه تجارت‌ها اطلاع دارند، تنها این ملت‌های مظلومند که از این امر بی‌خبرند. در بازارهای جهانی «زباله»، کشورهای استعماری صادرکننده‌اند و بدیهی است تا زمانی که تولیدشان در چارچوب نظام سرمایه‌داری در جهان انجام می‌شود،

۱. نصیری، مهدی، اسلام و تجدد، ص ۲۹۳.

نمی‌توانند از آن صرف نظر کنند.

هـ- تجارت شیطانی اسلحه

شاید کمتر کسی بداند که سوداگری اسلحه اولین شاخه بزرگ اقتصادی جهان امروز را تشکیل می‌دهد. از سالیانه پنج تریلیون دلار حجم کل تجارت جهانی، حداقل ۱۶ درصد آن (۸۰۰ میلیارد دلار) به اسلحه تعلق دارد. از این میان ۸ درصد (۴۰۰ میلیارد دلار) تجارت به مواد مخدر تعلق دارد که تجارت مواد مخدر نیز دومین شاخه بزرگ اقتصاد جهان امروز است.

این در حالی است که اگر هر ساله فقط ۴۰ میلیارد دلار صرف مبارزه با بیسوادی و فقرزدایی شود، پس از ده سال، جهل و فقر ریشه کن شده و تمامی مردم دنیا از سواد و بهداشت و تغذیه کافی برخوردار خواهند شد. به راستی این سرمایه‌های عظیم از کجا می‌آید و چه کسانی از گردش آن سود می‌برند؟ چرا از پرسودترین شاخه اقتصاد جهانی یعنی اسلحه و نقش آن در توسعه نیافتگی و عقب ماندگی ملت‌ها سخنی در میان نیست؟ فروش مستقیم اسلحه به کشورهای توسعه نیافته نیز بخش مهمی از تجارت جهانی اسلحه را شامل می‌شود.

کمپانی‌های تسلیحاتی ایالات متحده آمریکا و بریتانیا اولین و دومین صادرکننده بزرگ اسلحه به کشورهای جهان سوم هستند. ایالات متحده آمریکا ۴۹/۱ درصد بازار اسلحه جهان سوم را در اختیار دارد. در سال ۱۹۹۹ فروش اسلحه آمریکا به این کشورها ۱۲/۹ میلیارد دلار بود که در سال ۲۰۰۰ رشد چشمگیر کرد و به ۱۸/۶ میلیارد دلار رسید. کمپانی‌های تسلیحاتی بریتانیا ۱۹ درصد بازار اسلحه کشورهای جهان سوم را در اختیار دارند. کمپانی‌های فرانسوی سومین صادرکننده اسلحه به

کشورهای جهان سومی هستند و ۱۲/۴ درصد بازار فوق را در اختیار دارند. امروزه گران‌قیمت‌ترین کالای جهان، هواپیماهای نظامی و جنگنده‌های هوایی است. یک فروند جنگنده اف. ۲۲ حدود ۲۰۰ میلیون دلار قیمت دارد.^۱

دلالت و طرفداران تجارت اسلحه همواره اصرار داشته‌اند که این تجارت نیز مانند هر تجارت دیگری به شمار آید و مسؤولیت اخلاقی ویژه‌ای برای آن قائل نیستند. دلالت و مدیران کمپانی‌های اسلحه‌سازی حيله‌گرانی هستند که تجارت اسلحه را به «انتقالات» و «صادرات» نام‌گذاری کرده‌اند و اسلحه‌سازی را به «تسهیلات دفاعی» شهرت داده‌اند و به تدارکات جنگی «امور لجستیکی» می‌گویند.

عملکرد دلالت اسلحه، تنها به سطح بین‌المللی و منطقه‌ای محدود نمی‌شود، بلکه این سلاح‌ها و تیرها کمانه کرده، قلب اجتماعی را که خود آنان در آن زندگی می‌کنند، نیز نشانه رفته است.

جنایت، شقاوت، نژادگرایی، خودکشی و دیگرکشی در کشورهای سازنده این سلاح‌ها به خوبی نمایان است. تبه‌کاری، فساد، تجاوز و رفتارهای غیرانسانی، امروزه در ردیف بزرگ‌ترین معضله‌های ملی و کشوری غرب قرار گرفته است.

آیا می‌دانید با بهای یک تانک زره‌پوش به نام «چیفتن» می‌توان یک‌هزار کلاس درس برای سی‌هزار دانش‌آموز بنا کرد! آیا می‌دانید با نیم درصد مخارج نظامی می‌توان سالانه به اندازه‌ای وسایل و ابزار کشاورزی برای کشورهای عقب‌مانده فراهم کرد که ظرف چند سال در زمینه تولید مواد غذایی خودکفا شوند.^۲

۱. کسمایی، علی‌اکبر، جهان امروز و فردا در تنگنای تمدن صنعتی، ص ۱۷۳.

۲. علوی، سید حسین، بحران دنیای متمدن، ص ۱۹۱.

و - تجارت شیطانی دارو

اکثر داروهایی که در کشورهای سرمایه‌داری عرضه می‌شوند، نه فقط بر حیوانات، بلکه بر ملت‌ها و در پاره‌ای موارد بر مردم خود این کشورها نیز آزمایش می‌شوند. اما میدان اصلی تجربه‌های دارویی بر مردم بی‌اطلاع و بی‌خبر کشورهای جهان سوم به خصوص زنان و کودکان است و شریک جرمشان پزشکان یا بیمارستان‌ها و مؤسساتی هستند که در ازای دریافت رشوه، به صورت نقدی و یا کالایی و یا مسافرت‌های تفریحی، این داروها را تجویز می‌کنند و سپس نتیجه را به مرکز دارویی گزارش می‌دهند. این نوع آزمایش‌ها که به صورت پنهانی و بدون اطلاع بیماران انجام می‌گیرد، نه فقط در بسیاری موارد موجب بروز عوارض گوناگون در بیماران که منجر به مرگشان نیز می‌شود. موارد فراوانی را می‌توان ذکر کرد که داروهای قدیمی زمان گذشته آثار سوئی ایجاد کرده است.

نمونه‌های فراوانی حکایت دارد که داروهایی که پس از مدتی مصرف در کشورهای سرمایه‌داری به علت ایجاد آثار جنبی خطرناک ممنوع شده‌اند، چگونه همین داروها تا مدتی در کشورهای دیگر عرضه شده‌اند و یا اینکه داروی یک بیماری خاص در جهان به عنوان داروی دیگری برای بیماری و یا بیماری‌هایی که شیوع یافته‌اند، بازار فروش پیدا کرده‌اند.

شیوه معمولی شرکت‌های دارویی آن است که با کشف داروی جدید برای بیماری خاص که شفابخشی بیشتر و آثار جنبی کمتری دارد، داروهای قدیمی یا آنچه را که در انبارها موجود است یا روی خط

تولیدند، در کشورهای جهان سوم به فروش می‌رسانند.^۱

ز - تجارت شیطانی زنان و دختران

همزمان با گام نهادن بشر به سکوی آسمان، کره ماه و حکم‌فرمایی فناوری بر مغز و اراده بشر، فرشته عفت و اخلاق نیز از بسیاری جوامع رخت برپست. زن که در پشت پرده حیا و عصمت به صورت فرشته‌ای تصویر می‌شد و انسان را به آسمان عفت و عرفان سوق می‌داد و شریک بلامنازع زندگی قلمداد می‌شد، در معرض هجوم همه‌جانبه جریانهای سوء سیاسی و تبلیغاتی و سرایشی سقوط قرار گرفت و کرامت ذاتی‌اش زیر غباری از غفلت و فراموشی مدفون شد.

از آن پس اساس ازدواج‌ها درهم‌ریخت و همه به دور چراغ شهوت رقصیدند و نظامهای دقیقی که در طول قرن‌ها عمر و زندگی آدمیان برای اداره و بقای خانواده وضع شده بود و نیز روحانی‌ترین روابط انسانی میان زن و مرد یکباره فروریخت و از ارزش و اعتبار زن در نظر مردانی که برای وصول به کعبه وجود زن حریمی ملکوتی ساخته بودند، کاسته شد، تا آنجا که آنچه از بدی و گناه و عصیان و خیانت و کم‌ارادتی و تجاوز به زن و مقام شامخ او بود، در حق او روا داشتند. این تجاوز به حقوق زن، سیر تاریخی و دردناک خود را پیمود تا امروز که پلیدترین جنایات و تجاوزهای بی‌شرمانه و شکنجه‌ها و شکم‌دریدن‌ها در حق زنان بی‌پناه اعمال می‌شود.

بنابر تحقیقات مقامات قضایی غرب، تجار معاملات زنان و کودکان دارای قدرت‌های عظیم اقتصادی هستند و درآمدهای آنان بالغ بر هزاران میلیون دلار در سال است.

۱. تبریزی، ایرج، تجارت شیطانی، ص ۱۵۹.

در حال حاضر اروپا مرکز اصلی معاملات بین‌المللی تجارت زن می‌باشد. دهها هزار زن و دختر از جهان سوم برای کار در منازل، تمیز کردن ادارت و شرکت‌ها و همچنین برای تحویل به روسپی‌خانه‌های اروپایی دلالی می‌شوند.

زنان ۷۷ درصد از افراد قاچاق‌شده در دنیا را تشکیل می‌دهند. قاچاقچیان زن، زنان را بین ۲۰۰۰ تا ۸۰۰۰ دلار می‌فروشند و عده‌ای از این زنان مجبورند تا ۱۶ ساعت در روز کار کنند.^۱

خودآزمایی

۱. ضرورت و اهمیت بحث از پیامدهای جهانی‌سازی را توضیح دهید؟
۲. جهانی شدن تجارت‌های شیطانی به چه معناست؟
۳. چهار مورد از تجارت‌های شیطانی را توضیح دهید؟

برای مطالعه بیشتر

- جهانی شدن، چالش‌ها و ناامنی‌ها، مجید تهرانیان و دیگران، به اهتمام اصغر افتخاری، انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- جهانی شدن با کدام هدف؟ سوئیزی، امین، ترجمه ناصر زرافشان، نشر آگاه.
- اسلام و تجدد، مهدی نصیری، مجموعه کتاب صبح، تهران.
- تجارت‌های شیطانی، ایرج تبریزی، انتشارات مؤسسه کیهان، تهران.

درس چهارم

پیامدهای منفی جهانی‌سازی (۲)

آنچه در این درس می‌خوانیم:

- مصادیق و نمونه‌های عینی سلطه جهانی
- اهداف استعمارگران در به خدمت گرفتن نهادهای بین‌المللی
- اهداف جهان‌گرایان در تشکیل سلطه رسانه‌ای

۲. شکل‌گیری سلطه جهانی

مشکل اساسی آنجاست که کشورهای بزرگ در صدد ایجاد انحراف و کژی در فرایند «جهانی‌سازی» هستند و تا حدودی توانسته‌اند آن را به جهت منافع خود در کنترل خویش درآورند و مسیر حرکت آن را به سمت دلخواه تغییر دهند. شکل‌گیری «سلطه جهانی» از پیامدهای منفی جهانی‌سازی است که در پی آن کشورهای غربی می‌خواهند منافع اقتصادی، سیاسی و نظامی خود را در سراسر جهان تأمین کنند. بعضی از مصادیق «سلطه جهانی» را می‌توان چنین برشمرد:

الف - تسلط بر نهادهای بین‌المللی

صلح و امنیت در سطح بین‌المللی حلقه مفقوده جامعه جهانی است. دولت‌های عضو نهادهای بین‌المللی بیشتر در پی منافع مادی خویش از راه تأسیس سازمانهای بین‌المللی هستند. به عنوان مثال بیشتر اعضای شورای امنیت که براساس منشور ملل متحد، حافظ صلح و امنیت بین‌المللی هستند، تحت تأثیر دیدگاه‌های آمریکا قرار دارند.

وجود سازمانهای بین‌المللی و قوانین جهانی در پیشبرد اهداف استعمارگران از اهمیت بیشتری برخوردار است. جهانی‌سازی نیازمند نظم، ثبات و امنیت است و نهادهای بین‌المللی با ابزارهای مهم برای ایجاد نظم و صیانت از امنیت جهانی، در خدمت منافع رهبران کشورهای صنعتی قرار دارد. در حقیقت سازمانهای بین‌المللی مجری خط‌مشی‌های قدرت‌های جهانی هستند تا از این طریق، جهانی‌سازی اقتصادی،

فرهنگی و هویتی تحقق یابد و حکومت‌های حاکم بر کشورهای توسعه‌نیافته یا در حال توسعه، در چهارچوب قوانین بین‌المللی و نهادهای جهانی قرار گیرند.

در جهانی که قتل عام ۵۰۰ تا ۷۰۰ هزار نفری یک‌هفته‌ای رواندا را در برابر سکوت و بی‌تحرکی حساب‌شده و هدایت‌شده اعضای دائمی پرمدها و از خود راضی اعضای دائمی شورای امنیت تجربه می‌کند، چه راهی برای اجرای عدالت ایجاد شده؟! به راستی در سازمانهایی که قدرت‌های فراصنعتی انحصاری جهان حرف اول را می‌زنند و تصمیم می‌گیرند که اشغال عراق مهم‌تر از بازداشتن اسرائیل از نسل‌کشی و قتل عام شرم‌آور مسلمانان فلسطین است، جایی هم برای خیال خوش توزیع عدالت باقی می‌ماند؟

فراموش نکنیم که در جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، تمامی اسناد و مدارک نشان می‌داد که رژیم بعث عراق، به رهبری صدام حسین متجاوز بود و متجاوز، طبق قوانین بین‌المللی می‌بایست محاکمه گردد. اما سازمان ملل و شورای امنیت در خدمت منافع او قرار گرفت و به خاطر تعلل سازمان ملل و شورای امنیت و عدم برخورد قاطع آنان با وی، استعمارگران، عراق را به تسلیحات کشتار جمعی و سلاح‌های میکروبی و شیمیایی مجهز کردند.

اما در جریان حمله عراق به کویت چون منافع آمریکا به گونه‌ای دیگر تأمین می‌شد، به ناگاه شورای امنیت و سازمان ملل و رسانه‌های غربی عراق را به داشتن سلاح‌های اتمی متهم کرد و افکار عمومی جهانیان را قانع کردند و با این ترفند به عراق حمله کردند.^۱

وجود «حق و تو» از موانع اجرای عدالت و عدم توانایی سازمان ملل

۱. واعظی، حسن، تروریسم، ص ۱۳۰.

است؛ امتیازی که قدرتمندان بدون هیچ دلیل عقلی از آن بهره می‌برند و نمی‌گذارند عدالت رخ نماید که نمونه بارز آن را در قضیه فلسطین می‌توان دید. هر گاه شورای امنیت قطعنامه‌ای برای محدود کردن اسرائیل خون‌آشام به تصویب می‌رساند، آمریکا آن را «وتو» می‌کند و دست اسرائیل را برای جنایت بیشتر بازمی‌گذارد.

مگر این حق «وتو» همان قانون جنگل نیست که هر زورمداری حق دارد از حیات ضعیفان استفاده ببرد و بنابر آن، قوی، قوی‌تر و ضعیف، ضعیف‌تر گردد. به تعبیر دیگر هر کس شاخ و پنجه قوی‌تر دارد، امتیاز و حکمرانی بیشتر دارد. اگر ملت‌ها مساوی هستند، حق وتو چرا؟

«حق وتو» قانونی است براساس بی‌عدالتی و زورمداری که میان بشر تمایز و فرق قائل است. ادعای حقوق بشر و شعارهای زیبای دیگر نیز وسیله فریبی بیش نیست. لذا نمی‌تواند به صلاح بشر باشد. بلکه سلاح عده‌ای برای کوبیدن دیگران و گسترش قلمرو و قدرت خویش است، اما در قالب زیبا و چهره‌ای دلربا.

نمونه‌های یادشده نشانگر آن است که حق و باطل، خوب و بد و زشت و زیبا در نهادها و سازمانهای بین‌المللی جایگاهی ندارد و حق با کسانی است که قدرت دارند.

ب - در اختیار گرفتن اقتصاد جهانی

بسیاری از کشورهای اروپایی و مخصوصاً آمریکا اگرچه همیشه شعار «جهانی‌سازی» می‌دهند، اما همیشه از دست‌یابی کشورها و ملت‌ها به بخش‌هایی از علوم پیشرفته و فناوری‌ها جلوگیری می‌کنند که نتیجه آن انحصاری ساختن بخش‌هایی از اقتصاد و تجارت سودآور جهانی است. به عنوان مثال به بهانه منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای، از دست‌یابی

کشورها و ملت‌ها به فناوری غنی‌سازی اورانیوم و تهیه سوخت نیروگاه‌های هسته‌ای جلوگیری می‌شود و بدین وسیله، تهیه و فروش سوخت هسته‌ای در انحصار استعمارگران قرار می‌گیرد. بنابراین تنها چند کشور محدود می‌توانند سوخت هسته‌ای تولید کنند و سایر کشورها و ملت‌های جهان می‌بایست سوخت نیروگاه‌های خود را از آنها بخرند. درستی این مدعا را می‌توانید در قضیه هسته‌ای ایران به خوبی مشاهده کنید.

از سویی دیگر استعمارگران از تجارت آزاد در سایه سازمان تجارت جهانی حمایت می‌کنند، در حالی که آنان از این شعار برای کنترل بازارهای جهانی و تسلط بر آن استفاده می‌کنند. تجارت آزاد در سایه جهانی‌سازی مطرح شد ولی باید اعتراف کرد که تجارت آزاد یک جریان آزاد نمی‌باشد، بلکه هدف آن حمایت از منافع اقتصادی شرکت‌های چندملیتی قدرتمندی است که هم‌اکنون هفتاد درصد تجارت جهانی را عهده‌دار هستند.

ج - تهاجم همه‌جانبه به کشورها

گوشه‌ای از تلاش جهان‌گستران برای تسلط همه‌جانبه بر کشورها عبارت است از:

۱. شنود مکالمات مقامات طراز اول کشورها به وسیله دستگاه‌های پیشرفته مخابراتی و ماهواره‌ای.
۲. تسلط بر نقل و انتقالات مالی و پولی کشورها و کنترل تجارت جهانی و منطقه‌ای توسط فناوری اطلاعات و ارتباطات.
۳. جریان‌سازی نامحسوس و نامرئی از طریق افکارسازی و نفوذ در مطبوعات، رسانه‌های ارتباط جمعی، جناح‌های سیاسی و سایت‌های اینترنتی.

۴. استفاده از خاک و دریا‌های کشورهای منطقه برای محاصره سیاسی و نظامی و ایجاد پایگاه با هدف مرعوب‌سازی کشور هدف.
۵. حمله نظامی به کشور هدف و تروریست خواندن نیرو‌هایی که انگیزه مقاومت در برابر تجاوز نظامی را دارند، از طریق جهت دادن به افکار عمومی ملت‌های منطقه و جهان به گونه‌ای که هرگونه ایستادگی در برابر تجاوز نظامی، اعمال تروریستی به شمار آید.
۶. ایجاد ائتلاف‌های منطقه‌ای و جهانی علیه دشمن خارجی و کشور هدف.^۱

د - سلطه رسانه‌ای

رسانه‌ها تأثیر غیر قابل اجتنابی بر آگاهی و شعور انسانی دارند. هرچند ارزیابی دقیق آن غیرممکن است ولی وجود چنین اثری را نمی‌توان انکار کرد. این رسانه‌ها سعی در به حاشیه راندن کشورهای مستقل و آزادی‌خواهی نمودند که به نحوی مانع روند قدرت‌گیری استعمارگران بودند. این رسانه‌ها تنها تصویری مطابق نظر گردانندگان منافع بزرگ ارائه می‌کنند. در واقع، بسیاری از مردم دچار این توهم هستند که ما در دنیای امروز از رسانه‌های خبری و مطبوعاتی آزاد برخورداریم. این نظر نابخردانه‌ای است که در سال‌های آغازین قرن ۲۱ قابل تصور است. قدرت‌های بزرگ استعماری همه این امور را به طور غیر قابل تصویری تحت کنترل خود دارند. روزنامه‌ها، مجله‌ها و شبکه‌های تلویزیونی به طور باورنکردنی‌ای کنترل می‌شوند.

رسانه‌ها اکنون به عنوان مهم‌ترین سلاح در کشورگشایی و جهان‌خواری عمل کرده و بسیاری از خاکریزها را بدون شلیک گلوله‌ای

۱. واعظی، حسن، استعمار فرانو (جهانی‌سازی و انقلاب اسلامی)، ص ۹۳.

فتح می‌کنند. اکنون بسیاری از کمپانی‌های تسلیحاتی، صاحبان و مالکان روزنامه‌ها و شبکه‌های روزنامه‌ها و شبکه‌های رادیویی و تلویزیونی و شرکت‌های فیلم‌سازی نیز هستند.

دولتمردان آمریکایی و غربی آن قدر مطمئن به سلطه رسانه‌های خود هستند که رسانه‌های خود را «سلاح بزرگ» نامگذاری کرده‌اند. امروزه قدرت رسانه‌ای و تبلیغاتی جهان در انحصار چهار قدرت بزرگ قرار دارد.^۱ آمریکا، انگلیس، فرانسه و آلمان مهم‌ترین قدرت‌های رسانه‌ای و تبلیغاتی جهان به شمار می‌آیند. قدرت تبلیغاتی و رسانه‌ای و توان تأثیرگذاری بر افکار عمومی در سطح جهانی، نقشی بسیار مهم و حیاتی در شکل‌گیری و بقای استعمار نو دارند.

خبرگزاری‌ها، روزنامه‌ها و مجلات خبری در کنار شبکه‌های عظیم و متنوع رادیو - تلویزیونی و سایت‌های اینترنتی به طور مداوم خوانندگان، شنوندگان و بینندگان خود را در بمباران تبلیغاتی قرار می‌دهند تا مخاطبان در معرض انواع اطلاعات هدایت‌شده، قرار گیرند.

مالکیت بزرگ‌ترین خبرگزاری‌های جهان مانند آسوشیتد پرس، یونایتد پرس، رویترز و فرانس پرس، از آن چند سرمایه‌دار آمریکایی، انگلیسی، آلمانی، فرانسوی و صهیونیستی است. برای نمونه «رابرت مرداک» بزرگ‌ترین صاحب‌امتیاز خبرگزاری‌ها، شبکه‌ها و روزنامه‌ها در آمریکا، انگلستان و استرالیا است. او ۲۱ درصد از سهام خبرگزاری رویترز، ۲۵ درصد از سهام شبکه ماهواره‌های آمریکا و ۱۵ درصد از سهام هالیوود را در اختیار دارد.^۲ مرداک یهودی به تنهایی یک امپراطور رسانه‌ای است. قضاوت شما چیست؟ آیا از این رسانه‌ها که در انحصار یک یهودی است،

۱. دعوتی، میرابوالفتح، نفوذ صهیونیسم در مطبوعات، ص ۱۵.

۲. واعظی، حسن، استعمار فرانو (جهانی‌سازی و انقلاب اسلامی)، ص ۱۲۳.

انتظار می‌رود تا مظلومیت مردم فلسطین و دیگر مردم رنج‌کشیده جهان به درستی انعکاس پیدا کند.

شاید به یاد داشته باشید آن‌گاه که نیروهای نظامی ارتش انگلیس توسط ایران به اسارت گرفته شدند، چه غوغا و بلوایی در رسانه‌ها به راه افتاد. و آیا تا به حال از خود سؤال کرده‌اید چرا رسانه‌های خارجی نسبت به نسل‌کشی فلسطینیان هیچ واکنشی نشان نمی‌دهند؟ آیا اعتراض هماهنگ و همه‌جانبه مطبوعات و رسانه‌های اروپایی علیه دستگیری ۱۳ جاسوس اسرائیل در ایران را به یاد می‌آورید؟ چرا هیچ اعتراضی در رسانه‌های آمریکایی علیه نسل‌کشی در فلسطین نمی‌شود؟ چرا؟ نظر شما چیست؟

این بی‌عدالتی علیه فلسطینیان آن‌قدر واضح و آشکار است که اصلاً نیاز نیست به آن اشاره کنیم. اسرائیل مردم فلسطین را زیر اشغال نظامی قرار داده و آنها را از هرگونه آزادی محروم ساخته و هزاران تن از مردان، زنان و کودکان را کشته است. اسرائیل علاوه بر تخریب عمدی هزاران خانه، شرکت، بیمارستان و مدرسه، ده‌ها هزار نفر را کور و ناقص و فلج نموده و انگشتان افراد بسیاری - از جمله هزاران کودک - را قطع و صدها هزار فلسطینی را حبس و شکنجه کرده است. جالب آنکه آمریکایی‌ها حتی نمی‌دانند که شکنجه فلسطینیان در اسرائیل امری قانونی است و بالاتر از همه اینکه در طی این دوران تخریب و کشتار، اسرائیلی‌ها اقدام به تأسیس صدها شهرک یهودی در همان سرزمین‌هایی نمودند که فلسطینیان در آن زندگی می‌کرده‌اند. در عین حال که آن خانه‌ها و شهرهای فلسطینیان را خراب می‌کنند، یهودیانی را از مکان‌هایی مانند نیویورک و مسکو روانه اسرائیل می‌سازند و خانه‌هایی برای آنها در سرزمین مردم مظلوم فلسطین می‌سازند.

آری، دروغ‌سازی و تبلیغات منفی از شیوه‌های همیشگی رسانه‌ها برای

پیشبرد اهداف سیاسی در کشورهای مبارز است. درست در همان زمانی که نیروی نظامی اسرائیل به طرز وحشیانه‌ای به اردوگاه‌های فلسطینی در غزه یورش می‌بردند، رسانه‌های غربی با کمال خونسردی اعلام می‌کردند: «عملیات نظامی اسرائیل در غزه تنها حماس و گروه‌های تروریستی دیگر را مورد حمله قرار می‌دهد.» جالب آنکه همین مطبوعات و رسانه‌های همگام با رژیم غاصب اسرائیل، همیشه شعار «نظم نوین جهانی» و «جهانی شدن» را می‌دهند.^۱

بخش برون‌مرزی بی بی سی نزدیک به ۴۰ زبان زنده دنیا برنامه پخش می‌کند. وزارت خارجه انگلستان تلاش زیادی دارد که بی بی سی را مستقل نشان دهد، اما واقعیت نشان می‌دهد که این ادعا بی‌اساس است. بی بی سی فارسی (تلویزیونی) درست قبل از انتخابات سال ۱۳۸۸ ایران تأسیس شد و نقش این شبکه را نبایستی در آشوب‌های خیابانی بعد از انتخابات به فراموشی سپرد.

برخی از اهداف استعمارگران برای سلطه همه‌جانبه بر رسانه‌ها عبارتند از:

۱. پنهان ساختن چهره زشت و اهداف زشت‌تر استعماری در پشت مفاهیم زیبا و انسان‌دوستانه‌ای چون آزادی، دموکراسی و حقوق بشر.
۲. دل‌سوز جلوه دادن قدرت‌های غربی در اندیشه، باور و اذهان ملت‌ها.
۳. تحمیل فرهنگ غربی و تخریب فرهنگ‌های ملی کشورها.
۴. القای ناتوانی در ذهنیت ملت‌های توسعه‌نیافته.^۲

۱. برای آشنایی بیشتر با چگونگی به خدمت گرفتن رسانه‌ها توسط جهان‌گرایان مراجعه شود به: ماهنامه سیاحت غرب، شماره ۴، مقاله جبهه فرهنگی پیچیده سیا در دوران جنگ سرد، فرانسیس ساندرز. و همان، شماره ۶۵ تأثیر تلویزیون ماهواره‌ای بر رویکرد دنیای عرب نسبت به دموکراسی، عبدالله اسکلیفر.

۲. واعظی، حسن، استعمار فرانو (جهانی سازی و انقلاب اسلامی)، ص ۱۲۷.

خودآزمایی

۱. چند نمونه از تلاش جهان‌گستران برای تسلط همه‌جانبه بر کشورها را نام ببرید؟
۲. چرا هم‌اکنون به رسانه‌ها لقب «سلاح بزرگ» می‌دهند؟
۳. برخی از اهداف استعمارگران را در به خدمت گرفتن رسانه‌ها نام ببرید؟
۴. چگونگی در خدمت اهداف استعمارگران بودن رسانه‌ها را با ذکر مثالی توضیح دهید؟
۵. بزرگ‌ترین قدرت‌های رسانه‌ای و تبلیغاتی دنیا چه کشورهایی هستند؟

برای مطالعه بیشتر

- نفوذ صهیونیسم در مطبوعات، میر ابوالفتح دعوتی، نشر ایام، تهران.
- رسانه‌های گروهی در عصر حاضر، واحد تحقیقات اجتماعی و ارزشیابی سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی، سروش، تهران.
- استعمار فرانکو (جهانی‌سازی و انقلاب اسلامی)، حسن واعظی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، قم.
- تهاجم فرهنگی، آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی، تحقیق و نگارش عبدالجواد ابراهیمی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، قم.

درس پنجم

پیامدهای منفی جهانی‌سازی (۳)

آنچه در این درس می‌خوانیم:

- آشنایی اجمالی با برخی از مشکلات جهانی
- آشنایی با عوامل و علل جهانی شدن بیماری‌ها
- معرفی کابوس دنیای امروز یعنی بهره‌بری بی‌رویه از طبیعت و تخریب محیط زیست

۳. جهانی شدن مشکلات

جهانی شدن اگرچه فوایدی چون برداشته شدن مرزها، چرخش سریع اطلاعات و کم شدن فاصله‌ها را به دنبال داشته، اما با این حال مشکلات جهان همچنان پابرجاست. با این تفاوت که در گذشته مشکلات در مرزهای یک کشور محصور می‌شدند، اما الآن به لطف جهانی‌سازی، مشکلات و نارسایی‌ها نیز جهانی شده‌اند.

بایستی گفت که بسیاری از کشورهای غربی با طرح مسأله «جهانی شدن» سعی در انتقال مشکلات و بحران‌های اقتصادی و مالی به خارج دارند. در این درس به اختصار به چند نمونه از مشکلات جهانی اشاره می‌شود.

الف - جهانی شدن فقر و بیکاری

آمارها نشان می‌دهد که هشتصد و پنجاه میلیون گرسنه در جهان وجود دارد. این موج گرسنگی جریانی طبیعی نیست، بلکه سیاست‌های جهان‌گرایان این روند را بیش از چند دهه است که تحمیل کرده‌اند. افزایش روزافزون قیمت کالاها - که عمدتاً در انحصار ابرشرکت‌های آمریکایی و اروپایی است - و وابستگی شدید کشورهای فقیر به این کالاها از دلایل عمده گسترش گرسنگی در جهان است.

به استناد گزارش سازمان ملل، در سال ۲۰۰۹ میلادی، نزدیک به یک میلیارد نفر برای نخستین بار در تاریخ جهان با گرسنگی دست و پنجه نرم کردند. این پدیده در نتیجه افزایش بحران‌های مالی در عرصه

بین‌المللی است. بررسی‌های فائو نشان می‌دهد که بیش از یک میلیارد نفر از سوء تغذیه رنج می‌برند.^۱

شاید پرسید که چه عواملی سبب به وجود آمدن گرسنگی و فقر در جهان امروز است؟ کشورهای اروپایی و آمریکا پاسخ می‌دهند که افزایش جمعیت و کاهش ذخایر غذا از مهم‌ترین عوامل فقر و گرسنگی است. اما اگر به درستی بنگریم بایستی گفت که تشدید نابرابری‌ها و تبعیض‌ها از مهم‌ترین عوامل به وجود آورنده فقر و گرسنگی است. فاصله بین فقیر و غنی در دنیا در بیست سال اخیر به صورت وحشتناکی افزایش یافته است و هیچ کدام از طرفداران جهانی‌سازی تضمین نمی‌کنند که مردم دنیا در آینده دست کم تکه‌نانی برای خوردن پیدا کنند.

برای آنان رشد اقتصادی مهم است. در اوایل قرن نوزدهم، درآمد ۲۰ درصد غنی‌ترین مردم دنیا در مقایسه با ۲۰ درصد فقیرترین مردم به نسبت سه به یک بود. اکنون این رقم به بیش از ۹۰ درصد رسیده است؛^۲ تقریباً حدود یک میلیارد نفر جمعیت دنیا فقط روزی یک دلار درآمد دارند. اما در مقابل شاید جالب باشد که بدانیم میزان ثروت سه ثروتمند نخست دنیا از کل تولید ناخالص داخلی ۴۸ کشور انتهای جدول بیش‌تر است؛ دارایی پانزده ثروتمند اول دنیا از کل دارایی کشورهای آفریقایی بیشتر است و بالأخره اینکه دارایی‌های ۸۴ ثروتمند اول دنیا از کل تولید ناخالص داخلی چین با ۱/۲ میلیارد جمعیت بیشتر است.^۳

این راه پایان خوشی را به همراه ندارد، چون جهانی‌سازی در آینده برای معدودی از کشورها بهشتی را ترسیم می‌کند، اما برای اکثریت دنیا

۱. لین، جفری، کاهش میزان گرسنگی؛ از ادعا تا واقعیت، سیاحت غرب، ش ۶۹، ص ۱۰۱.

۲. ولایتی، علی‌اکبر، جهانی‌سازی (مجموعه سخنرانی)، ص ۵۴.

۳. افرون، سونی، گرسنگی جهانی، سیاحت غرب، ش ۷۰، ص ۹۴.

دوزخی را انداز می‌دهد. بخش اعظم سرمایه‌گذاری‌های جهانی در کشورهای ثروتمند هزینه می‌شود و اندکی از کشورهای جهان سوم و فقیر از این سرمایه‌گذاری بهره می‌برند. سردمداران کشورهای غربی شعار می‌دادند که مرزها و گمرک‌ها بایستی باز شوند و تعرفه‌ها نیز به حداقل برسند و ورود و خروج کالا به راحتی انجام پذیرد تا هرچه زودتر روند شکل‌گیری اقتصاد آزاد به انتهای راه برسد. اما در عمل، آنان تعریفی دیگر از اقتصاد آزاد ارائه دادند و آن عبارت بود از اقتصاد یک‌طرفه، اقتصادی که یک ورودی دارد و آن هم کالاهای غربی است.^۱

بحران‌های اقتصادی و مالی اخیر که تمامی جهان را در نوردیده است، بحث‌های زیادی را پیرامون خاستگاه‌های بروز این بحران در میان نظریه‌پردازان و کارشناسان حوزه‌های مختلف برانگیخته است. از جمله این مباحث، موضوع محوری جهانی‌سازی است. اکنون با فروپاشی نظام‌های مالی در جهان، زمان طرح این پرسش رسیده که آیا حق با مخالفان جهانی‌سازی نبوده است؟ آیا جهانی‌سازی به نقطه پایان خود نرسیده است؟

این نکته را به ذهن خود بسپارید که: مسأله صرفاً این نیست که چگونه فقرا نیز چیزی از جهانی‌سازی به دست آورند، بلکه مسأله این است که آیا آنها نیز سهم و فرصتی عادلانه از آن به دست می‌آورند یا نه؟

ب - شیوع بیماری‌ها

تا چندی پیش نوعی خوش‌بینی حکایت از آن داشت که مبارزه طولانی‌مدت بشر برای به کنترل درآوردن بیماری‌های عفونی تقریباً با

۱. هوارد، تد، توسعه مردم، سیاحت غرب، ش ۴، ص ۵۶.

موفقیت به پایان رسیده است؛ دیگر آبله ریشه کن شده است و فلج اطفال، جذام و کزاز در نوزادان، در آستانه نابودی کامل قرار دارد. اما این گونه خوش بینی‌ها هم‌اکنون در حال رنگ باختن هستند، چرا که بررسی‌ها بیانگر آن است که همه‌ساله به رغم این گونه تلاش‌ها، باز هم حیات بشر با مرگ میلیون‌ها نفر در نتیجه شیوع بیماری در جهان در سایه جهانی سازی همراه شده است.

نه تنها مبارزه برای به کنترل درآوردن این بیماری‌ها به پایان نرسیده، بلکه وارد مرحله‌ای بحرانی شده است. جهانی سازی این چالش را برای سلامت بشر به همراه آورد که دیگر هیچ بیماری‌ای از لحاظ جغرافیایی محدود نمی‌شود. حتی در مناطقی که به عنوان مناطق ایمن شناخته می‌شوند، این بیماری‌ها در حال شیوع و گسترش هستند و به عنوان مثال ویروس آنفولانزای نوع A یا همان آنفولانزای خوکی از کشور مکزیک آغاز شد. اما به خاطر مسافرت‌های فراوان، برداشته شدن مرزها و کم شدن فاصله‌ها به تمام نقاط جهان منتقل شد، تا آنجا که کارشناسان معتقدند که یک سوم مردم دنیا گرفتار این ویروس می‌شوند.

شیوع بیماری‌ها زنگ خطری است که حکایت از آن دارد که در صورت عدم دستیابی به راهکارهای جدید، امنیت جهانی در حوزه سلامت و رفاه با تهدیدی جدی روبرو است. از سویی دیگر، تغییرات شکل گرفته در عرصه تجارت جهانی غذا نیز به خلق شرایط جدیدی برای ظهور و گسترش بیماری‌ها دامن زده است. حمل احشام، نحوه تولید و تهیه محصولات غذایی که از فرآورده‌های شیمیایی بیشترین بهره را می‌برد و بالأخره رفتارهای تغییر یافته در خورد و خوراک بشری از زمینه‌های اصلی بحران سلامت محسوب می‌شود. گسترش مناطق زیستی بشر میلیون‌ها نفر را در معرض عوامل ناشناخته و یا کمتر

شناخته شده قرار می دهد.

هر مرحله پیشرفت اقتصادی و اجتماعی فقط فشار جبران ناپذیری بر بدن ما وارد ساخته و شانس ما را به عنوان یک نوع، برای بقای درازمدت کاهش داده است. بقای همه ما با استفاده از انرژی موجود در محیط تأمین می شود. وقتی محیط گرداگرد ما به وسیله مواد زاید و آلوده پر می شود، جلوی انرژی موجود در محیط را می گیرد.

صدور فزاینده دی اکسید کربن، متان، کربن، اکسید نیتروژن و گازهای گرم خانه‌ای، زمین را برای یک بحران پزشکی جهانی آماده می کند که به احتمال زیاد تعداد کثیری از ما را از بین خواهد برد. پدیده تشدیدشونده گرم خانه‌ای همراه افزایش فاجعه آمیز سرطان و بیماری های قلبی و ریوی خواهد بود و میلیاردها مردم سراسر جهان را به دام گرما و گازهای گرم خانه‌ای حاصل از سوخت فسیل و دیگر گازهای صنعتی گرفتار خواهد کرد.^۱

ج - استفاده بی رویه از طبیعت

گفته می شود که هر نسلی «کابوسی» مخصوص به خود دارد و درباره ما این کابوس عبارت است از منبعی که زندگی ما بر پایه آن بنا شده و در حال پایان یافتن است. اما به رغم جدی بودن این بحران سخنی از آن به میان نمی آوریم، زیرا اصلاً توان تصور چنین فاجعه‌ای را هم نداریم؛ فاجعه‌ای که با از بین رفتن تمدن کنونی بشر همراه است.

استفاده بی رویه از طبیعت در اثر فعالیت های بی پروا و مهار گسیخته انسان عصر ماشین و صنعت، هر روز عمق و ابعاد بیشتری می یابد. تخریب و تباهی در خشکی و دریا ظاهر شده و انسان حریص عصر

۱. ریفکین، جرمی، جهان در سراشیبی سقوط، ترجمه محمود بهزاد، ص ۱۲۶.

جدید، عرصه را بر مخلوقات و طبیعت خداوندی تنگ کرده است. واقع امر این است که ما داریم انرژی غیر قابل تجدید موجود را غارت می‌کنیم و به صورتی خطرناک به مرز نابودی پیش می‌رویم. اتکای دنیای جدید به نفت اگرچه با رفاه نسبی بشر همراه بوده، اما آینده‌ای متزلزل برای تمدن کنونی ایجاد کرده است. بررسی‌ها حکایت از آن دارد که با افزایش بی‌رویه مصرف، دیگر توان تهیه و تأمین این کالا برای ما ناممکن می‌گردد و جهان در آستانه بحرانی عظیم قرار می‌گیرد، زیرا که ذخایر نفتی جهان نمی‌تواند پاسخ‌گوی نیازهای فزاینده باشد. با تقویت روند آزادسازی و جهانی‌سازی، افزایش استخراج و به کارگیری مواد خام را در بسیاری از کشورها تشویق نموده‌اند که این مسأله خود زوال منابع طبیعی را به همراه داشته است. رشد فقر و نابرابری‌هایی که خود محصول این‌گونه سیاست‌ها است، کشاورزان و جوامع فقیر را بر آن داشته تا با تخریب جنگل‌ها زمین مورد نیاز را برای امرار معاش خود فراهم آورند.

د - تخریب محیط زیست

جهانی‌سازی هیچ عطوفت و ملایمتی با محیط زیست از خود نشان نداده است. کارخانه‌های صنعتی به عنوان بزرگ‌ترین دشمنان محیط زیست، نقش اساسی‌ای را در نابودی زمین ایفا کرده‌اند و با آلودگی‌های محیطی، سرچشمه‌های حیات را در بسیاری از مناطق جهان خشکانده‌اند. جهانی‌شدن فقط به خود فکر می‌کند و به هیچ کس دیگر کاری ندارد. کشور برزیل نمونه‌ای از این مدعاست که به بهای نزدیک شدن به قلمرو کشورهای صنعتی، اصلی‌ترین کارگاه تولید اکسیژن در کره خاکی یعنی جنگل‌های آمازون را که به «ریه زمین» مشهور هستند، به زیر تیغ

جلادان سپرده است. نوع آدمی اکنون با بزرگ‌ترین چالش خود روبه‌روست؛ آگاه ساختن بشریت از خطرهایی که دارد کره زمین را به آتش می‌کشد. اثرهای زیانبار تخریب محیط زیست فقط با جنگ جهانی هسته‌ای قابل قیاس است.^۱

جهان صنعتی دارد به سرعت ذخیره فسیل غیر قابل تجدید را که چرخ‌های موتورهای تجاری و نحوه زندگی امروزی ما را می‌چرخاند، تباه می‌کند. سوزاندن توده عظیم سوخت‌های فسیل، اتمسفر زمین را به درجه‌ای گرم کرده که اینک بقای ما را مورد تهدید قرار داده است. لایه اوزن اتمسفر همچنان نازک‌تر می‌گردد و موجب مرگ‌ومیر بسیاری از مردم به خاطر سرطان می‌شود. صدها میلیون نفر در معرض میزانی مرگبار از پرتوهای فرابنفش قرار می‌گیرند و دستگاه‌های ایمنی بدنشان دچار اختلال می‌گردد.

پدیده گرم شدن زمین فرایند بسیار ساده‌ای دارد. دی اکسید کربن و دیگر گازهای اتمسفر ورود تابش‌های خورشیدی به اتمسفر زمین را آسان می‌سازد. سطح زمین انرژی خورشیدی بیشتری را جذب می‌کند و آن را به انرژی قرمز و یا همان گرما تبدیل می‌کند. با آغاز عصر صنعتی و سوزاندن مقادیر بسیار زیاد سوخت‌های فسیلی (زغال سنگ، نفت و گاز) مقدار دی اکسید کربن بخش بالایی اتمسفر بسیار زیاد شده و از فرار گرما از سیاره ما به فضا جلوگیری کرده است.^۲ در نتیجه زمین به مقیاسی گرم شده است که نظیر آن در تاریخ زمین رخ نداده است. در هر حال بایستی گفت به جهان گرم‌خانه‌ای قرن بیست و یکم خوش آمدید.

برای پی بردن به فاجعه عظیم تخریب زیست‌محیطی در این موارد هم

۱. همان، ص ۱۴۶.

۲. نصیری، مهدی، اسلام و تجدد، ص ۲۸۷.

تأملی داشته باشید: هم‌اکنون با پرشدن زباله‌دان‌ها، شهرداری‌ها به صورتی فزاینده به سوزاندن زباله روی خواهند آورد و این خود بحران آلودگی هوا را در ناحیه‌های شهری سراسر کشورها تشدید می‌کند. این زباله‌ها مملو از جانداران میکروسکوپی بیماری‌زا و نیز حاوی اعضای انسانی و حیوانی، باندهای خون‌آلود، تجهیزات جراحی، نمونه‌های بافت‌ها، سرنگ‌های استفاده‌شده و دستکش‌های جراحی خون‌آلود هستند. این زباله‌های عفونت‌زا به صورتی غیرمجاز در سراسر دنیا دفن می‌شوند و تندرستی میلیون‌ها نفر را در معرض خطر قرار می‌دهند. مواد زاید پلاستیکی اکنون چنان پرشمار شده است که سالیانه تقریباً دو میلیون پرنده دریایی و صدهزار پستاندار دریایی با خوردن آنها یا به دام افتادن در آنها به هلاکت می‌رسند.^۱

اتومبیل، وسیله‌رهای انسان از فاصله‌ها را فراموش نکنیم که انرژی پراکنده می‌سازد که بیشتر آن به صورت مونواکسید کربن و اکسید نیتروژن و هیدروکربن‌ها به هدر می‌رود. امروزه ۶۰ درصد آلودگی هوا در شهرها از آگزوز ماشین‌ها خارج می‌شود. اکنون مشخص شده است که بخشی از افزایش چشمگیر مرگ‌ومیر ناشی از بیماری‌های قلبی و سرطان را می‌توان در آلودگی هوا بر اثر دوده‌های آگزوز اتومبیل‌ها و کامیون‌ها و اتوبوس‌ها ردیابی کرد. بررسی‌هایی که در طول چند سال گذشته به عمل آمده‌اند، نشان داده‌اند که کودکانی که برای آموختن، استعداد ناکافی دارند و آنها که نشانه‌های «خواب‌آلودگی» و قابلیت دردهای شکمی و استفراغ و در موارد سخت فلج و اغما نشان می‌دهند، مقدار سرب خونشان بالا است که بیشتر مسمومیت‌های سربی از آگزوز

۱. ریفکین، جرمی، جهان در سراسیمی سقوط، ترجمه محمود بهزاد، ص ۱۵۳.

اتومبیل‌ها ناشی می‌شود.^۱

واقع امر این است که فقط بمب باعث مرگ و میر و نقص عضو بسیاری از مردم نمی‌شود، بلکه اگر پلوتونیوم تولیدشده از رآکتورهای هسته‌ای در هوای یک شهر پراکنده شود، می‌تواند وسعتی معادل ۶۰ کیلومتر مربع را به مدت صدهزار سال آلوده کند. شاید بشر برای اولین بار در سال ۱۹۸۶ و بعد از انفجار تأسیسات چرنوبیل به خطر مواد رادیو اکتیو پی برد. در پی این انفجار، ذرات رادیو اکتیو بیشتر نیمکره شمالی را آلوده کرد. پراکندگی ذرات رادیو اکتیو به تولید شیر و گوشت سراسر اروپا سخت آسیب رساند و صد میلیون نفر را ناگزیر کرد که تا ماه‌ها پس از انفجار، خوراک خود را تغییر دهند. گاوهایی که از علف‌های آلوده تغذیه کرده بودند شیری تولید کردند که تراز بالایی از ذرات رادیو اکتیو داشت. جنگل‌های آلوده که ناحیه وسیعی را پوشانیده بودند، قطع شدند و صدها نفر هم در نتیجه پخش مواد رادیو اکتیو، از سرطان جان خود را از دست دادند.^۲

اما مسأله لاینحل آن است که چگونه می‌توان مواد زاید هسته‌ای را از بین برد. اگرچه باور آن دشوار است، ولی با تمام توجهی که در امر پژوهش و گسترش تأسیسات هسته‌ای شده است و پس از خرج میلیاردها دلار، جامعه علمی و دولت‌ها هنوز نتوانسته‌اند راهی برای نجات از دست مواد زاید رادیو اکتیو بیندیشند. این تنها مثال‌هایی بود از فاجعه‌ای که در حال اتفاق است.

۱. براون، لستر، وضعیت جهان، ترجمه حمید طراوتی، ص ۱۱۵.

۲. ریفکین، جرمی، جهان در سرآشویی سقوط، ترجمه محمود بهزاد، ص ۱۶۲.

خودآزمایی

۱. مهم‌ترین عامل گرسنگی و فقر در جهان امروز چیست؟
۲. چه عواملی سبب شده تا بیماری‌ها جهانی شوند؟
۳. با ذکر مثالی چگونگی تخریب محیط زیست در جامعه امروز را توضیح دهید؟

برای مطالعه بیشتر

- جهان در سراسیمی سقوط، جرمی ریفکین و تدهوارد، ترجمه دکتر محمود بهزاد، سروش، تهران.
- اسلام و تجدد، مهدی نصیری، کتاب صبح، تهران.
- جهانی‌سازی (نشست‌های علمی ۳، مجموعه سخنرانی)، مؤسسه آموزشی - پژوهشی امام خمینی (ره)، قم.
- تکنولوژی و بحران محیط زیست (مجموعه مقالات)، ترجمه عبدالحسین آذرنگ، انتشارات امیرکبیر، تهران.
- وضعیت جهان، لستر براون و همکاران، ترجمه حمید طراوتی، نشر ژرف، تهران.

درس ششم

پیامدهای منفی جهانی‌سازی (۴)

آنچه در این درس می‌خوانیم:

- چگونگی مسخ ارزش‌های دینی و ملی توسط جهان‌گرایان
- محورهای اصلی تهاجم سلطه‌گران علیه دین و اعتقادات
- سوء استفاده کشورهای غربی از شعار «تبادل فرهنگی»

۴. هنجارزدایی جهانی

ترویج فساد، بی‌بندوباری، فحشا و فرهنگ منحط غربی و از بین رفتن آموزه‌های اخلاقی و معنوی از دستاوردهای «جهانی‌سازی» است. جهان امروز به خصوص دنیای غرب از چند بحران بزرگ رنج می‌برد: ۱. بحران مشروعیت ۲. بحران فساد ۳. بحران اخلاق ۴. بحران هویت و... غرب تلاش می‌کند با انتقال این بحران به خارج از مرزهای خود کمی از آثار و نتایج سهمگین آن بکاهد و به عبارت روشن‌تر در صدد هنجارزدایی و مسخ ارزش‌های جهانی است که تلاش برای این کار را چنین می‌توان برشمرد:

الف - مسخ ارزش‌های ملی و دینی

استیلا زمانی به بهترین نحو صورت می‌گیرد که فرد تحت استیلا اطلاعی از این موضوع نداشته باشد. استعمارشدگان و استعمارکنندگان می‌دانند رابطه استیلائی نمی‌تواند تنها براساس برتری قوا باشد. اکنون زمان فتح سرزمین‌ها سپری شده و دوران کنترل ذهن‌ها آغاز گشته است. به همین دلیل، هر امپراطوری که بخواهد بقا داشته باشد، باید در درازمدت اقدام به مهار ذهن‌ها کند.

آری جهان‌گرایان و استعمارگران از این پس با چهره فریب‌دهنده، خود را در مقابل دیدگان قرار می‌دهند. قفل مغزها را می‌شکنند و درون آنها ایده‌هایی را جاسازی می‌کنند که به ما تعلق ندارد. آمریکا و کشورهای غربی دیگر نمی‌خواهند از طریق زور ما را تحت سلطه بگیرند، بلکه با

رضایت کامل ما این کار را می‌کنند. دیگر تنبیه و تهدیدی در کار نخواهد بود، بلکه عطش لذت‌جویی ما را در آغوش آمریکا و سلطه‌گران قرار می‌دهد.

جهانی‌سازی بر مبنای سود، منفعت و بازار بنا نهاده شده و بازار به عنوان تنها معیار و سنگ محک، ارزش‌ها را ارزیابی می‌کند. بنابراین در جامعه‌ای که سود و منفعت در آن حرف اول و آخر را در جمع‌آوری و انباشت نامحدود کالا و ثروت می‌زند، ارزش‌های دینی و ملی نیز باید از اقتصاد بازار تبعیت کنند.

اروپای جدید بازتاب سقوط تدریجی انسان از مقام بزرگی خدا به قعر درهٔ عصیان است، عصیان در مقابل بندگی خدا و سقوط در درهٔ انسان‌محوری و اومانیسم. دین این امکان را به انسان می‌داد که برای انسان بودن متوجه مافوق انسان باشد، در حالی که بشر متجدد با طرح انسان‌محوری، خود حیوانی‌اش محور وجود و انگیزهٔ کارهایش شد. انسان متجدد امروزی، هم از خدا غافل است زیرا برای خدای متعال اولویت قائل نیست، هم از معنای انسان غافل است چون انسان را جایگزین خدا کرده است، و هم زندگی را نمی‌شناسد چون زندگی را تنها به بازی با اشیائی که به تدریج رو به فنا می‌روند، خلاصه کرده است. ریشهٔ همهٔ این غفلت‌ها اصالت دادن به انسان است به جای اصالت‌دادن به خدای متعال. به هر حال تمدنی که خود را «انسان‌گرا» می‌نامید، به جایی رسید که آدمی را تحقیر می‌کند و می‌فریبد و سرانجام نابودش می‌کند. تحقیر آدمی این گونه است که تمدن مذکور، انسان را به دستگاهی مرکب از یک سلسله وظیفهٔ کمی و مادی و به ماشینی منحصرأ تولیدکننده و مصرف‌کننده تبدیل می‌نماید. این تمدن، علم تحقیر انسان را برافراشته است، زیرا به وی باورانده است که به یمن ترقی و از راه بسط و توسعهٔ

علم می‌تواند به سعادت برسد. و کار به جایی رسید که هرگونه ارزش اخلاقی انکار شد و عقل بشری به تدریج جایگزین وحی الهی شد و در مراحل بعد، این عقل سوداندیش و ابزاری، در خدمت منافع و غرایز بشری قرار گرفت.

پیشرفت علم و تکنولوژی و تمدن جدید با ره‌آوردهای علمی و تکنیکی و مادی‌اش، «تعالی‌زدایی» را از اندیشه و عمل بشر جدید آغاز کرد که نتیجه محتوم آن، خلأ معنا و بحران روحی و معنوی در افراد بود. در هیچ تمدنی همانند تمدن جدید، این‌گونه کامل و نظام‌واره از این نکته‌ها غفلت نشده است که: دنیا برای چیست؟ ما از کجا آمده‌ایم؟ آمدنمان بهر چه بوده است؟ به کجا می‌رویم؟

و شاید بهتر است بگوییم دنیای امروز نخستین تمدنی در تاریخ است که به پرسش «معنی زندگی چیست؟» پاسخ داده است: «نمی‌دانم!» کالا شدن آدمی، شیء‌شدگی آدمی، از خود غافل ماندن و در غوغای زندگی و معاش خود را گم کردن؛ این است خطر جدی، مسخ شدن آدمی، از خود غافل شدن و خدا را فراموش کردن. خطر این‌جاست: سقوط در ورطه پوچ‌انگاری، سرگستگی، بی‌هدفی.

بحران اخلاقی و اجتماعی غرب و همه جوامع متأثر از تمدن جدید، امری واضح و روشن برای همگان است و نیاز چندانی به تشریح آن نیست. افزایش طلاق، کاهش ازدواج، اعتیاد به مواد مخدر و مشروبات الکلی، انواع جرم و جنایت، از جمله مصادیق فروپاشی اخلاقی و اجتماعی جوامع متجدد و یا در حال تجدّد است.

یکی دیگر از اقدامات فاجعه‌آمیز جهان‌گرایان و سلطه‌گران امروزی که در نتیجه دین‌گریزی آنان به وجود آمده، تفکیک کردن میان سه رکن مهم و هم‌زاد در حیات بشری بود. جدا کردن میان آگاهی، دین و هنر

فاجعه‌ای بود که موجب شد هریک از این سه خویشاوند، راهی جداگانه در پیش گیرند و در نتیجه، آگاهی به شکل علم خشک - که تنها به آگاهی از پدیده‌ها و روابط میان آنهاست - محدود شود و بشر تحت تأثیر روح حاکم جدید غربی، جست‌وجوی حقیقت را رها کند و تنها در پی کسب قدرت رود و در نتیجه از مسؤولیت «کشف حقیقت»، «نجات انسان» و رسیدن به «ایمان»، خود را فارغ کند.

ب - هویت‌زدایی

یکی دیگر از پیامدهای جهانی‌سازی «هویت‌زدایی» است. هویت به معنای نوعی از رابطه و تعامل فرد با جامعه است که پلی است میان واقعیت‌های وجودی افراد و دنیای فرهنگی خارج از خود و میان دنیای شخص و دنیای اجتماعی، که انسان‌ها در رابطه با اجتماع هویت خود را می‌یابند. در سایه جهانی‌سازی، افراد یک جامعه ملی و دینی از فرهنگ خویش فاصله گرفته و حد و مرز واقعی خود و جایگاه خود را از دست می‌دهند. تمدن غرب با نفوذ کردن در جوامع و تأثیرگذاری بر فرهنگ‌ها آنها را دچار «بحران هویت» کرده است. در عصر جهانی شدن، بیشتر مسائل ملی به امور فراملی مشروط می‌گردد و در این جا است که اغلب جوامع در درون تناقض‌ها به سر می‌برند. جهانی‌سازی، منطق و ارزش‌هایی پدید می‌آورد که با فرهنگ‌ها و سنت‌های دولت‌ها و ملت‌های بومی همخوانی ندارد، زیرا منطق حاکم بر سرمایه‌داری حفظ و توسعه نظام‌های اجتماعی و اقتصادی سالم نیست، بلکه به جیب زدن سود در اسرع وقت است.

ج - تحمیل گسترده فرهنگ غرب

اسلحه مخفی کشورهای غربی فرهنگ است. اسلحه‌ای که در حیطة

خود (فرهنگ)، آثار اعجاب برانگیزی داشته است. آنان با به استخدام درآوردن تعدادی از روشنفکران، نویسندگان، هنرمندان و... و تأسیس سازمان‌های فرهنگی، مجلات روشنفکری و اعطای کمک‌های مالی فراوان به آنها، سعی در شکل‌دهی به افکار عمومی کشورهای جهان سوم در جهت برتری «زندگی آمریکایی و غربی» داشتند. شعار آنان این جمله بود که «بهترین راه انجام تبلیغات این است که هرگز مشخص نشود که در حال تبلیغ هستید.»

آنان از تبادل فرهنگی در سایه جهانی‌سازی فقط تهاجم فرهنگی را دنبال کردند و سعی کردند از روشنفکران داخلی کشورهای مورد تهاجم به عنوان مهره‌های شطرنج که در یک بازی بزرگ از آنها استفاده می‌شود، استفاده کنند.^۱ آنها می‌گویند ما به دنبال «چندفرهنگی» و «تنوع و تکثر» هستیم، اما بدیهی است که ساختن دستگاه‌های کوکاکولا و مک‌دونالد و گذاشتن آنها در همه خیابانهای جهان، نه تنها آسیب رساندن به سلامت جهانی می‌باشد، بلکه باعث مشابهت - نه تنوع - جهان می‌شود. این «تک‌فرهنگی» است نه «چندفرهنگی».

به عنوان مثال در حالی که آمریکا فقط ده درصد فیلم‌هایش را از خارج می‌خرد، جهان را غرق در فیلم‌های هالیوودی می‌کند و ما در میان نقاشی‌های متحرک، ویدیو کلیپ‌ها و داستان‌های مصور و نیز الگوهای لباس، شهرسازی و حتی آشپزی آمریکایی غوطه‌ور می‌شویم. امروزه مراکز تولید فیلم مانند هالیوود - که همگی توسط سرمایه‌داران غربی و صهیونیستی اداره می‌شوند - بیش از هفتاد و پنج درصد تولید فیلم‌های سینمایی، انیمیشن و سریال‌های تلویزیونی و سی‌دی‌های سمعی و

۱. ساندرز، فرانسیس، جبهه فرهنگی، ماهنامه سیاحت غرب، ش ۴، مهر ۱۳۸۲، ص ۱۵.

بصری را بر عهده دارند.^۱

مراکز پخش تبلیغات فرهنگی و هنری، اعم از سینماها، تئاترها، تالارهای موسیقی و... در بسیاری از کشورها در دست چند شرکت بزرگ غربی قرار دارد. پس مسأله نگران کننده، رشد «تک فرهنگی» است؛ فرهنگی که از سوی رسانه‌های جهانی غرب تبلیغ می‌شود؛ فرهنگی که به مردم دیکته می‌کند چه بپوشند، چه بخورند، چگونه زندگی و چگونه فکر کنند.

د - تحت فشار قرار دادن دین و اعتقادات

یکی از برنامه‌های غرب در لوای «جهانی‌سازی»، سست کردن اعتقادات ملت‌های مسلمان، تحریف اسلام راستین و کم‌فروغ ساختن آموزه‌های قرآن مجید در زندگی فردی و اجتماعی است. تهی کردن اسلام از محتوای اصلی و باقی نهادن پوسته ظاهری آن ترفندی بود که با سرمایه‌گذاری گسترده و با حمایت مستقیم استعمارگران غربی به مرحله اجرا در آمد. حذف آموزه‌های انسان‌ساز قرآن کریم از زندگی و مهجور ساختن آن، به گونه‌ای که تنها در مراسم ختم و کنار قبور مردگان مورد استفاده قرار گیرد، همراه با ترویج خرافات، جدا ساختن دین از سیاست، منزوی کردن روحانیت، ترویج اسلام منهای جهاد، شهادت، حکومت و قضاوت و تحریف مفاهیم واژه‌های قرآنی از محورهای اصلی اسلام‌زدایی غرب است.

سازگاری خارق‌العاده اسلام با عقل و فطرت و انطباق آن با حق و عدالت سبب می‌شود که در محیطی سالم، دل‌های انسان‌های آزاده به سوی اسلام کشیده شود. به همین دلیل، طراحان نظام سلطه جهانی

۱. واعظی، حسن، استعمار فرانو (جهانی‌سازی و انقلاب اسلامی)، ص ۶۲

برنامه‌های دقیقی را برای تحت فشار قرار دادن مسلمانان به اجرا نهاده‌اند. محورهای اصلی تهاجم علیه دین و اعتقادات مردم عبارتند از:

۱. ترویج اسلام منهای جهاد و مبارزه با ظلم، ستم و بی‌عدالتی
۲. مترادف‌سازی حکومت اسلامی با حکومت استبدادی کلیسا در قرون وسطی

۳. قرار دادن دین و اسلام و دینداری در مقابل رشد و پیشرفت علمی و...

۴. تمسخر آداب، سنن و ارزش‌های فرهنگ ملی، قومی و دینی با هدف اشاعه فرهنگ غربی و ایجاد بحران هویت در نسل جوان.

۵. ایجاد زمینه‌های مساعد برای اشاعه فساد و فحشا، آزادی‌های لجام‌گسیخته، بی‌بندوباری و روابط نامشروع، با هدف تضعیف ایمان و شعائر الهی در جوامع اسلامی.

۶. تقویت روشنفکران غرب‌زده و مرعوب فرهنگ غرب.

خودآزمایی

۱. کشورهای غربی با شعار «تبادل فرهنگی» به دنبال چه اهدافی هستند؟

۲. محورهای اصلی تهاجم کشورهای غربی علیه دین و اعتقادات را نام ببرید؟

۳. اسلحه مخفی استعمارگران در دنیای امروز چیست؟

۴. بهترین نوع استیلا، چه نوع استیلائی می‌باشد؟

برای مطالعه بیشتر

- درآمدی بر اسلام و جهانی شدن، سید عبدالقیوم سجادی، بوستان کتاب، قم.

- غرب‌شناسی، سید احمد رهنمایی، مؤسسه آموزشی - پژوهشی امام خمینی (ره)، قم.

- پایان جهان مدرنیته یا...، سید جلال حسینی، زمزم هدایت، قم.

درس هفتم

پیامدهای منفی جهانی‌سازی (۱۵)

آنچه در این درس می‌خوانیم:

- اهداف استعمارگران از فرقه‌سازی
- ویژگی‌های اساسی فرقه‌های نوظهور
- پیامدهای منفی شرکت‌های چندملیتی
- جهانی‌شدن فعالیت‌های سازمانی و گروهی

۵. جهانی شدن فعالیت‌های سازمانی و گروهی

توسعه دامنه ابعاد مادی زندگی جوامع مدرن و انسان زمانه ما نتوانسته از میزان احساس نیاز ریشه‌دار و همیشگی او به معنویت‌خواهی بکاهد. بروز بیماری‌های روانی ویژه عصر مدرن همچون افسردگی و استرس، در کنار ظهور پوچ‌گرایی‌های نمادیافته اجتماعی در اقشار جوان، در قالب‌هایی همچون هیچی‌گری، جملگی در کنار هم، بستری فراهم آورده تا معنویت‌خواهی که چندی به کالایی قاچاق و نشانه عقب‌ماندگی و کهنه‌پرستی تبدیل شده بود، آرام‌آرام به یک مطالبه عمومی تبدیل گردد. اکنون زمان مدیدی است که به اقتضای بازار گرم تقاضای معنویت‌جویی، عرضه این متاع نیز رو به فزونی چشم‌گیر گذارده است، به گونه‌ای که صحنه‌چرخان‌های دنیای امروز برای ذائقه تنوع‌خواه و سلیقه‌های رنگارنگ انسان دوره ما، نسخه‌های متنوع کوتاه و بلند جذابی می‌پیچیند. در کنار جهانی شدن فرقه‌ها و گروه‌های منحرف، باندهای مافیایی و شرکت‌های چندملیتی نیز مردم تمام دنیا را نشانه گرفته‌اند. در این درس، جهانی شدن فعالیت‌های سازمانی و گروهی را پی می‌گیریم.

الف - جهانی شدن فرقه‌ها و گروه‌های ساختگی منحرف

ناتوانی تمدن صنعتی در برآوردن نیازهای معنوی و ارزشی انسان معاصر و در نتیجه ظهور بحران‌ها و بن‌بست‌های بغرنج در فضای ذهن و زندگی آدمیان سبب شده است تا بار دیگر دل‌های مضطرب، متوجه وسیله‌ای گردد تا انسان دورافتاده از اصالت‌های خویش را از گرداب

وحشتناک کنونی نجات داده و به ساحت امن سعادت رهنمون شود. بازگشت به اصالت‌ها و رونق بازار معنویت که ما در عصر خود شاهد رشد سریع آن هستیم، معلول همین واقعیت می‌باشد که فی نفسه پدیده‌ای مبارک است. اما آنچه در این شرایط، سخت نگران‌کننده و هشداردهنده است، فرقه‌سازی و حمایت و پشتیبانی از فرقه‌های منحرف از جانب استعمارگران و کشورهای غربی است. آنان برای راه‌اندازی چنین فرقه‌های منحرفی نیازمند افرادی هستند که اولاً از میان مردم منطقه خود برخیزند و ثانیاً از عهده این مهم برآیند و ثالثاً در راه حفظ منافع استعمارگران تلاش گسترده داشته باشند. هرچند نمی‌توان یک یا چند هدف خاص را در این زمینه برشمرد، لیکن عمده‌ترین اهداف فرقه‌سازان را می‌توان این‌گونه برشمرد:

۱. تقویت سلطه خود بر کشورهای جهان سومی
۲. ایجاد اختلاف و تفرقه در میان پیروان یک دین و تسلط بر آنان
۳. جلوگیری از بیداری مسلمانان و مبارزه با انقلاب‌های احتمالی و سست کردن ایمان افراد.

کشورهای غربی و اروپایی با درک این موقعیت حساس، تلاش وسیع و همه‌جانبه‌ای را برای جهت‌دهی گرایش جهانی معنویت به سوی منافع خود، به کار گرفته‌اند. آنان با ابزارهای متعدد و متنوعی که در اختیار دارند، شگردهای مختلفی برای بهره‌برداری مناسب از این جو جهانی به کار می‌گیرند. تبلیغات گسترده، فراوان و جذاب گروه‌های معنویت‌گرا را می‌توان یکی از راهکارهای کشورهای غربی برای انحراف جریان معنویت‌خواهی از مسیر فطری دانست.

الآن با استفاده از شگردهای مختلف تبلیغاتی، نسبت به معرفی عرفان یهودی که با نام عرفان کابالا یا قبلا نیز خوانده می‌شود، تلاش می‌شود.

ارباب کابالا و صهیونیست‌ها به صورت مرموزانه‌ای تلاش خود را بر جذب چهره‌های شاخص و ستاره‌های سینمایی و هنری و ورزشی و همچنین خانواده‌های متمول متمرکز کرده‌اند. به عنوان مثال در خبرها اعلام کردند «دیوید بکهام»، فوتبالیست مشهور انگلیسی، به همراه همسرش به آیین کابالا پیوستند، یا خانم «پاریس هیلتون»، وارث خانواده ثروتمند هیلتون و دارنده هتل‌های زنجیره‌ای هیلتون، به آیین کابالا پیوست! به همین ترتیب با تکیه بر محبوبیت این شخصیت‌ها و الگوپذیری دیگران به ویژه جوانان از چنین افرادی، می‌کوشند افراد مختلف را به سوی خود جذب کنند.^۱

جالب است بدانیم که بخش عظیمی از فعالیت‌های هالیوود، بزرگ‌ترین مرکز فیلم‌سازی جهان، بر ساختن فیلم‌های معنوی و دینی می‌باشد. هالیوود سالانه هفتصد فیلم می‌سازد که شاخصه اصلی اکثر این فیلم‌ها خشونت و فحشا می‌باشد. هالیوود در ساختن فیلم‌های معنوی نیز کوشیده است تا معنویت را با فساد و فحشا گره بزند! و معنویت سکولار را به جای معنویت حقیقی اسلامی و دینی ارائه دهد. در فیلم‌های هالیوودی، جادوگران و ساحران، ناجیان حقیقی مردمان شناخته می‌شوند. حجم ساخت فیلم‌های معنوی و دینی در هالیوود به اندازه‌ای است که براساس آمار رسمی، سی درصد فیلم‌های تولید این مرکز بزرگ فیلم‌سازی در سال ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴ میلادی فیلم‌های دینی و عرفانی بوده است. آنان این گونه فیلم‌ها را فیلم‌های ماورائی می‌خوانند.^۲

برای تغییر در نوع نگرش اخلاقی و رفتارهای کودکان نیز انیمیشن‌های فراوانی ساخته شده که از جمله آنان می‌توان به این موارد

۱. شریفی، احمدحسین، درآمدی بر عرفان حقیقی و عرفان‌های کاذب، ص ۳۶.

۲. همان، ص ۴۶.

اشاره کرد: «اکیوسان»، «دوقلوهای افسانه‌ای»، «آلیس در سرزمین عجایب»، «پینوکیو» و... به عنوان مثال «اکیوسان» کودکی است که شکل و شمایل بوداییان را دارد و تمرین‌های آنان را به نمایش می‌گذارد. و یا پیام معنوی کارتن «دوقلوهای افسانه‌ای» این است که اتحاد دو جنس مخالف با یکدیگر موجب قدرتی ماورائی می‌شود.

تدوین و تبلیغ گسترده داستان‌های خیالی «هری پاتر» و دامن زدن به عطش کودکان و نوجوانان برای مطالعه آن داستان‌ها و پخش فیلم‌های سینمایی ساخته شده براساس داستان‌های آن نیز در راستای ترویج معنویتی توخالی می‌باشد. محتوای داستان‌های هری پاتر محتوایی کاملاً معنوی است، اما معنویتی منهای خدا و منهای دین. در این کتاب‌ها به جای تعالیم هدایت‌بخش پیامبران تعالیم جادویی می‌نشینند. دنیای «هری پاتر» دنیایی کاملاً دین‌ستیزانه است. این رمان بر اساس اندیشه اومانیزم و انسان‌محوری شکل گرفته است. انسان بدون خدا محور اصلی این داستان است. اگر می‌خواهید بدانید که در داستان هری پاتر چه کسی می‌میرد، پاسخ آن ساده است: «خدا». طرح اصلی این داستان و رمان بر پایه جادو و سحر است؛ یعنی مقوله‌ای که مورد مذمت ادیان و پیامبران الهی واقع شده، در این رمان تقدیس می‌شود.

حمایت، پشتیبانی و ترویج فرقه‌های نوظهور اوشو، سای بابا، رام ا...، کریشنا، یوگا ناندا و دالایی لامای و... از برنامه‌های اصلی سلطه‌گران برای تسلط بر نسل جوان کشورهای مسلمان است. در اکثر این گروه‌های عرفانی بر قدرت‌های خارق‌العاده انسان تکیه می‌شود که بسیاری از آنها دورغ است. باید توجه داشت قدرت‌های معنوی و حرکات خارق‌العاده، فی نفسه نه عرفان است و نه نشانه‌ای از معنویت و عرفان راستین. در حقیقت معنویت حقیقی چیزی جز تقرب و معرفت به خدای

متعال نمی‌باشد.

بعضی از ویژگی‌های اساسی این گروه‌ها و فرقه‌های نوظهور عبارتند از:

۱. نادیده گرفتن خداوند متعال به‌عنوان هدف غایی، یا ارائه تفسیری نامعقول از خدا به‌انگیزه انکار خدای حقیقی

۲. خردستیزی و منطق‌گریزی

۳. دعوت به خود؛ در مقابل عارفان حقیقی که در برابر خدای متعال، خود را به شمار نمی‌آورند و هرگز به سوی خود دعوت نمی‌کنند، از مشخصه‌های عارفان دروغین، خودبزرگ‌بینی و دعوت به سوی خود است.

۴. مبهم و رازآلود سخن گفتن

۵. شریعت‌گریزی و تکلیف‌گریزی؛ بسیاری از این فرقه‌های نوظهور بعد شرعی دین را به طور کلی نادیده می‌گیرند و مقررات و ضوابط دینی را انکار می‌کنند و به گونه‌های مختلف سعی می‌کنند قبح گناه را از میان بردارند.

۶. بی‌اعتقادی به قیامت و جهان دیگر در این فرقه‌ها

۷. خوشی و شادی در این دنیا هدف غایی این‌گونه فرقه‌های نوظهور است.^۱

آن‌گاه که چراغ عالم‌افروز معنویت رو به افول نماید، بدیهی است که انواع و اقسام منحرف‌ترین سراب‌ها رخ نموده و انسان معاصر را به دام بلا می‌کشاند.

۱. شریفی، احمدحسین، درآمدی بر عرفان حقیقی و عرفان‌هایی کاذب، ص ۱۳۶.

ب - جهانی شدن باندهای مافیایی

زمانی بود که هر وقت در محفلی یا روزنامه‌ای، نامی از مافیا برده می‌شد، بی‌درنگ به یاد مناطقی چون جزیره سسیل در ایتالیا یا شهر شیکاگو آمریکا می‌افتادیم. اما هم‌اکنون تمام دنیا از گزند فعالیت‌های باندهای مافیایی در امان نیستند. باندهای مافیایی با قاچاق انسان، اسلحه، مواد مخدر، دارو و... و فعالیت‌های اقتصادی غیرقانونی، سود کلانی را در سرتاسر دنیا به جیب می‌زنند.

ج - شرکت‌های چندملیتی

شرکت‌های فراملیتی یا چندملیتی شرکت‌های بزرگی هستند که فراسوی مرزهای ملی مختلف فعالیت می‌کنند. یا شرکت‌هایی که دارای کارخانه‌ها و شعباتی در دو کشور یا بیشتر هستند. شرکت‌های بزرگ فراملیتی سازمان‌های غول‌آسایی هستند که ثروتشان بر ثروت بسیاری از کشورها فزونی دارد.^۱

تشکیل این شرکت‌ها به شکافته شدن مرزهای ملی و کاهش حاکمیت دولت‌ها منجر شده است. در پرتو جهانی شدن و جهانی‌سازی، شرکت‌های چندملیتی، سبک جدیدی از حاکمیت را به دلخواه خود بازسازی می‌کنند و زیر فشار سرمایه‌داری انحصاری، حکومت‌های ملی را وادار می‌کنند تا از حقوق خود و از حدود جغرافیایی و وظایفشان در قبال مردم دست بردارند. قدرت شرکت‌های چندملیتی را قطعاً از اکثریت امپراطوری‌های شناخته‌شده نمی‌توان کمتر دانست. این شرکت‌ها علی‌رغم دلالت ظاهری عنوانشان - که به صورت گمراه‌کننده‌ای این برداشت نادرست را القاء می‌کند که مربوط به ملیت خاصی نیستند و

۱. تحویلین، میهن، ما و جهانی شدن، ص ۷۵.

ملیت‌های گوناگون در مالکیت آنها سهیمند - در واقع به سرمایه‌داران یک کشور خاص تعلق داشته و سهام‌داران و مدیران اصلی آنها تابعیت همان کشور به خصوص را دارا هستند.

پیامدهای منفی شرکت‌های چند ملیتی عبارتند از:

۱. انحصار سود و پول جهانی در قلمرو خود
۲. تسلط بر منابع طبیعی کشورهای فقیر و جهان سوم
۳. استحالة آداب و سنن کشورها و ملیت‌های اصیل
۴. اعمال حاکمیت بر کشورها و دولت‌ها.^۱

رخنه تدریجی شرکت‌های فراملیتی در اقتصادهای جهان سوم، نه تنها فقر را ریشه کن نکرده و از بدبختی فقیران نکاسته، بلکه افزایش شمار فقیران و بیکاران و تمرکز ثروت در دست نخبگان سیاسی را به دنبال داشته است. شرکت‌های فراملیتی در جریان جهانی شدن اقتصاد، قدرتی روزافزون می‌یابند و به سیاست‌های کلان دولت - ملت دست می‌یازند. آنها توانایی خویش را در ساقط کردن حکومت مردمی «سالوا دور آنده» در شیلی به نمایش گذاشته و دیکتاتور مستبدی چون «ژنرال پینوشه» را جایگزین ساختند تا امنیت منافع صدور «مس» آنها را تضمین کند.

برای نظام سرمایه‌داری که تحت سلطه غول‌های فراملیتی است، مفاهیمی با عناوین ملی، استقلال ملی، اقتصاد ملی و حتی فرهنگ ملی ارزش خارجی ندارد و هیچ‌گاه به رسمیت شناخته نمی‌شود. در سال ۱۹۹۷ میلادی وقتی «جورج سوروس»، سرمایه‌دار بزرگ یهودی، به این نتیجه رسید که نرخ بازدهی سرمایه میلیاردی‌اش در نقطه‌ای دیگر بالاتر خواهد بود، به سرعت دلارهای خود را از بانک‌های مالزی و اندونزی

۱. راپرت، مارک و دیگران، جهانی‌سازی، چالش‌ها و راهکارها، ترجمه دکتر سید هادی عربی و همکاران، ص ۲۰۸.

بیرون کشید و بحران بزرگ جنوب شرقی آسیا - که دامنه آن بازارهای آن سوی جهان را نیز فراگرفت - آغاز شد.^۱

بسیاری از شرکت‌های ملی که زمانی شعبه‌های معدودی در خارج از کشور داشتند، اکنون بین‌المللی شده‌اند و روابط و پیوندهای آنها از مرزهای ملی آنان فراتر رفته است. سود و منفعت، تنها هدف، آرمان و عامل پیوند آنهاست. این هدف بر هر چیزی از جمله کشور، فرهنگ، نسل، نژاد، اخلاق، سلامت و دغدغه‌های زیست‌محیطی برتری دارد.

سخن آخر

با اندیشه در آنچه گذشت، به رمز ناسازگاری «جهانی شدن» به معنای جهانی‌سازی و غربی‌سازی جهان با مهدویت اسلامی پی می‌بریم، زیرا که تمدن غربی بر محوریت انسان استوار و اندیشه اسلامی - مهدوی بر محوریت خالق هستی مبتنی است. تمدن غربی بر تفکیک دین و سیاست پا می‌فشارد، اما در اسلام دین و سیاست در هم تنیده‌اند. تمدن امروز غرب آزادی انسان است، ولی دغدغه دین، فضیلت و سعادت است. با این همه فراموش نکنیم که اگر مراد از جهانی شدن، فرایند گسترش علوم و فنون باشد، چنین قرائتی با مهدویت اسلامی سازگار است.

نگارنده این سطور از این فرصت برای اشاره به دو نکته سود می‌برد:

الف - بر آن نیست که مدعی آگاهی از رمز و رازهای ناشناخته این مباحث می‌باشد! راه تحلیل این رخداد از پژوهش‌هایی گسترده و ژرف می‌گذرد. آنچه در این فرصت با اطمینان یادآور می‌شود این است که منکر قابلیت‌ها و ظرفیت‌های ذاتی جهانی شدن نبوده و جهانی شدن را مقدمه حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف می‌داند. و

۱. ثانی، رضا، زیر موج جهانی شدن، صص ۱۰۷ و ۱۰۸.

در سنجش نسبت جهانی شدن و مهدویت اسلامی نباید بر وضعیت فعلی جهان بسنده کرد که به دلیل سیطره همه‌جانبه غرب نامطلوب است، بلکه باید فراتر رفت و چشم‌اندازهای بلندتری را با نگرشی ماهوی به این پدیده مشاهده کرد.

ب - در این فصل، جست‌وجوگر این واقعیت مهم بوده که طراحان سلطه جهانی با سوء استفاده از بحث «جهانی شدن» و تبدیل آن به «جهانی‌سازی» و غربی‌سازی جهان در متفاوت جلوه دادن واقعیات اصرار دارند. آنان دنیای امروز را به بیراهه می‌برند و صلاحیت رهبری جهان را ندارند.

ما باید هوشیار و زمان‌آگاه باشیم؛ بدین معنا که نه تنها در زمان خود حضوری آگاهانه داشته باشیم، بلکه هر مقطع از زمان را نیز به درستی بشناسیم. و بدانیم که تنها محتوای منحصر به فرد برای «جهانی شدن» مکتب سازگار با ویژگی‌های فطری انسان‌هاست که به یقین در آموزه مهدویت اسلامی به مثابه تدبیری برای پایان تاریخ است.

اگرچه مدعیان جهانی‌سازی از ظرفیت‌های فناوری و توسعه علمی به نفع خود بهره می‌برند، اما رشد و گسترده‌گی علم امروز جهان دارای قابلیت‌های بسیاری در جهت احساس نیاز به حکومت جهانی است؛ این پیشرفت‌ها آدمی را به نوعی خودآگاهی نسبت به توانمندی‌ها و ضعف‌های خود رسانده است. همچنین هستی‌شناسی صحیح (شناخت قابلیت‌های جهان هستی) که خود از آثار پیشرفت دانش‌ها است، موجب تعالی علم نیز می‌باشد. رسیدن به این معرفت به انسان امروز می‌فهماند که تنها مدیریت عادل جهانی که هدایت جهان هستی با او است، در پیشرفت همه‌جانبه بشر مؤثر است. او حکومت جهانی حضرت مهدی را نقطه کانونی جهانی شدن (عاری از منفعت‌طلبی، زیاده‌خواهی و...) می‌-

داند که از مهمترین خصوصیات آرمان شهر مهدوی است. از این رو می-
توان جهانی شدن فعلی را گذرگاهی جهت رسیدن به حکومت جهانی
موعود دانست.

بر این اساس نباید با استناد به برخی از عوارض کنونی جهانی شدن —
که پذیرش آن برای انسان مؤمن و متعهد سخت است — به تعارض آن با
حکومت جهانی مهدوی حکم کرد.

خودآزمایی

۱. استعمارگران برای فرقه‌سازی به چه افرادی نیازمندند؟
۲. عمده‌ترین اهداف فرقه‌سازان چیست؟
۳. برخی از فرقه‌های نوظهور معنویت را نام ببرید؟
۴. چهار ویژگی اساسی فرقه‌های نوظهور معنویت را بیان کنید.
۵. شرکت‌های چندملیتی به چه شرکت‌هایی می‌گویند؟
۶. پیامدهای منفی شرکت‌های چندملیتی چیست؟

برای مطالعه بیشتر

- آفتاب و سایه‌ها، محمدتقی فعالی، نجم‌الهدی، قم.
- جریان‌شناسی انتقادی عرفان‌های نوظهور، حمیدرضا مظاهری سیف، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، قم.
- درآمدی بر عرفان حقیقی و عرفان‌های کاذب، احمدحسین شریفی، صهبای یقین، قم.
- جهانی شدن (نشست‌های علمی ۳)، مجموعه سخنرانی، مؤسسه آموزشی - پژوهشی امام خمینی (ره)، قم.

فصل ۲

راه‌های

حکومت جهانی مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف،

جهانی‌سازی واقعی

درس هشتم

جهان شمولی اسلام

آنچه در این درس می خوانیم:

- مشترک بودن اعتقاد به منجی در همه ادیان الهی

- قابلیت اسلام برای جهان شمولی

- دلایل جهانی شدن دین مبین اسلام

سرآغاز

بشر از روزی که روی زمین سکنی گزیده، پیوسته در آرزوی یک زندگی اجتماعی مقرون به سعادت بوده و به امید فرا رسیدن چنین روزی قدم برداشته است و اگر این خواسته مصداق خارجی نداشت، هرگز چنین آرزو و امیدی در نهاد وی نقش نمی‌بست. از این رو و به حکم ضرورت، در آینده جهان روزی فرا خواهد رسید که جامعه بشری پر از عدل و داد شده، انسان‌ها غرق فضیلت و کمال می‌شوند و با صلح و صفا زندگی می‌کنند.

انتظار چنین روزی حالتی در انسان به وجود می‌آورد که می‌تواند «امید»، «اشتیاق» و «آمادگی» را برای آینده روشنی در خود احساس کند. اعتقاد به منجی و مصلح جهانی، برای جامعه بشری سرمایه‌ای ارزشمند تلقی می‌شود، زیرا اگر ناامیدی و یأس در فردی زنده شود، سعادت و خوشبختی آن فرد از جهات مختلف در معرض سقوط حتمی قرار خواهد گرفت. فرد مایوس و ناامید عنصر شکست‌خورده‌ای است که دست به هر کاری می‌زند. اگر جامعه انسانی مایوس شود، نمی‌تواند ارزش‌ها و هنجارهای انسانی مثل عدالت اجتماعی را در میان خود زنده نگه دارد تا در پرتو آن، ریشه همه ظلم‌ها، جنایت‌ها، نگرانی‌ها و اضطراب‌ها را از بیخ و بن برکند.

کاشتن گل انتظار در قلب و آبیاری آن با قطرات شوق و امید فقط مختص مسلمانان و به خصوص شیعیان نیست؛ بوی خوش گل انتظار از روزنه‌های ادیان و مذاهب دیگر نیز به مشام می‌رسد که نشان از رویش

این گل در میان تمامی ادیان، اقوام و ملل جهان از دیرباز دارد. اعتقاد به ظهور منجی بزرگ جهان و فراهم آوردن شرایط لازم برای ظهور او از جمله آموزه‌های اصلی و پایه‌های اعتقادی همه مذاهب و آیین‌هاست. اما تنها منجی اسلام است که ویژگی «جهانی» دارد؛ یعنی حکومت او جهان‌شمول است و او عدل و قسط و آسایش و آرامش را در تمام پهنه کره خاکی به ارمغان می‌آورد و حکومتی جهانی را بنیان خواهد نهاد.

قابلیت اسلام برای جهانی شدن

تشکیل امت واحد جهانی، جهان‌گیر شدن حاکمیت اسلام و گسترش عدل و قسط در سراسر جهان از اهداف کلیدی دین مقدس اسلام است. در این زمینه، اسلام ساختار اجرایی دستیابی به این اهداف را تحت عنوان حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف معرفی کرده است. باور به جهان‌شمول بودن دین اسلام نقش زیربنایی در زائد نظریه حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف دارد. عملی شدن آرمان حکومت فراگیر و پاینده حق و عدل، تنها به دست مصلحی آسمانی امکان‌پذیر خواهد بود و «دولت کریمه» هدیه‌ای است که فقط واپسین خلیفه خدا بر زمین و آخرین حجّت، قائم علیه‌السلام، می‌تواند به ظلمت‌نشینان ستمکده جهانی ارزانی کند. اثبات این مدعا در گرو عنایت به چند مقدمه است:

۱. انسان با اراده معطوف به خویش، در مسیر دستیابی به اهداف و منافع خود، سعی در بهره‌کشی از همه عناصر طبیعی و منابع انسانی محیط پیرامونی خود دارد. او همه چیز را به استخدام اهداف خود درمی‌آورد تا به نتیجه مطلوب برسد. همین منفعت‌طلبی، خاستگاه همه

تنازعات و اختلافات و علت همهٔ ستم‌ها و نابرابری‌ها و حق‌کشی‌های رایج در جوامع است.

۲. مرجع‌نهایی حل این اختلافات و تنازعات، حکمیت و حاکمیت کامل قانون جامع و دقیقی است که مناسبات اجتماعی را سامان دهد. طبیعی است که چنین قانونی تنها زمانی با پذیرش مردمی در سطح جامعهٔ جهانی روبه‌رو خواهد شد که اصول انسان‌شناختی و نیز پایه‌های هستی‌شناختی و غایت‌شناختی آن از منطقی قوی و منطبق بر حقایق جاری در نظام عالم و حیات آدم برخوردار باشد.

۳. تهیه و تنظیم چنین قانونی از توان انسان عادی بیرون است، زیرا منفعت‌طلبی انسان‌ها خود سبب بروز این اختلاف‌ها است. پس چگونه می‌تواند عامل حل آنها گردد؟

۴. تنها دستورکار راه‌گشا و پایان‌بخش به اختلافات جوامع انسانی، قانون الهی است و در طول تاریخ، انبیاء علیهم السلام مجریان این قانون الهی بوده‌اند. واپسین و کامل‌ترین حلقهٔ این قانون، قرآن کریم است که به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وحی شده است. قرآن کریم پایهٔ تمدن رفیع انسانی - اسلامی است که در صورت اجرای کامل آن، بشریت شاهد برچیده شدن همیشگی بساط اختلافات و تنازعات خواهد بود.

۵. قانون‌گذار تنها هنگامی به تمامی اهداف پیش‌بینی‌شده در قانون دست خواهد یافت و قانون فقط زمانی با همهٔ ابعادش و به بهترین وجه در جامعه اجرا خواهد شد که مجری قانون، آگاه‌ترین و باورمندترین افراد به مفاد قانون و اهداف آن و توان‌ترین آنان بر اجرای آن باشد.

۶. کامل‌ترین قانون آسمانی، دین مبین اسلام است که با اجرای دقیق و صحیح و همه‌جانبهٔ آن، حق و عدل در بستر حیات اجتماعی بشر دامن‌گستر خواهد شد. اما متأسفانه این منشور جاوید تا کنون مجال

اجرای کامل نیافته است. با این حال خود قرآن کریم در آیات فراوانی عالم‌گیر شدن و مقبولیت جهانی اسلام را بشارت داده است. پس زمانی فرا می‌رسد که جهان پر از عدل و داد می‌شود و آن هنگامه ظهور حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف می‌باشد.^۱

دلایل جهان‌شمول بودن اسلام

اسلام دین جهانی و همگانی است و به یک قوم، نژاد، زبان، کشور و منطقه اختصاص ندارد. اسلام آیین بزرگ انسانی است که برای هدایت و سعادت و نجات تمام انسان‌ها آمده است. همگانی و جهان‌شمول بودن اسلام، حقیقتی قطعی و بدیهی است که مسلمانان هیچ تردید، ابهام و اختلافی درباره آن ندارند. این نکته که دعوت اسلام همگانی است و محدود به منطقه جغرافیایی یا اندیشه سیاسی خاصی نیست، حتی بر کسانی هم که ایمان به این دین ندارند، مخفی نمانده است. ارسال پیک و نامه برای سران کشورهای مختلف مانند قیصر روم، پادشاه ایران، فرمانروای حبشه و مصر از سوی پیامبر اسلام^۲، شاهد تاریخی بر این مطلب است. جهانی بودن اسلام را از سه طریق می‌توان به اثبات رساند:

۱. مطالعه آموزه‌ها و پیام‌های آسمانی این دین

احکام و قوانین اسلام قادر است به پرسش‌های جهان معاصر در چاره‌جویی گرفتاری‌ها و ارائه راه خوشبختی انسان‌ها و آینده جهان پاسخ دهد. آموزه‌ها و احکام دین مبین اسلام زمینه‌های لازم و کافی را برای جهانی شدن دارد که برخی از این زمینه‌ها و قابلیت‌ها عبارتند از:

۱. علیزاده، مهدی، موعود جهانی؛ از دانشنامه امام علی، ج ۳، ص ۳۱۵.

۲. برای مطالعه نامه‌های پیامبر اکرم (ص) ر.ک: سبحانی، جعفر، فروغ ابدیت، صص ۶۲۹ تا

الف - نفی تمامی مظاهر جهل و خرافه و ساختارهای قومی، قبیله‌ای، نژادی و مادی که عامل تبعیض و رکود و مانع وحدت و یکپارچگی ملت‌ها و انسان‌ها است.

ب - تأمین نیازهای روحی و روانی نجات بشر از حیرت و سرگستگی و یأس؛ این عوامل از زمینه‌ها و قابلیت‌های جهانی دین اسلام حکایت می‌کند.

ج - کنترل درونی عوامل انحراف و فساد و طغیان و استبداد بشر علیه بشر

د - جامعیت آموزه‌های اسلام که به این معانی است:

- پرداختن به مسائل فردی و جمعی

- بیان مسائل عقیدتی، اخلاقی و عملی

- بیان احکام و برنامه‌ها و شیوه‌های اجرای آن

- دستورها و احکام عبادی و ارزش‌ها در ارتباط انسان با خدای متعال

۲. جهان‌شمولی اسلام از دیدگاه قرآن کریم

در قرآن کریم نیز آیات فراوانی بر جهانی بودن اسلام دلالت می‌کند. در برخی از این آیات به جهانی بودن رسالت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله اشاره شده است؛ آیاتی همچون:

«قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا»^۱

بگو: ای مردم، من پیامبر خدا به سوی همه شما هستم.

«وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا»^۲

۱. اعراف / ۱۵۸.

۲. سبأ / ۲۸.

و ما تو را جز [به سیمت] بشارتگر و هشداردهنده برای تمام مردم نفرستادیم.

«وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا»^۱

و تو را به پیامبری برای مردم فرستادیم و گواه بودن خدا بس است.

در این آیات، خداوند متعال به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله خطاب می‌کند که جهانی بودن دعوت و رسالت خود را به مردم ابلاغ کند. در این آیات، خدای متعال خطاب به رسول اکرم صلی الله علیه و آله می‌فرماید که وی پیامبر همه مردم است.

در برخی آیات دیگر به این نکته اشاره شده که قرآن برای همه انسان‌ها نازل شده است؛ آیاتی همچون:

«وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لِأُنذِرَكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ»^۲

و این قرآن به من وحی شده تا به وسیله آن شما و هر کس را که [این پیام به او] برسد، هشدار دهم.

«تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ

لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا»^۳

بزرگ [و خجسته] است کسی که بر بنده خود، فرقان [= کتاب جداسازنده حق از باطل] را نازل فرمود، تا برای جهانیان هشداردهنده‌ای باشد.

«إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ»^۴

۱. نساء / ۷۹.

۲. انعام / ۱۹.

۳. فرقان / ۱.

۴. ص / ۸۷.

این [قرآن] جز پندی برای جهانیان نیست.

این آیات نیز هدف نهایی قرآن را انداز جهانیان و آگاهی و بیداری همه مردم جهان در همه زمان‌ها و مکان‌ها می‌دانند.

۳. مبانی عقلانی و هماهنگی آن با فطرت انسان‌ها

علاقه و خواست انسان به بهبودی اوضاع جهانی و رشد و دانایی و عشق به خوبی‌ها و عدالت، علاقه‌ای است اصیل و همیشگی و جاودانی و انتظار یک مصلح بزرگ جهانی، آخرین نقطه این علاقه است. فطرت کمال‌جوی آدمی از سپیده‌دم طلوع تمدن بشری همواره چشم‌انتظار تحقق حکومتی عدالت‌گستر و فضیلت‌پرور و حق‌محور بوده است. همه این باورها و انتظارات روشن‌گر این حقیقت است که این اعتقاد کهن ریشه‌ای در فطرت و نهاد انسانی و زمینه‌ای در دعوت همه پیامبران داشته است.^۱

مکاتب فکری و فلسفی گوناگونی نیز به ظهور مصلح جهانی می‌اندیشند، زیرا باور به ظهور رهایی‌بخش کل به نیاز فطری و طبیعی بشر پاسخ می‌دهد. بشر همواره در جست‌وجوی رهایی‌بخشی بوده تا با برپایی دولت مطلوب و عدالت‌محور، به سعادت و کمال رهنمون شود. در حقیقت، مهدویت تنها یک عقیده دینی نیست، بلکه عنوانی است تا بشریت با وجود اختلاف در ادیان و مذاهب، آرمان‌های خود را در آن جست‌وجو کند و الهامی فطری است که از ره‌گذر آن، بشر با وجود تنوع در عقاید و راه‌های رسیدن به غیب، دریابد که انسانیت را روز موعودی است که در آن، هدف نهایی پیام‌های آسمانی پس از یک عصر طولانی

۱. مکارم شیرازی، ناصر، حکومت جهانی مهدی (عج)، ص ۵۸.

رنج و عذاب به ثمر می‌نشیند.^۱ بنابراین اندیشه ظهور مصلح جهانی و برپایی دولت عدل که در آن حقوق الهی و مردمی تضمین و اجرا گردد، از فطرت و طبیعت کمال جوی بشر سرچشمه می‌گیرد.

۱. الإمام المهدي المنتظر: خاتم الاوصياء، المجمع العالمي لأهل البيت، ص ۲۱.

خودآزمایی

۱. چند مقدمه برای جهان‌شمول بودن اسلام بیان کنید؟
۲. دلایل جهان‌شمولی اسلام را فقط نام ببرید؟
۳. آموزه‌ها و پیام‌های آسمانی دین مبین اسلام چگونه بر جهانی شدن اسلام دلالت دارد؟
۴. دو آیه از قرآن کریم را که بر جهانی بودن رسالت اسلام تأکید دارد، ذکر کنید.
۵. چرا مهدویت مطابق با فطرت انسانی است؟

برای مطالعه بیشتر

- امامت و مهدویت، آیت‌الله لطف‌الله صافی گلپایگانی، انتشارات حضرت معصومه سلام‌الله‌علیها، قم.
- حضرت مهدی علیه‌السلام از ظهور تا پیروزی، سید حسین تقوی، انتشارات مشهور، قم.
- چشم به راه مهدی علیه‌السلام، جمعی از نویسندگان، مجله‌ی حوزه، بوستان کتاب، قم.
- در اندیشه حکومت برتر، علی‌اصغر کیانی، آیین احمد، قم.

درس نهم

ویژگی‌های حکومت

امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

آنچه در این درس می‌خوانیم:

- معصوم بودن رهبر در حکومت جهانی آن حضرت
- فراگیر و جهانی بودن حاکمیت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف
- حتمی و پایدار بودن حکومت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

حکومت حضرت ولی عصر علیه السلام دارای ویژگی‌های برجسته و ارجمندی است که آن را از سایر دولت‌ها و حکومت‌ها متمایز می‌سازد. این ویژگی‌ها عبارتند از:

۱. رهبر و الگوی شایسته

در عصر ظهور، دولتی تشکیل می‌شود که در رأسش شخصیتی معصوم و مصون از خطا قرار دارد. او از لغزش‌های اخلاقی و رفتاری به دور و قول و فعلش بر همگان حجت است. در نتیجه، الگوی اخلاقی بسیار مناسبی برای رفتار انسان‌ها به شمار می‌رود که پیروی از او سعادت دنیوی و اخروی انسان‌ها و دور گشتن از گمراهی‌ها و انحراف‌ها و نابهنجاری‌های اخلاقی را در پی دارد. امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف خود الگوی شایسته‌ای برای بشر است. در عصر ظهور، هیچ یک از مدل‌های اخلاقی کاذب رایج موجود جایگاهی ندارد و تنها اخلاق مطلق و مبتنی بر وحی و شریعت توسط مجری شریعت اسلام، پرورش انسان‌ها را بر عهده می‌گیرد.

امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف با یاری جستن از ذات باری تعالی و وحی و شریعت آسمانی، بر نیازها و مشکلات جامعه بشری چیره می‌شود و اقتصاد و فرهنگ سالم، آسایش و امنیت، رفاه عمومی و پارسایی را در جامعه می‌گستراند.

بنابراین بخش مهمی از آبادانی، رفاه، آسایش، توسعه اقتصادی و... در مدینه فاضله مهدوی، وام‌دار وجود امام معصوم و مصون از خطا و اشتباه است، زیرا وجود او به منزله انسان کامل مایه خیر و برکت به شمار

می‌رود که با تصرفات خویش همه مشکلات بشری را پاسخ می‌گوید. ریاست و رهبری در حکومت جهانی اسلام پادشاهی و دیکتاتوری نیست، بلکه رهبر آن، امام منصوب از سوی خدا است که با تدبیر و مدیریت خود، نیازهای بشر را برآورده می‌سازد و یاران صالح و مخلص خود را حاکم سرزمین‌های مختلف جهان خواهد ساخت.

۲. حکومت بر دل‌ها

بدیهی است حکومتی که در مدت کوتاهی بر دشواری‌ها چیره گردد و نابسامانی‌ها را از بین ببرد و با برچیدن ناامیدی از دل‌ها بذر امید در آنها بکارد، از پشتیبانی مردمی برخوردار خواهد شد. رسول خدا صلی الله علیه و آله می‌فرمایند: «شما را به مهدی، مردی از قریش، بشارت می‌دهم که ساکنان آسمان و زمین از خلافت و فرمان‌روایی او خشنودند.»^۱ نیز آن حضرت می‌فرمایند: «مردی از امت من قیام می‌کند که مردم زمین و آسمان او را دوست می‌دارند.»^۲

حکومت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف نه به ضرب زور و شمشیر است و نه با فشار و سرکوبی، بلکه حکومت بر دل‌ها و جان‌ها است. او نه برای منافع شخصی و گروهی کار می‌کند و نه خواسته‌های مادی و نفسانی دارد، بلکه قیام او برای تحقق واقعی حکومت اسلامی و خدمت به مؤمنان و صالحان است.

۳. حاکمیت فراگیر جهانی

بخش بزرگ تضادها و ستیزها و استکبارها در کل جامعه بشری از

۱. حرّ عاملی، محمد بن حسن، اثبات الهداة، ج ۳، ص ۵۲۴.

۲. احقاق الحق، ج ۱۹، ص ۶۶۳.

حکومت‌ها و درون کاخ‌ها سرچشمه می‌گیرد و به دست آلوده و نیرنگ‌باز دولت‌ها و حکمفرمایان، در میان انسان‌ها گسترش می‌یابد. اما در دوران حکومت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف با ایجاد مرکزیت واحد و مدیریت و حاکمیت یگانه، برای همه اجتماعات و نژادها و منطقه‌ها، یکی از عوامل اصلی تضاد و جنگ و ظلم (تعدد حاکمیت‌ها) نابود می‌شود. مصلحان اجتماعی و صاحب‌نظران سیاسی درمان دردهای جامعه بشری و برطرف شدن تضادها، استثمارها، استبدادها، استعمارها و... را در پرتو برپایی نظام واحد و حکومت واحد امکان‌پذیر دانسته‌اند؛ حکومت واحدی که از هرگونه جانب‌داری، نژادگرایی، طبقه‌پروری و... به دور باشد و بر پایه قانون عدل و مساوات با همگان رفتار کند. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می‌فرماید:

«... سوگند به آنکه مرا به حق، پیامبر برانگیخت، اگر از دنیا جز یک روز نماند، آن روز را خداوند می‌گستراند تا فرزندم مهدی قیام کند. پهنه زمین به نور او روشن گردد و حکومت او شرق و غرب گیتی را فراگیرد.»^۱
در روایت دیگری آمده است که «در آن روز حکومتی جز حکومت اسلامی نخواهد بود.»^۲

قابل ذکر است که دو مانع بزرگ بر سر راه چنین آرمان بزرگی وجود دارد:

۱. ظالمان و مستکبران جهانی که عمده آنان سرمایه‌داران و سیاستمداران هستند.

۱. «... وَ الَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ نَبِيًّا لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنْ الدُّنْيَا إِلَّا يَوْمٌ لَطَوَّلَ اللَّهُ ذَلِكَ الْيَوْمَ حَتَّى يَخْرُجَ فِيهِ وَادِي الْمَهْدِيِّ... وَ تَشْرِقُ الْأَرْضُ بِنُورِهِ وَ يَبْلُغُ سُلْطَانُهُ الْمَشْرِقَ وَ الْمَغْرِبَ.» شیخ صدوق، الخصال، ج ۲، ص ۲۸.

۲. «وَ لَا يَكُونُ مُلْكٌ إِلَّا لِلْإِسْلَامِ.» ابن منادی، الملاحم و الفتن، ص ۶۶.

۲. عقب‌ماندگی فرهنگی و عدم تربیت درست انسانی، که به همین دلیل مردم در مسیر غرض‌ها و خودکامگی ظالمان قرار می‌گیرند. این دو عامل در عصر ظهور به دست با کفایت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ریشه کن می‌شود.

۴. قانون الهی

تشریح و قانون‌گذاری در حکومت جهانی مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، در دست مجالس و پارلمان‌ها نخواهد بود، بلکه تنها قانون خدا (قرآن) محور و اساس قوانین و مقررات بوده و امام معصوم علیه‌السلام تبیین‌کننده آن می‌باشد. در واقع محور جامعه آرمانی اسلام، خدا و احکام الهی است و این تعالیم برای اداره جهان کافی است.

۵. دین و آیین واحد

برای تشکیل جامعه واحد، جهان‌بینی واحد و اعتقاد واحد ضروری است، چون جهان‌بینی و اعتقاد، زیربنای تفکر اجتماعی و روابط انسانی است. اختلاف در مبانی جهان‌بینی موجب ناسازگاری انسان در محیط اجتماعی است. در پرتو تعالیم امام مهدی علیه‌السلام، دیگر ادیان و ایدئولوژی‌های بشری از هر نوع و هر سوی عالم رنگ می‌بازد و بی‌اصالت می‌گردد. و همه مدعیان فکر و فرهنگ و مرام درمی‌مانند و ناتوان می‌گردند. و سرانجام همه انسان‌ها پس از دوران سراسر اندوه حیرت و گمراهی و سرگردانی به سپیده‌دم سعادت و دانایی می‌رسند. امام صادق علیه‌السلام در این باره می‌فرماید: «امام قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف از میان ملت‌ها و آیین‌ها اختلاف را برمی‌دارد و یک دین را بر همه حاکم می‌گرداند.»^۱

۱. «... فَوَاللَّهِ يَا مُفَضَّلُ! لَيُذْفَعُ عَنِ الْمِلَّةِ وَالْأَدْيَانِ الْإِخْتِلَافُ وَ يَكُونُ الدِّينُ كُلُّهُ وَاحِدًا»، شیخ

صدوق (ره)، کمال الدین و تمام النعمة، ج ۳، ص ۳۷۲.

رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله می فرماید: «تا هر کجا که تاریکی شب وارد شود، این آیین مقدس نفوذ خواهد کرد.»^۱
پس، از ویژگی های برجسته جامعه جهانی در عصر ظهور این است که همگان در آن خدا را به یگانگی می پرستند و شریکی برای او قرار نمی دهند و از گناهان و مفسد دوری می جویند.

۶. حکومت پایدار

حکومت جهانی حضرت قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف و یارانش پایدار و زوال ناپذیر است و تا روز قیامت ادامه خواهد داشت. همه حکومت هایی که در بخش هایی از زمین استقرار یافته اند، موقت بوده اند و از بین رفته اند و خواهند رفت، ولی در پایان تاریخ، حکومت جاودان و بی پایان اسلامی برقرار خواهد شد که هرگز نابود نمی شود. عمر آن حکومت تا پایان عمر دنیاست. به حکم احادیث پیامبر اکرم و اهل بیت علیهم السلام در پایان دولت های جهان دولت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف تشکیل می گردد که آخرین دولت و حکومت پایانی تاریخ در دنیاست. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در خطبه روز غدیر، در وصف حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف می فرماید: «آگاه باشید خاتم امامان، مهدی قائم، از ماست... آگاه باشید که مهدی حجت باقی و پایدار است و هیچ حجتی پس از او نیست.»^۲

امام باقر علیه السلام در معرفی آخرین دولت جهانی می فرماید: «دولت ما آخرین دولتهاست و هیچ خاندانی نمی ماند، جز اینکه پیش از ما به

۱. صافی گلپایگانی، لطف الله، منتخب الأثر، ص ۴۳۶.

۲. «ألا إن خاتم الأئمة منا القائم المهدي... ألا إنه الباقي حجة ولا حجة بعده.» طبرسی،

احمد بن علی، الاحتجاج، صص ۶۳ و ۶۶

حکومت برسند. چون زمانی که سیره ما را دیدند ادعا نکنند و نگویند زمانی که ما به حکومت برسیم، مثل سیره اهل بیت پیامبر رفتار خواهیم کرد، و آن آخرین دولت همان سخن خداست که: عاقبت و پایان نیک از آن نیکوکاران است.^۱

۷. امدادهای آسمانی

بسیاری از اندیشه‌وران مسائل اقتصادی و فرهنگی، با بیان اینکه انسان‌ها جزئی از طبیعتند و رفع همه گرفتاری‌هایشان با استفاده از همین امور دنیایی محقق می‌شود، از عالم ماورای طبیعت و امدادهای آسمانی غافل مانده‌اند. آنان گمان می‌کنند که هیچ گونه ارتباطی میان زمین و عوالم آسمانی نمی‌باشد، در حالی که این اندیشه مورد قبول اسلام نیست. در دوران ظهور، امدادهای آسمانی برای رفع مشکلات مادی و معیشتی و حتی فرهنگی بشر، به یاری انسان‌ها می‌شتابند. در حدیثی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می‌فرماید: «امت من در زمان قیام مهدی به نعمت‌هایی دست یابند که پیش از آن و در هیچ دوره‌ای دست نیافته بودند. در آن روزگار، آسمان باران فراوان دهد و زمین هیچ رویدنی را در دل خود نگاه ندارد.»^۲

از سویی دیگر چون در دوران ظهور، نیکی و احسان و عدل و انصاف بر سراسر گیتی پرتو می‌افکند و روابط انسانی بر اساس عدل و انصاف

۱. «دَوْلَتْنَا أُخْرُ الدَّوْلُ وَ لَنْ يُبْقَى اَهْلُ الْبَيْتِ لَهُمْ دَوْلَةٌ اِلَّا مَلَكَوْا قَبْلَنَا لِنَلَّا يَقُولُوا اِذَا رَاوْا سَيْرَتَنَا: اِذَا مَلَكَوْا سَيْرَتَنَا مِثْلَ سَيْرَةِ هُوَلَاءِ وَ هُوَ قَوْلُ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ: «وَ الْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ». مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۳۳.

۲. «... يَتَنَعَّمُ أُمَّتِي فِي زَمَنِ الْمَهْدِيِّ نِعْمَةً لَمْ يَتَنَعَّمُوا قَبْلَهَا قَطُّ، يُرْسَلُ السَّمَاءُ عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا وَ لَا تَدَعُ الْأَرْضُ شَيْئًا مِنْ نَبَاتِهَا اِلَّا أُخْرِجَتْهُ...» مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۷۶.

استوار می‌گردد، از این رو انسان‌ها شایسته فضل و رحمت بیشتر می‌گردند و بارش باران‌های مناسب و بموقع سبب رشدی وصف‌ناپذیر در تولید خواهد گشت و بسیاری از مشکلات و کمبودها را برطرف خواهد کرد. امام علی علیه‌السلام می‌فرماید: «... چون قائم قیام کند، آسمان - چنانکه باید - باران بارد و زمین گیاه رویاند.»^۱

۸. کارگزاران صالح و کارآمد

حکومت عدل مهدوی با کارگزاران و عناصر مؤمن و صالح سامان می‌یابد. قرآن کریم و متون روایی درباره آینده تاریخ بشر، از استیلای خوبی و خوبان بر جهان و زمام‌داری صالحان در فرجام تاریخ - گاه به تصریح و گاه به اشاره - سخن گفته‌اند. شماری از روایات و آیات قرآنی ناظر به ظهور حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در آخرالزمان است. در آیه ۸۶ سوره انبیاء می‌خوانیم:

«وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ

يَرُثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ»

و در حقیقت در زبور پس از تورات نوشتیم که زمین را بندگان شایسته ما به ارث خواهند برد.

با توجه به این آیه شریفه، دولت جهانی و فراگیر مهدوی، دولت نیکان و شایستگان بوده و جامعه زمان آن حضرت آکنده از صلاح و نیکی است. این آیه شریفه بیانگر فرمان‌روایی و مالکیت بی‌منازع صالحان بر کل زمین است و این در گذشته اتفاق نیفتاده. پس باید در آینده رخ دهد

۱. «... وَ لَوْ قَدْ قَامَ قَائِمُنَا لَأَنْزَلَتِ السَّمَاءُ قَطْرَهَا وَ لَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ نَبَاتَهَا» مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۱۰، ص ۱۰۴.

و آن جز زمان حاکمیت دولت مهدوی نخواهد بود.
خدای متعال در سوره قصص، آیه ۵ می‌فرماید:

«وَأُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ
وَأَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ»

و خواستیم بر کسانی که در آن سرزمین فرودست شده بودند،
منت نهیم و آنان را پیشوایان مردم گردانیم و ایشان را وارث
زمین کنیم.

اداره سرزمینی به گستردگی دنیا، کار دشواری است که تنها با
برخورداری از رهبری الهی و کارگزارانی دلسوز و معتقد به نظام الهی و
حاکمیت اسلام امکان‌پذیر است. آری، امام علیه‌السلام برای اداره
سرزمین‌ها وزیرانی را می‌گمارد که در تجربه و عمل، پایداری و قاطعیت
از خود نشان داده‌اند.

کارگزاران و استان‌دارانی با شخصیتی قوی اداره امور را به عهده
می‌گیرند که جز مصالح مردم و خشنودی خداوند متعال، به چیز دیگری
نمی‌اندیشند. آنان از نفوذ و جایگاه بالایی در میان مردم برخوردار هستند،
چنانکه امام باقر علیه‌السلام می‌فرماید: «گویا اصحاب و یاران امام قائم را
می‌بینم که شرق و غرب عالم را پر کرده‌اند و هیچ چیز در عالم پیدا
نمی‌شود، مگر اینکه از آنها اطاعت می‌کند.»^۱

**۹. حتمی بودن حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی
فرجه الشریف**

یکی دیگر از بایسته‌های حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی

۱. حرّ عاملی، محمد بن حسن، اثبات الهداة، ج ۳، ص ۴۹۴.

□ ۱۲۵ / راه‌هایی

فرجه الشریف، حتمی بودن آن حکومت است. این وعده قطعی خداوند به مردم جهان است که حکومت را در برهه حساسی از زمان به دست بندگان صالح و برگزیده خواهد داد و بدین وسیله عدالت، رفاه، علم، آسایش، آبادانی، یکتاپرستی و نیکی را در پهنه گسترده زمین، ارزانی خواهد بخشید. این بشارتی است که می‌تواند باعث تسکین خاطر بشر و زنده شدن امید به آینده پرافتخار شود.

خودآزمایی

۱. بعضی از ویژگی‌های حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف را نام ببرید؟
۲. ریاست و رهبری در حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به چه صورتی است؟
۳. چگونه تضادها و ستیزها در زمان حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف پایان می‌پذیرد؟
۴. امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف بر اساس چه قانونی حکومت می‌کند؟
۵. چرا جامعه واحد جهانی، جهان‌بینی واحدی را هم می‌طلبد؟
۶. دو مانع تشکیل حکومت فراگیر جهانی چیست؟
۷. با ذکر یک آیه از قرآن کریم اثبات کنید که در آخرالزمان افراد صالح بر دنیا حکومت می‌کنند؟

برای مطالعه بیشتر

- امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف از ولادت تا ظهور، سید محمدکاظم قزوینی، ترجمه علی کرمی و سید محمد حسینی، انتشارات الهادی، قم.
- ویژگی‌های حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، سید عبداللطیف سجادی، انتشارات چهارده معصوم علیه‌السلام، قم.
- حکومت جهانی محور، گسترش یا محور انقلاب اسلامی، دفتر فرهنگستان علوم اسلامی، قم.
- دولت کریمه (حکومت جهانی حضرت مهدی عجل)، واحد پژوهش مؤسسه فرهنگی موعود، تهران.

درس دهم

برنامه‌های حکومت جهانی

حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف (ا)

آنچه در این درس می‌خوانیم:

- عدالت فراگیر جهانی در حکومت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف
- برنامه‌های امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف برای نهادینه‌سازی اخلاق و معنویت در جامعه

۱. عدالت گستری

آیا هیچ کسی کاملاً خواسته که در جهان، آن گونه عدالت اجرا گردد که کسی جز به نفع عمومی نیندیشد و جدا از هر چیزی، تنها رشد و ترقی انسان را در هر جهت در نظر داشته باشد؟ آیا تا کنون کسی را سراغ داریم که نه مرز بشناسد نه نژاد و نه... و تبعیض‌ها را کنار بگذارد؟ اگر این پرسش‌ها را در برابر خویش قرار بدهیم و عملکرد داعیان عدالت و حقوق انسان را در نظر بگیریم، این چنین چیزی تنها در عالم شعار و سخن خواهد بود، اما در حکومت عدالت‌گستر حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف مرزها از میان برداشته می‌شود و هر کسی براساس مسؤولیت و وظیفه کار انجام می‌دهد و بهره می‌برد.

در دنیای امروز یکی در زیر گرمای سوزان آفتاب از صبح تا شب زحمت می‌کشد، اما نان خشک را هم نمی‌تواند سیر بخورد و در کنارش در کشوری دیگر که چیزی اعتباری به نام مرز، آنها را از هم جدا کرده است، از بس که سیرند، پس مانده‌های غذایی‌شان از چندین تن می‌گذرد. این از مهم‌ترین و دردآورترین مشکلات و بی‌عدالتی‌های جهان بی‌سامان کنونی است.

اگر روزگاری ایمانی حکم‌فرما شود که هیچ کس طمع بر دیگری نورزد، آن وقت این همه نزاع نیز نخواهد بود و کلمه «ما» و «دیگران» را که ساخته فرهنگ امروزی است، بر زبان جاری نخواهیم کرد. در سایه حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف همه عضو یک جامعه بزرگ می‌شوند و در تمام گرفتاری‌ها و مشکلات هم شرکت

می‌کنند و از «ما» در مقابل «دیگران» خبری نخواهد بود و همه «ما» می‌شوند و «دیگرانی» در کار نیست. طبقات اجتماعی برچیده می‌شود. به تواتر معنوی، این توصیف درباره حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف آمده که:

«فَيَمْلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَ عَدْلًا كَمَا مُلِئَتْ جَوْرًا
وَ ظُلْمًا»^۱

زمین را پر از عدل و داد می‌کند، پس از آنکه پر از ظلم و جور گشته است.

این هدف جز در پرتو حکومت مهر و معنویت و نظام حقوقی پیشرفته، دست‌نیافتنی است. اینکه طبق برخی از روایات در دولت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف سیره قضایی سلیمان و داوود علیه‌السلام مبنای عمل خواهد بود، افزون بر آنکه دولت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف را دولت پیامبران توصیف می‌کند، گویای آن است که در تضمین عدالت و اجرای قانون از شیوه‌هایی بهره می‌گیرد که بیشترین عدالت را برای مردمان به ارمغان آورد. حاکم در دولت مهدوی خادم مردم و راهنمای آنان است. از این رو پیروان و امت وی به سان زنبوران عسل که به خانه خود پناه می‌برند، مشتاق دیدار آن حضرتند.

این حقیقت را نبایستی فراموش کنیم که در زمان حاکمیت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف عدالت در همه سطوح جامعه و برای تمامی مردم در سرتاسر دنیا اجرا خواهد شد و هیچ نهاد و مجموعه کوچک و بزرگی نمی‌ماند، مگر اینکه عدالت در آن حاکم و روابط افراد با

۱. شیخ صدوق (ره)، کمال الدین، ج ۱، ص ۲۵۷.

یکدیگر بر اساس آن پی‌ریزی خواهد شد. امام رضا علیه‌السلام دربارهٔ عدالت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف می‌فرماید:

«هرگاه (قائم اهل بیت) خروج کند، زمین به نور پروردگارش روشن می‌شود، ترازوی عدالت میان مردم برقرار می‌گردد؛ پس کسی به کسی ستم نخواهد کرد.»^۱

اصبغ بن نباته، یکی از اصحاب و یاران باوفای امیرالمؤمنین علیه‌السلام می‌گوید: نزد آن حضرت رفتم دیدم به فکر فرو رفته است و با انگشت بر زمین خط می‌کشد. گفتم: ای امیرمؤمنان! چه شده است که در فکر فرو رفته‌اید؟ فرمود: «... به فرزندی از نسل خود می‌اندیشم... او مهدی است که زمین را از عدل و داد پر کند، پس از آنکه از ستم و بیداد آکنده شده است.»^۲

امام صادق علیه‌السلام نیز در این باره می‌فرماید: «به خدا قسم، عدالت را در خانه‌های مردم خواهد برد، آن چنانکه سرما و گرما به درون خانه‌ها نفوذ می‌کند.»^۳

وقتی خانه که کوچکترین نهاد در جامعه است، به کانون عدالت تبدیل می‌شود و روابط افراد خانواده با یکدیگر عادلانه می‌گردد، حکایت از آن دارد که حکومت جهانی و عدل گستر مهدوی براساس آموزه‌های قرآنی شکل گرفته است نه ابزار زور و قانون، تا جایی که همهٔ افراد رعایت حقوق دیگران را وظیفهٔ انسانی خود می‌دانند.

۱. «فَإِذَا خَرَجَ أَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَ وُضِعَ مِيزَانُ الْعَدْلِ بَيْنَ النَّاسِ فَلَا يَظْلِمُ أَحَدٌ أَحَدًا.» مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۳۶.

۲. «أَتَيْتُ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (ع) فَوَجَدْتُهُ مُتَفَكِّرًا يَنْكَسِبُ فِي الْأَرْضِ، فَقُلْتُ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ! مَالِي أَرَاكَ مُتَفَكِّرًا؟... فَقَالَ... وَلَكِنْ فَكَّرْتُ فِي مَوْلُودٍ يَكُونُ مِنْ ظَهْرِي... هُوَ الْمَهْدِيُّ يَمْلَأُهَا عَدْلًا كَمَا مِلْتُ جَوْرًا وَ ظُلْمًا.» شیخ صدوق (ره)، کمال الدین، ج ۱، ص ۲۵۷.

۳. مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۶۲.

آنچه بیش از همه در تبیین عدالت‌محوری قیام حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف مهم می‌نماید، نخستین سخنی است که حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف خود در آغاز تولد بر زبان آورده است. حکیمه خاتون که روایت‌گر این سخن است، می‌گوید: آن امام در لحظات نخستین پس از تولد، لب به سخن گشود و... به سان پیامبران که در آغاز کودکی توان سخن گفتن دارند، به یکتایی خداوند، رسالت حضرت محمد صلی الله علیه و آله، امامت امیرالمؤمنین علیه‌السلام و دیگر امامان گواهی داد و سپس فرمود:

«اللَّهُمَّ أَنْجِزْ وَعْدِي، وَ ائْتِمِّمْ لِي أَمْرِي، وَ ثَبِّتْ
وَ طَائِي وَ اَمَلًا الْأَرْضَ بِي عَدْلًا وَ قِسْطًا»^۱

خداوندا! به آنچه به من وعده دادی، وفا کن. امر (حکومت جهانی) مرا به کمال برسان. گام‌های مرا استوار بدار و زمین را به دست من از عدل و داد آکنده ساز.

سرانجام روزگاری فرا می‌رسد که عدل و عدالت به دست توانای مرد الهی در روی زمین مرده از ستم پیاده می‌شود. حضرت، حکومت را به گونه‌ای سازماندهی می‌کند و مردم را به گونه‌ای تربیت می‌نماید که دیگر واژه ستم از ذهن‌ها رخت برمی‌بندد و به تعبیر روایات، دیگر کسی به دیگری ستم نمی‌کند.

۲. نهادینه‌سازی اخلاق و معنویت

اگر در جامعه انسانی اخلاق رواج داشته باشد و بصیرت اخلاقی حکم-فرما شود، بی‌تردید آن جامعه از آرامش، سلامت و پاک‌زیستی بالایی

برخوردار خواهد بود. با مراجعه به روایات و تفاسیر، به روشنی درمی‌یابیم که با ظهور حجت حق و امام کل، حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، تغییرات و دگرگونی‌های فراوانی در اخلاق، رفتار و پندار انسان‌ها صورت می‌گیرد. او با شیوه‌ها و سازکارهای متنوع و فراگیری که در جهت هدایت، تربیت، اصلاح و تعلیم آنان اتخاذ می‌کند، زمینه‌های رشد فکری و اخلاقی انسان‌ها را فراهم می‌سازد و راه‌های خیر و سعادت، فضیلت و پاکی و تعالی را بر روی آنان می‌گشاید.

مهم‌ترین هدف در رساندن انسان به «بصیرت اخلاقی»، بالا بردن زمینه‌های خردورزی و فضیلت‌شناسی، زدودن حجاب‌های ظلمانی فکر و روح، آشنایی و پیوند با مبدأ و فرجام بشر و رسیدن به کمال نهایی (عبودیت و قرب الهی) است. برخی از برنامه‌های آن حضرت عجل الله تعالی فرجه الشریف برای شکل‌گیری جامعه مطلوب انسانی و قرار گرفتن آدمی در مقام و منزلت واقعی خود عبارتند از:

الف - تطهیر و تزکیه ناپاکی‌های درونی

عصر ظهور به راستی، دوران تزکیه و تطهیر نفوس است. در روایتی طهارت انسان‌ها در آن دوران چنین مطرح شده است: «در دوران حکومت او دنیا پاکیزه شده و اهل دنیا (مردم) طاهر و نیک می‌گردند.»^۱ در روایتی دیگر آمده است که در دوران حکومت آن حضرت «کینه‌ها و دشمنی‌ها از دل مردم بیرون می‌رود.»^۲

ب - مبارزه با موانع تهذیب و تزکیه نفس

مهم‌ترین مانع برای شکوفایی انسان و رسیدن او به قرب و بندگی

۱. «و فی ایام دولته تطیب الدنيا و اهلها.» اربلی، علی بن عیسی، کشف الغمه، ج ۲، ص ۴۹۳.

۲. «لذَهَبَتِ الشَّخَفَاءُ مِنْ قُلُوبِ الْعِبَادِ...» مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۳۱۶.

خداوند متعال، شیطان و اعوان و انصار او در گمراه‌گری و افسادگری است. تا این منشأ اصلی آلودگی از بین نرود، بسیاری از جنایت‌ها، خیانت‌ها، حق‌کشی‌ها و معصیت‌ها و عبودیت‌های غیر الهی باقی خواهد ماند و با دفع او، وسوسه‌گری‌هایش نیز از بین خواهد رفت و این تنها در عصر ظهور و به دست حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف خواهد بود. در روایتی این گونه به این مطلب اشاره شده است که: «حکومت و سلطهٔ ابلیس تا روز قیامت است و آن، روز قیام قائم است.»^۱

امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف با آلودگی‌ها و ناهنجاری‌های جامعه که ناشی از فعالیت افسادگران و شیاطین انسی است، مبارزه می‌کند و بسیاری از نهادها، سازمان‌های ضد فرهنگی و کانون‌های فساد را که تمام همت خود را مصروف ستیزه با دین دارند و مرکز اشاعهٔ منکرات و لاابالی‌گری هستند، برمی‌چیند. روایات در این باره می‌گویند: «حکمرانان ستم‌پیشه را عزل می‌کند و زمین را از هر نیرنگ‌بازی پاک می‌کند.»^۲ و در روایتی دیگر آمده است که «آن حضرت کانون‌های شرک را فتح می‌کند.»^۳ و یا اینکه «با ظهور آن حضرت دولت باطل و فاسد از میان می‌رود.»^۴

دست یازیدن به اصلاح و پاکی با مبارزه و یا اصلاح این فسادگران ممکن می‌باشد، امری که به یقین در عصر ظهور اتفاق می‌افتد: «در

۱. «دَوْلَةُ إِبْلِيسَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَ هُوَ يَوْمُ قِيَامِ الْقَائِمِ.» حرّ عاملی، محمد بن حسن، اثبات

الهداة، ج ۲، ص ۵۶۶.

۲. «لَيَغْزَلَنَّ عَنْكُمْ أَمْرَاءَ الْجَوْرِ وَ لَيَطْهَرَنَّ الْأَرْضَ مِنْ كُلِّ غَاشٍ.» مجلسی، محمدباقر، بحار

الانوار، ج ۵۱، ص ۱۲۰.

۳. «يَفْتَحُ مَدَائِنَ الشَّرْكِ...» اربلی، محمد بن عیسی، کشف الغمّة، ج ۲، ص ۴۷۵.

۴. «إِذَا قَامَ قَائِمُنَا ذَهَبَتْ دَوْلَةُ الْبَاطِلِ.» همان، ص ۴۹۸.

زمان حکومت او اشرار و بدان نابود می‌شوند و نیکان و اخیار می‌مانند.^۱ و «به دست او هر جبار ستیزه‌کاری نابود می‌شود و هر شیطان سرکشی هلاک می‌گردد.»^۲

ج - کنترل و نظارت مردم

در صورتی که برنامه‌های معنوی و اخلاقی، تحت انضباط و نظم دینی قرار گیرد، بسیار مؤثر و کاربردی خواهد بود، زیرا شرط اساسی اصلاح و سازندگی واقعی اخلاق مردم اولاً: در برنامه‌ریزی پایدار و اثرگذار است و ثانیاً: در نظارت جامع بر رفتارها و استفاده از راه‌کار «تشویق» و این نظارت در عصر ظهور با ظرافت خاص و برنامه‌ای فراگیر صورت می‌گیرد: «برای امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف عمودی از نور از زمین تا آسمان نصب می‌شود که اعمال بندگان را در آن می‌بیند.»^۴

د - پررنگ کردن ماهیت «عبادی» انسان‌ها

از دیدگاه قرآن و روایات و نیز فلسفه متعالی تاریخ، حرکت و سیر تاریخ به سوی عبودیت و حاکمیت ارزش‌ها و متعالی شدن انسان است. هدفی که قرآن برای کاروان بشریت ترسیم می‌کند «عبادت و عبودیت»^۵ است؛

۱. «... تَهْلِكُ الْأَشْرَارُ وَ تَبْقَى الْأَخْيَارُ.» صافی گلپایگانی، لطف‌الله، منتخب الأثر، ج ۴، ص ۵۹۲.

۲. «يَبِيرُ بِهِ كُلُّ جَبَّارٍ غَنِيْدٍ وَ يَهْلِكُ عَلَى يَدِهِ كُلُّ شَيْطَانٍ مَرِيْدٍ.» شیخ صدوق (ره)، کمال الدین، ج ۲، ص ۲۶۸، ح ۲.

۳. کارگر، رحیم، تعلیم و تربیت در عصر ظهور، ص ۸۲.

۴. «يُنْصَبُ لَهُ عَمُوْدٌ مِّنْ نُورٍ فِي الْأَرْضِ إِلَى السَّمَاءِ يَرَى فِيهِ أَعْمَالَ الْعِبَادِ.» سلیمان، کامل، يوم الخلاص، ج ۲، ص ۶۴۷.

۵. «مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ» ذاریات، آیه ۵۸.

یعنی، انسان آفریده شده است که خدا را پرستش کند و پرستش خود، هدف است. طبعاً به این معنا، در منطق اسلام هدف اصلی از زندگی جز معبود چیز دیگری نمی‌تواند باشد. یکی از مشکلات بنیادین بشر، خروج از ولایت و عبودیت الهی و قرار گرفتن در ولایت شیطان است. عصر ظهور، دوران شکوفایی بعد عبادی انسان و زمان خروج کامل او از ولایت شیطان و قرار گرفتن در عبودیت رحمان است. پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله در این زمینه می‌فرماید: «بشارت باد به آمدن مهدی... او دل‌های بندگان را با عبادت و اطاعت پر می‌کند و عدالتش همه را فرا می‌گیرد.»^۱ و در روایتی دیگر آمده است که در زمان ظهور او «مردم به عبادت رو می‌آورند...»^۲

هـ- درمان بیماری‌های روحی

منشأ تمام اعمال، حرکات، گفتارها و خوبی‌ها و بدی‌های انسان «نفس» است. اگر نفس اصلاح شود، دنیا و آخرت انسان تأمین و آباد می‌شود و اگر به فساد کشیده شد، منشأ بدی‌ها بوده و اجتماع را از معنویت دور می‌کند.

اقسام آفت‌ها و بیماری‌های روحی و معنوی زائد این‌هاست:

۱. آفت‌ها و بیماری اعتقادی؛ مانند: کفر، نفاق، شرک، شک، جهل، ریا و...
۲. آفت‌ها و بیماری عاطفی؛ مانند: یأس، سستی، بی‌حالی، غرور، فریفتگی، فخر، حسرت و...
۳. آفت‌ها و بیماری‌های رفتاری؛ مانند: دروغ، غیبت، تهمت، تجسس،

۱. «أبشروا بالمهدی... يَمَلَأُ قُلُوبَ الْعِبَادِ عِبَادَةً وَ يَسْعُهُمْ عَدْلَهُ.» طوسی (ره)، الغيبة، ص ۱۷۹.

۲. «يَقْبَلُ النَّاسُ عَلَى الْعِبَادَاتِ.» صافی گلپایگانی، لطف‌الله، منتخب الأثر، ص ۴۷۴.

استهزاء و...

هر فتنه، فساد، خیانت و جنایت از هر کسی دیده می‌شود، سببش یک نوع بیماری روانی و روحی است که او را وادار به کردار غیر انسانی نموده است. انواع تبهکاری، خون‌ریزی‌ها، دزدی‌ها، بی‌بندوباری‌ها و خشونت‌ها و خودکشی‌ها و... همگی در اثر ناسالمی روان و کمبود انسانیت است.^۱ پس همان‌طور که انسان در بیماری‌های جسمی محتاج درمان است، در ریشه‌کنی امراض روحی نیز به معالجه محتاج‌تر است، چرا که بیماری روح، انسان را از رسیدن به لذت ابدی و سعادت سرمدی باز می‌دارد. از فعالیت‌های مصلح‌کل بشر اقتداء به سیره پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و درمان بیماری‌های روحی و روانی است. حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف «شیوه پیامبر خدا صلی الله علیه و آله را در پیش می‌گیرد و همه را از کوری، کری و گنگی (بیماری‌های روحی) نجات می‌دهد.»^۲

۱. کارگر، رحیم، تعلیم و تربیت در عصر ظهور، ص ۸۳

۲. «سَلَكَ بِكُمْ مَنَاهِجَ الرَّسُولِ فَقَدْ أُوتِيتُمْ مِنَ الْعَمَى وَالصُّمِّ وَ الْبُكْمِ.» کلینی (ره)، کافی، ج

خودآزمایی

۱. عدالت‌گستری در حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به چه صورتی می‌باشد؟
۲. برنامه‌های امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف برای نهادینه‌سازی اخلاق و معنویت چیست؟
۳. امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در مبارزه با موانع تهذیب و تزکیه نفس چه برنامه‌ای دارد؟
۴. یکی از برنامه‌های حضرت، درمان بیماری‌های روحی و روانی است، لطفاً آن را توضیح دهید؟

برای مطالعه بیشتر

- حکومت جهانی مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، آیت‌الله ناصر مکارم شیرازی، انتشارات نسل جوان، قم.
- تعلیم و تربیت در عصر ظهور، رحیم کارگر، بنیاد فرهنگی مهدی موعود علیه‌السلام، قم.
- حکومت جهانی امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف، فلسفی، نصایح، قم.
- بهاری‌ترین فصل انسان، حسن مهدویان، بوستان کتاب، قم.
- حکومت عدل‌گستر، حسین حیدری کاشانی، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.

درس یازدهم

برنامه‌های حکومت جهانی

حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف (۲)

آنچه در این درس می‌خوانیم:

- محورهای اساسی در برنامه‌های حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف برای احیای اسلام ناب محمدی صلی الله علیه و آله
- ویژگی‌های دانش بی‌کران امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

۳. احیای اسلام ناب محمدی صلی الله علیه و آله

حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف نه تنها بزرگ‌ترین انقلابی و عدالت‌جوی اعصار است، بلکه او گران‌مایه‌ترین و مهم‌ترین مصلح دینی تاریخ کهن ادیان است. حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف در گام‌های نخستین مأموریت خطیر الهی خویش، از چهره‌تابناک دین مبین اسلام، این یگانه نسخه شفابخش آلام جوامع بشری، غبارروبی می‌نماید. سه محور حضرت در احیای اسلام ناب محمدی از این قرار است:

الف - تبیین معارف دینی

ارتقای سطح معارف دینی و آشنایی بیش‌تر و بهتر متدینان با احکام و حقایق راستین دین، بستر مناسبی برای مبارزه با دین‌مداران دروغین است. امام مهدی، آن پارسای رازآشنا، اسرار نهفته در بطون آیات و حکمت‌های پنهان در کلمات نبوی و اهل بیت علیه‌السلام را خواهد گشود. در حکومت او استضعاف فکری از پهنه زمین رخت خواهد بست و حجت خدا گوشه‌گوشه جغرافیای اندیشه انسانی را به پرتو هدایت روشن خواهد ساخت. امیرالمؤمنین علیه‌السلام می‌فرماید: «فرزندم مهدی، صدف‌دُرپرور احادیث را تماماً خواهد شکافت.»^۱

ب - احیای کتاب و سنت

قانون سعادت‌آفرین، اسلام، افزون بر خطر تحریف و بدعت، همواره از

۱. نعمانی (ره)، محمد بن ابراهیم، الغیبه، باب بیستم، حدیث اول.

ناحیه دیگری نیز مورد آسیب قرار گرفته و آن، حذف و مهجوریت از صحنه‌های حیات علمی و عملی امت اسلامی بوده است. این مهجوریت در حوزه‌های مختلف از شدت و ضعف برخوردار بوده است.

از امور کلان جامعه مانند سازکار آموزش و پرورش و راه‌کارهای تعلیم و تربیت، امور قضایی چون آیین دادرسی، راه‌بردهای اقتصادی و مالی، عرفیات دیپلماتیک سیاسی و هنجارها و ارزش‌های فرهنگی، تا امور روزمره... همه بر پایه‌ی الگوهای وارداتی از جهان غرب تنظیم می‌شود. مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف که از جانب خداوند متعال بزرگ‌ترین مأموریت تاریخ (نجات کاروان سرگشته بشریت) را بر عهده دارد، نقشه‌ی منحصر به فرد مدینه‌ی فاضله‌ی قرآنی را از گوشه‌ی فراموش‌خانه‌ی ذهن آدمی بیرون می‌کشد و مطابق آن، کاروانیان خسته و رنجور بیابان‌های ضلالت را از جاده‌های فضیلت به سوی دروازه‌های سعادت رهنمون می‌گرداند.

مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف منطق قرآنی را اساس همه‌ی سیاست‌گذاری‌های خرد و کلان دولت کریمه قرار می‌دهد. امیرالمؤمنین علیه‌السلام می‌فرماید: «... چون مهدی به پا خیزد، در اعضای بی‌جان قرآن روح حیات می‌دمد و وحی الهی را رونق تازه‌ای می‌بخشد...»^۱

بدین ترتیب تمدن شکوهمند قرآنی برای نخستین بار به دست معمار کبیر مدینه‌ی فاضله‌ی توحیدی، حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف، پی‌ریزی می‌شود. در حکومت آن حضرت سیره‌ی نبوی، الگوی مدیریت و حکمرانی و سرمشق معاشرت و مردم‌داری و اسوه‌ی پرستش و بندگی قرار می‌گیرد.

۱. «یُحیی مَیَّتَ الْکِتَابِ وَ السُّنَّةِ»، نهج البلاغه، خطبه‌ی ۱۳۸.

ج - تحریف‌زدایی از پیکره دین

از مشکلاتی که همواره فرا روی هر فرهنگ جدید رخ می‌نماید، انحراف از ارکان اصلی و پیام خاص آن است. فرهنگ نوپای اسلامی نیز از این مسأله مصون نماند و پس از رحلت پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله، پایه‌گذار این فرهنگ، ماجراهایی اتفاق افتاد که فرهنگ اسلامی را از روح ویژه و ممتاز خود دور ساخت. گزارش گسترده این ماجراها از حدّ این نوشتار خارج است، ولی در یک نگاه می‌توان گفت: نقض میثاق غدیر و اصل ولایت، تحریم و تحریف بخشی از سنت رسول خدا صلی الله علیه و آله، عدم توجه به تربیت فرهنگی و دینی مردم و... از جمله مهم‌ترین مسائلی بود که شالوده فرهنگ اسلامی را به انحراف کشاند. تحریف‌گران نیز در طول تاریخ، زلال معارف وحی و قرآن، سنت و میراث برجای‌مانده از معصومان را آلوده ساخته و مطالبی بر دین و ایمان اسلامی بسته‌اند که از نیروی نفوذ آن در اعماق جان‌ها و روان‌های حق‌جویان و پاک‌سیرتان کاسته و بر شمار موانع گسترش دیانت اسلامی در سطح جهان افزوده شده است. مهم‌ترین انحراف فرهنگ اسلامی، تهی شدن از روح حاکم بر آن (اسلام) است و این مسأله چنان شدت دارد که جامعه هنگام ظهور، مانند جامعه‌ای است که پیامبر در آن برانگیخته شده است.

مشکل حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف مشکل توده‌های جاهل و نادانی است که در دوران عمر خود گرفتار بدآموزی‌های گسترده در تعالیم دین بوده‌اند و به رهبری و راهنمایی تزویرگران عالم‌نما، از سر جهل رویاروی امام و منجی خویش می‌ایستند. کوشش امام و رسالت او تطبیق درست و دقیق تعالیم قرآن بر مسائل حیات بشری و مشخص کردن حدّ و مرزهای واقعی احکام اسلامی است. امام صادق علیه‌السلام می‌فرماید: «آزاری که حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به هنگام

ظهور از جاهلان آخرالزمان می‌بیند، بسیار دشوارتر از آزار و اذیتی است که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله از مردم جاهلیت دید. «امام در ادامه فرمود: «پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به میان مردم آمد، در حالی که ایشان سنگ و صخره و چوب و تخته‌های تراشیده را می‌پرستیدند و قائم ما که قیام کند، مردمان همه از کتاب خدا برای او دلیل می‌آورند و آیه‌های قرآن را تأویل و توجیه می‌کنند.»^۱

تشبیه و همانند کردن شیوه دین‌داری مردمان عصر ظهور با شرک و بت‌پرستی مردمان در عصر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله آشکارا به این مطلب اشاره دارد که در دوره پیش از جامعه مهدوی، ایمان و باورهای معنوی جای خود را به مظاهر شرک و ماده‌پرستی - در شکل و نمای مدرن و متناسب با زمان - داده است. اصلاح این کژی و هدایت انسان‌ها به سمت ایمان و معنویت راستین، نخستین مسؤولیت جامعه مهدوی است. با ظهور امام و یاوران خالصش، دوران تضادها و برداشت‌های ناسازگار از دین و تفسیرهای گوناگون و متضاد از احکام خدای متعال سپری می‌گردد و تعالیم صحیح اسلام و قرآن بر همگان ارئه می‌شود.

۴- ترویج خردگرایی و دانش

انسان در فراز و فرودهایی که در تاریخ عقلانیت و دانش‌افزایی خویش پیموده، آسیب‌های مهیبی را هم پذیرا گشته است، زیرا هر از چند گاهی خویشتن را از هدایت و حیانی بی‌نیاز انگاشته و در این جداافتادگی فقط توانسته است رفاه مادی و آسانی را برای امروز خود به ارمغان آورد ولی هیچ گاه نتوانسته است «آرامش» را به انسان‌ها هدیه کند.

۱. «...إِنَّ الْقَائِمَ يَخْرُجُونَ عَلَيْهِ فَيَتَأَوَّلُونَ عَلَيْهِ كِتَابَ اللَّهِ وَ يُقَاتِلُونَهُ عَلَيْهِ.» نعمانی (ره)، محمد

افزودنی است که هدف از آفرینش انسان، رشد موزون و همه‌جانبهٔ عقلانیت و معرفت اوست. باید روزی این هدف تحقق یابد و روزگار دانش‌های راستین و دستیابی انسان به دانسته‌ها فرا رسد. از این رو در دوران ظهور که روزگار تحقق همهٔ آرمان‌های انسانی و الهی است، شناخت انسان به کمال نهایی می‌رسد و بشر در ابعاد گوناگون دانایی از جهان، انسان و خداشناسی، عروج لازم را می‌یابد. امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در روزگار ظهور خود از حقایق گستردهٔ هستی پرده برمی‌دارد و مردمان را به دانش‌های ژرف و یقینی و شناخت‌های ناب و همه‌بعدی هدایت می‌کند.

انسان‌ها در عصر ظهور شاهد پیشرفت و توسعه‌ای بی‌نظیر در دانش، صنعت، فناوری و تولید خواهند بود و امر مجهول و مبهمی فرا روی آنان نخواهد ماند. شاخه‌ها و شعبه‌های علم بر روی آنان گشوده و پرده‌های ظلمت و نادانی از دیدگانشان به کناری زده خواهد شد. درس‌آموز است که همهٔ این دستاوردها در سایهٔ علم بی‌کران امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف است که دارای خصوصیات زیر است:

۱. **علم امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف نامحدود است.** علم بی‌کران آن حضرت همهٔ شعبه‌ها و گونه‌های مختلف دانش بشری را شامل می‌شود.

۲. **صحت دارد؛** مثلاً فرضیه نیست تا آزمون‌ها بنیادش را بلرزاند و مولود اندیشه‌های بشری نیست تا تراوش فکری دیگران به بطلانش قیام کند.

۳. **موهبتی است نه اکتسابی؛** اساساً بسیاری از معارف آن حضرت با شیوه‌های معمول آموزشی دست‌یافتنی نیست و اگر همهٔ پژوهشکده‌های امروز و فردای جهان هم‌دست گردند، به آن معارف دست نمی‌یابند. چون

دانش‌های بشری، اسیر گذشت زمان، تضاد، استقراء، تجربه و آزمایش است، ولی معارف و علوم الهی این چنین نیست و جلوتر از زمان و دور از محدودیت‌های ابزاری، اقیانوس‌های بی‌کران دانش و بینش را پیش‌کش بشر می‌کند و عمر بشر را قربانی گذشت زمان و مذبوح تجربه‌ها و آزمون‌های گوناگون نمی‌سازد و انسان را چون موشی آزمایشگاهی به آزمایشگاه زمان نمی‌سپارد تا به قیمت تباهی زندگی او صحت و سقم آزمونی را بسنجد. به علاوه بسیاری از قلمروهای زندگی بشر با ابزارهای مادی کاویدنی نیست.^۱ در حالی که دانش امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف مرتبط با غیب و علم نامحدود الهی است. لذا آثار و پیامدهای گسترده و مثبتی دارد و بشر نهایت بهره‌مندی و استفاده را از آن خواهد برد.

۴. جامع و فراگیر است؛ علم آن حضرت همه ابعاد حیات مادی و معنوی انسان را هدایت می‌کند.

۵. تضاد و تناقض ندارد؛ تضاد و تناقض از ویژگی‌های اندیشه‌ها و دریافت‌های بشری است و در معارف آسمانی تضاد وجود ندارد. آنچه متضادگونه به نظر می‌رسد، یا مولود دریافت ناقص ماست یا معلول شناسایی پدیده‌ای در شرایطی خارج از فرهنگ وحی است.

۶. معارف امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، مغلوب و محکوم هیچ شرایطی نیست؛ در حالی که اندیشه‌ها و علوم بشری محکوم و مغلوب پیش‌فرض‌ها، شرایط محیطی، شخصیت‌ها و عوامل تغییرپذیر دیگر است. لیکن علم آسمان بنیاد امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف محکوم

۱. عرفان، حسن، زبان‌آگاهی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و امامان علیهم السلام، فصلنامه علوم حدیث، ش ۵، ص ۱۲۴.

و مغلوب هیچ یک از عوامل شخصی و محیطی نیست.^۱ بی‌جهت نیست که امام صادق علیه‌السلام می‌فرماید:

«علم و دانایی از ۲۷ حرف تشکیل می‌شود؛ تمام آنچه پیامبران تا کنون آورده‌اند دو حرف است و مردمان بیش از دو حرف آن را تا کنون نشناخته‌اند. آن گاه که قائم ما قیام کند، ۲۵ حرف دیگر را آشکار می‌سازد.»^۲

این سخن امام صادق علیه‌السلام که به صورت رمز و سمبلیک تعبیر شده است، مقدار دانایی بشر در دوران قبل از ظهور و پس از ظهور مقایسه شده است و دانش‌ها و شناخت‌های بشری پیش از دوران تکامل علم و عقل نسبت به دوران ظهور بسیار ناچیز محسوب گشته است. چون در زمان ظهور است که بشر به مرز نهایی و آرمانی تکامل شناخت و خردورزی دست می‌یابد.

پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله می‌فرماید: «... نهمین امام از فرزندان امام حسین علیه‌السلام قائم است که خداوند متعال به دست او زمین را پس از تاریکی با روشنی، پس از ستم با عدالت و پس از نادانی با علم و دانایی پر می‌کند.»^۳

امام باقر علیه‌السلام می‌فرماید: «هنگامی که قائم ما قیام می‌کند،

۱. همان، ص ۱۲۵.

۲. «الْعِلْمُ سَبْعَةٌ وَ عِشْرُونَ جُزْءًا، فَجَمِيعُ مَا جَاءَتْ بِهِ الرُّسُلُ جُزْءَانِ، فَلَمْ يَعْرِفِ النَّاسُ حَتَّى الْيَوْمِ غَيْرَ الْجُزْءَيْنِ، فَإِذَا قَامَ الْقَائِمُ أَخْرَجَ الْخَمْسَةَ وَ الْعِشْرِينَ جُزْءًا، فَبَثَّهَا فِي النَّاسِ وَ ضَمَّ إِلَيْهَا الْجُزْءَيْنِ، حَتَّى يَبْثُهَا سَبْعَةً وَ عِشْرِينَ جُزْءًا.» مجلسی (ره)، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۳۶، ب ۲۷، ح ۷۳ و معجم احادیث الامام المهدي (ع)، ج ۵، ص ۳۰۳.

۳. «... تَسْعُهُمُ الْقَائِمُ الَّذِي يَمْلَأُ اللَّهُ - عَزَّ وَ جَلَّ - بِهِ الْأَرْضَ نُورًا بَعْدَ ظُلْمَتِهَا وَ عِدْدًا بَعْدَ جَوْرِهَا وَ عِلْمًا بَعْدَ جَهْلِهَا...» مجلسی (ره)، بحار الانوار، ج ۳۶، ص ۲۵۲.

دستش را بر سر بندگان می‌گذارد و بدین وسیله عقل‌های آنان را جمع و افکار آنها را کامل می‌کند.^۱

۱. «... إِذَا قَامَ قَائِمُنَا وَضَعَ يَدَهُ عَلَى رُئُوسِ الْعِبَادِ فَجَمَعَ بِهِ عُقُولَهُمْ وَ أَكْمَلَ بِهِ أَخْلَامَهُمْ.»
مجلسی (ره)، بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۲۸.

خودآزمایی

۱. سه محور اساسی امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف برای احیای اسلام ناب محمدی کدام است؟
۲. لطفاً توضیح دهید چرا شرایط ظهور امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف از زمان به رسالت رسیدن پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله سخت‌تر است؟
۳. ویژگی‌های دانش امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف چیست؟
۴. منظور از اینکه دانش آن حضرت موهبتی است نه اکتسابی، چیست؟
۵. مراد از اینکه دانش آن حضرت بدون تضاد و تناقض می‌باشد، چیست؟
۶. یک روایت را که بر دانش بی‌کران امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف دلالت می‌کند، بیان کنید.

برای مطالعه بیشتر

- تاریخ پس از ظهور، شهید آیت‌الله سید محمد صدر (ره)، ترجمه حسن سجادی پور، انتشارات موعود عصر.
- آینده جهان (دولت و سیاست در اندیشه مهدویت)، رحیم کارگر، بنیاد فرهنگی مهدی موعود علیه‌السلام، قم.
- روزگار رهایی در سایه‌سار مهدی موعود علیه‌السلام، کامل سلیمان، ترجمه لطیف راشدی، انتشارات ارمغان طوبی.
- هنگامه ظهور، اصغر بهمنی، مؤسسه پژوهشی انتظار نور.
- دولت کریمه امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، سید مرتضی مجتهدی سیستانی، نشر الماس، قم.

درس دوازدهم

برنامه‌های حکومت جهانی

حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف (۱۳)

آنچه در این درس می‌خوانیم:

- اهمیت فعالیت‌های حضرت مهدی علیه‌السلام در زمینه مسائل اقتصادی
- امنیت و صلح فراگیر در حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

۵. آسایش و رفاه اقتصادی

بی‌تردید بدترین و ناهنجارترین اسارت برای بشر، وجود فقر و نیاز روزانه به غذا، لباس، مسکن، بهداشت و دیگر نیازهای اساسی زندگی است. این اسارت‌ها لحظه‌ای آسایش و فراغت برای انسان باقی نمی‌گذارد و زمینه‌های رشد و تکامل معنوی و مادی او را نابود می‌سازد. از سویی دیگر، اندیشه دینی، ثروت و داشته‌های طبیعی را نیاز انسان‌ها و جوامع بشری می‌داند و تقسیم انسان‌ها و ملت‌ها به فقیر و ثروتمند را نتیجه توزیع نابرابر و غیرعادلانه ثروت‌های مادی و طبیعی قلمداد می‌کند.^۱

این کاستی در حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف از میان می‌رود و در نتیجه، همه انسان‌ها به رفاه و آسایش مطلوب دست می‌یابند. اخبار و متون روایی فراوانی بیان‌گر رفاه و آسایش مادی و معیشتی انسان‌ها در عصر ظهور می‌باشند. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می‌فرماید:

«در امت من، مهدی قیام کند... در زمان او مردم به نعمت‌هایی می‌رسند که در هیچ زمانی دست نیافته باشند. آسمان بر همه نیک و بد، بیارد و زمین چیزی از رویدنی‌هایش را پنهان ندارد.»^۲

۱. حکیمی، محمد، عصر زندگی، ص ۱۰۷.

۲. «يَكُونُ فِي أُمَّتِي الْمَهْدِيُّ... يَتَنَعَّمُ أُمَّتِي فِي زَمَانِهِ نَعِيمًا لَمْ يَتَنَعَّمُوا مِثْلَهُ قَطُّ الْبَرُّ وَالْفَاجِرُ، يُرْسَلُ السَّمَاءُ عَلَيْهِمْ مِذْرَارًا وَ لَا تَدْخِرُ الْأَرْضُ شَيْئًا مِنْ نَبَاتِهَا.» مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۷۸.

و نیز فرموده‌اند: «در زمان حضرت مهدی اموال اندوخته می‌شود. هر کسی از مهدی مالی را درخواست کند، آن حضرت به او می‌دهد.»^۱ در سایه حکومت حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف همه مانند یک خانواده زندگی می‌کنند و تقسیم جوامع به غنی و فقیر و توسعه یافته و نیافته از بین می‌رود و بشر به طور کلی به رفاه اقتصادی، بی‌نیازی و عدالت اجتماعی دست می‌یابد. دولت کریمه مهدوی فقر و نداری را از میان برمی‌دارد و استعمارگران و صاحبان زر و زور و تزویر را سر جای خود می‌نشاند و مردم را از اسارت مادیات و تأمین خواسته‌های غیرضروری دنیوی رهایی می‌بخشد.

بازنگری احادیثی که پیرامون حکومت مهدوی صادر شده، ما را به این نکته رهنمون می‌سازد که در عصر ظهور، اموال سراسر جهان در اختیار آن حضرت قرار می‌گیرد و حداکثر بهره‌گیری عادلانه بشریت از مواهب زمین در قیام و انقلاب حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف روی خواهد داد و این توسعه اقتصادی در راه پیروزی نهایی خوبی‌ها، صلح، صداقت و عدالت قرار خواهد داشت. در هر حال اهمّ فعالیت‌های اقتصادی آن حضرت عبارت است از:

الف - اجرای اصل مساوات

هدف اولیه اقتصاد، تأمین معیشت و رفاه مردم و سامان‌دهی به فعالیت‌های تجاری و مالی است. اما در هدف والاتر، برقراری عدالت اجتماعی و ایجاد مساوات است. رعایت اصل مساوات موجب تعدیل ثروت‌ها و برابری در توزیع کالاها و مواد مورد نیاز همه مردم می‌شود و

۱. «يَكُونُ فِي أُمَّتِي الْمَهْدِيُّ... وَ الْمَالُ يَوْمَئِذٍ كَدُوسٌ، يَقُومُ الرَّجُلُ فَيَقُولُ: يَا مَهْدِيُّ اغْطِنِي، فَيَقُولُ: خُذْ.» مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۸۸

از تراکم و ذخیره‌سازی و اسراف جلوگیری می‌کند. آن حضرت همه اموال را به طور مساوی بین مردم تقسیم می‌کند، تا حدی که دیگر نیازمند و محتاجی یافت نمی‌شود.^۱ پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «به مهدی بشارتتان می‌دهم. او از میان امت من برانگیخته می‌شود... ساکنان آسمان و زمین از او خشنود خواهند بود. او اموال را به درستی تقسیم می‌کند.» مردی پرسید: به درستی تقسیم می‌کند به چه معناست؟ فرمود: «میان همه، مساوی.»^۲

امام باقر علیه‌السلام نیز می‌فرماید: «امام قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف اموال را برابر تقسیم می‌کند و میان همه مردم - نیکوکار و بدکار - به عدالت رفتار می‌کند.»^۳

ب - عمران و آبادانی زمین

عمران و آبادانی زمین و بهره‌برداری از امکانات آن تا سرحد امکان، از دیگر اقدامات امام است. امام باقر علیه‌السلام می‌فرماید: «در زمان حضور آن حضرت در زمین جای ناآبادی باقی نمی‌ماند.»^۴

حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به کوچک‌ترین امور عمرانی توجه دارد و اقدامات لازم را در جهت از بین بردن مشکلات شهرها انجام می‌دهد. آن حضرت به کارگزاران خود در تمام سرزمین‌ها دستور

۱. «و يُسَوِّي بَيْنَ النَّاسِ حَتَّى لَا تَرَى مُخْتَجاً إِلَى الزَّكَاةِ.» مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج

۵۲، ص ۳۹۰.

۲. «أُبَشِّرُكُمْ بِالْمَهْدِيِّ يُبْعَثُ فِي أُمَّتِي... يَرْضَى عَنْهُ سَاكِنُ السَّمَاءِ وَ سَاكِنُ الْأَرْضِ يَقْسِمُ الْمَالَ صَاحِحًا. فَقَالَ لَهُ رَجُلٌ: وَ مَا صَاحِحًا؟ قَالَ: السُّوْيَةُ بَيْنَ النَّاسِ.» همان، ج ۵۱، ص ۸۱.

۳. «... فَإِنَّهُ (القائم) يَقْسِمُ وَ يَعْدِلُ فِي خَلْقِ الرَّحْمَانِ، أَلْبَرُ مِنْهُمْ وَ الْفَاجِرُ...» همان، ص ۳۰۹.

۴. «الْقَائِمُ مِنَّا... تَطْوِي لَهُ الْأَرْضُ... فَلَا يَبْقَى فِي الْأَرْضِ خَرَابٌ إِلَّا عَمَرَ...» شیخ صدوق (ره)،

کمال‌الدین، ج ۱، ص ۲۳۱.

می‌دهد که شهرها را آباد سازند.^۱ در روایتی دیگر در این زمینه چنین آمده است که: «زمین به وسیله امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف آباد، خرم و سرسبز می‌شود.»^۲

نکته حائز اهمیت این است که در دنیای امروز بخش‌هایی از محیط زندگی آباد می‌شود که به نحوی در ارتباط با حاکمان و اطرافیان و همفکران ایشان و یا طبقه اشراف و بزرگان و صاحب‌نفوذها باشد و بقیه فراموش می‌شوند، ولی در حکومت امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف همه جای زمین آباد می‌گردد و همه افراد از نعمت و آبادانی برخوردارند.

ج - بهره‌برداری از معادن و منابع زیرزمینی

در زمان حکومت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف از تمام ظرفیت خاک استفاده می‌شود و از آب به درستی در راه احیاء زمین بهره‌برداری می‌گردد. در زمان آن حضرت و به برکت حکومت حق او آسمان سخاوتمندانه می‌بارد و زمین بی‌دریغ بار می‌دهد. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می‌فرماید: «... خداوند برای قائم علیه‌السلام گنج‌ها و معادن زمین را آشکار می‌سازد...»^۳

امیرالمؤمنین علیه‌السلام نیز می‌فرماید: «و چون قائم ما قیام کند، آسمان باران می‌ریزد و زمین گیاه بیرون می‌آورد...»^۴ همچنین امام باقر علیه‌السلام فرمودند: «برای قائم ما گنج‌ها آشکار می‌گردد.»^۵

۱. «و یأمرهم بعمران المدن.» سلیمان، کامل، يوم الخلاص، ج ۲، ص ۶۵

۲. «و تعمُرُ الأَرْضُ وَ تصفو وَ تزهر.» صافی گلپایگانی، لطف‌الله، منتخب الاثر، ص ۲۰۹.

۳. «... وَ یظهرُ اللهُ لَهُ کُنوزَ الأَرْضِ وَ معادِنِها...»

۴. «... وَ لَوْ قَدْ قامَ قائمنا لَأَنزَلتِ السَّماءُ قَطَرها وَ أَخَرَجتِ الأَرْضُ نَباتِها...» مجلسی (ره)،

محمدباقر، بحار الانوار، ج ۹۰، ص ۱۰۴.

۵. «... وَ تَظهرُ لَهُ الكُنوز.» شیخ صدوق، کمال‌الدین، ج ۱، ص ۲۳۱.

د - نهادهینه‌سازی اخلاق و اصول معیشت

تفاوت بنیادین پیشرفت و رفاه اقتصادی در روزگار مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف با جهان کنونی در این است که در روزگار ما رفاه و آسایش زندگی در جهت سقوط فرهنگ و اخلاق است و بعضاً هرچه انسان‌ها از نظر ثروت و رفاه زندگی پیشرفت کنند، از انسانیت بیشتر فاصله می‌گیرند.

در حکومت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف با اجرای برنامه‌های آسمانی، آنچنان انسان‌ها از نظر شخصیت پرورش می‌یابند که گویی آنان غیر از انسان‌هایی هستند که در گذشته زندگی می‌کرده‌اند. اگر تا دیروز بخل، کینه و اسراف بر آنان چیره بود، در حکومت آن حضرت دل‌ها به هم نزدیک می‌شود، تا جایی که گویی یک جان می‌گردند که در چند کالبد قرار گرفته است. انسان‌هایی که بی‌اراده، سست و ضعیف بودند، دل‌هایشان قوی و محکم‌تر از آهن می‌شود.

آری، حکومت آن حضرت باعث رشد و تکامل خرده‌ها و اخلاق می‌شود و آن روزگار، روز تکامل یافتن استعدادهاست. آنچه تا دیروز رخ می‌داد، در اثر کوتاه‌فکری بشر بود و در نظام الهی مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف بشریت به نهایت بلوغ خود می‌رسد. رمز رفاه در عصر ظهور حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف را باید در این آموزه وحیانی جست‌وجو کرد:

«وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَ اتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمُ

بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ»^۱

و اگر مردم شهرها ایمان آورده و به تقوا گرویده بودند، قطعاً

برکاتی از آسمان و زمین بر ایشان می‌گشودیم.

هـ - بازپس‌گیری ثروت‌های نامشروع

از مهم‌ترین عوامل اقتصاد بیمار، انباشته شدن ثروت در نزد گروهی خاص است. همیشه این‌گونه بوده است که افراد یا جمعیت‌هایی که برای خود - به هر دلیل - امتیازی قائل بوده‌اند، بر انبارهای ثروت عمومی چنگ انداخته و آن را در جهت منافع شخصی و گروهی به کار برده‌اند. امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف با از میان برداشتن جباران، طاغوتان و سرمایه‌داران مانع اجرای عدالت، پول‌ها و سرمایه‌ها و همه امکانات آنها را که از راه‌های نامشروع استعمار، غصب، احتکار، ظلم، تعدی و تجاوز به دست آورده بودند، بازپس می‌گیرد و در اختیار مردم محروم قرار می‌دهد. امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در هنگامه ظهور، مالکیت‌های دروغین و صوری را ابطال می‌کند و حق هر حق‌داری را به او باز می‌گرداند. امام باقر علیه‌السلام می‌فرماید: «پس از ظهور حضرت مهدی علیه‌السلام هیچ حقی از کسی بر عهده دیگری نمی‌ماند، مگر آنکه آن حضرت آن را باز می‌ستاند و به صاحب‌حق می‌دهد.»^۱

۶. امنیت و صلح فراگیر

انسان‌ها همیشه از ناامنی وحشت داشته‌اند و ناامنی همواره مردم را نگران می‌کند و آزار می‌دهد. آرامش، امنیت و آسایش، محبوب همه مردم جهان است. برقراری امنیت برای بندگان خدا در جهت انجام وظایف الهی خویش و رسیدن به رشد و کمال و سعادت از اهداف انبیاء و اوصیای آنان به شمار می‌رود، اما هیچ گاه امنیت در مقیاس جهانی

۱. مجلسی (ره)، محمد باقر، بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۲۴.

تحقق نیافته است. برقراری امنیت پایدار در سراسر کره زمین از دستاوردهای مقدس انقلاب جهانی مهدوی و نوآوری برجسته و شگفت‌انگیزی است که به دست حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف شکل خواهد گرفت.

در آرمان‌شهر عدالت‌بنیاد مهدوی، انسان به انسان نزدیک می‌شود. دوستی و مهرورزی جای کینه، ستیز و دشمنی را می‌گیرد. تضادها و تراحم‌ها جایش را به رقابت سالم، آزاد و انسانی می‌دهد و جامعه‌ای امن و آسوده که نمای زندگی در بهشت جاوید است، نصیب انسان می‌گردد. امنیت در حکومت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، هم کامل و همه‌جانبه است و هم شامل همه انسان‌ها می‌شود. خداوند متعال در قرآن کریم می‌فرماید:

«خدا به کسانی از شما که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند، وعده داده است که حتماً آنان را در این سرزمین جانشین خود قرار دهد... و پس از اینکه در ترس و نگرانی قرار داشتند، امنیت و آرامش را به ایشان عطا فرماید...»^۱

امام صادق علیه‌السلام در توضیح این آیه شریفه فرمود: «این آیه درباره قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف و یارانش نازل شده است.»^۲

۱. «وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَ لِيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَ لِيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَ مَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ»، سوره نور، آیه ۵۵.

۲. مجلسی (ره)، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۵۲، باب ۲۷، حدیث ۴.

خودآزمایی

۱. اهمّ فعالیت‌های حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف را در زمینه مسائل اقتصادی نام ببرید؟
۲. امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف برای تعدیل ثروت‌ها و برابری در توزیع کالاهای مورد نیاز از چه راهکاری استفاده می‌کنند؟
۳. تفاوت عمران و آبادی دنیای امروز با عصر ظهور حضرت مهدی علیه‌السلام در چیست؟
۴. امنیت و صلح فراگیر در عصر ظهور آن حضرت به چه نحو است؟

برای مطالعه بیشتر

- چشم‌اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، نجم‌الدین طبسی، بوستان کتاب، قم.
- عصر زندگی و چگونگی آینده انسان و اسلام، محمد حکیمی، بوستان کتاب قم.
- آینده جهان، دکتر جلال برنجیان، مؤسسه تحقیقات و انتشارات طور، تهران.
- به سوی حکومت جهانی امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، علی‌اکبر حصاری، بوستان کتاب، قم.
- تکامل بشر در پرتو انقلاب جهانی امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، علی صفایی کاشانی، انتشارات سپهر آذین، قم.
- جستارهایی در مهدویت، رحیم کارگر، بنیاد فرهنگی مهدی موعود، قم.

درس سیزدهم

جهانی سازی کاذب یا جهانی سازی واقعی؟

آنچه در این درس می خوانیم:

— تاکتیک ها و اقدامات آمریکا و صهیونیسم در سایه شعار

«جهانی سازی»

— مقایسه اجمالی جهانی سازی غرب (کاذب) با حکومت جهانی حضرت

مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف (جهانی سازی واقعی)

سراغاز

رهبران کشورهای توسعه‌یافته با شعار «جهانی‌سازی»، خود را رهبر جهان می‌خوانند. اما هدف آنها امنیت، رفاه و خوشبختی ملت‌های جهان نیست، بلکه هدف آنان بهره‌گیری از امکانات جهان برای تأمین امنیت، رفاه و آسایش نظام سیاسی سرمایه‌داری غرب است.

آمریکا، اروپا و صهیونیسم جهانی برای رسیدن به اهداف خود با طرح شعار «جهانی‌سازی»، تاکتیک‌ها و اقدامات زیر را با سرپوش‌های عوام‌فریبانه به اجرا در آوردند:

۱. تقسیم جهان به کشورهای خوب و بد و قرار دادن کشورهای مستقل و مخالف سلطه‌گری آنان در محور شرارت

۲. افزایش روزافزون توان نظامی غرب و جلوگیری از افزایش توان دفاعی دیگر کشورها با هدف حفظ فاصله قدرت و برتری غرب

۳. بهره‌گیری هرچه بیشتر از وسایل پیشرفته اطلاعاتی و ارتباطی، همانند: رادیو، تلوزیون، ماهواره و اینترنت در پی حاکمیت بخشیدن به فرهنگ و تمدن غرب بر جامعه جهانی

۴. انحصاری ساختن بخش‌هایی از علوم پیشرفته و فناوری‌های استراتژیک و جلوگیری از دستیابی کشورهای دیگر به آنها، با هدف گسترش نفوذ در ملت‌ها و وابسته ساختن آنها

آرمان‌ها و آرزوهای بشر در طول تاریخ، به خصوص در عصر جهانی شدن، تنها و تنها در حکومت جهانی مصلح کل تحقق خواهد یافت.

امروزه هیچ ایده و اندیشه‌ای به اندازه اندیشه مهدویت و منجی‌گرایی در عرصه‌های مختلف فردی و اجتماعی، اعتقادی و اخلاقی، علمی و فناوری و فرهنگی و سیاسی در جوامع مختلف به ویژه در جهان اسلام کارساز و تأثیرگذار نیست. هیچ یک از نهادها و سازمان‌های بین‌المللی و قدرت‌های بزرگ جهانی توان و شایستگی اداره مطلوب جهان را ندارد و بشر در اضطراب آینده خود به سر می‌برد. حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف پاسخی به نگرانی بشر از آینده خود است.

مقایسه اجمالی جهانی‌سازی و حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

در این قسمت به طور مختصر، بعضی از ویژگی‌ها، چالش‌ها و کاستی‌های فرا روی جهانی شدن ذکر و تفاوت آن با حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف روشن و آشکار می‌گردد:

۱. حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف تحت رهبری افراد صالح و وارسته و شخصیت‌های برجسته دینی که معصوم از خطا و یا تالی‌تلو معصوم‌اند، ایجاد می‌شود، ولی در جهانی‌سازی، قدرتمندان، زورمندان و ستمگران رهبری جهان را بر عهده می‌گیرند. به عنوان نمونه «حق و تو» حقی ظالمانه و خطرناک است که کشورهای قدرتمند برای خود قرار داده‌اند. این حق و تو سبب می‌شود که جهان به دوران دیکتاتوری اول برگردد و قانون جنگل که هر کس زورش بیش‌تر است، حاکم گردد.

۲. در حکومت جهانی پیشنهادی اسلام، محور تمامی امور در جامعه، خداوند متعال و احکام او می‌باشد، ولی در جهانی‌سازی، محور قوانین وضع‌شده بشر، الحاد و حاکمیت سکولاریسم است.

۳. توسعه علمی از ویژگی‌های بارز حکومت جهانی امام مهدی عجل الله

تعالی فرجه الشریف است، اما در عصر جهانی‌سازی، دانش پیشرفته در انحصار کشورهای زورگو است و این کشورها از انتقال آن به کشورهای دیگر جلوگیری می‌کنند.

۴. در حکومت واحد جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، مؤمنان به دور او گرد می‌آیند و از افراد فاسق و فاجر و کافر در آن حکومت اثری نیست، در حالی که در جهانی‌سازی، مؤمنان واقعی جایگاهی ندارند و اطرافیان حاکمان و قدرت‌مندان را افراد لایبالی و بی‌دین گرفته‌اند. آنان اساساً حکومت و سیاست را از دین جدا می‌دانند و به تعبیر دیگر در این نوع حکومت جایی برای مؤمنان نیست.^۱

۵. در حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ستمگران و طاغوتیان به سزای اعمال خویش می‌رسند و نیکان پاداش می‌گیرند و تشویق می‌شوند، ولی در جهانی‌سازی، قضیه برعکس است و به جنایتکارانی همچون «انور سادات»، «شیمون پرز»، «اسحاق رابین» و «اوباما» که در کشتار مردم فلسطین، عراق و افغانستان دست داشته‌اند، جایزه نوبل می‌دهند. و به جنایتکارانی همچون «شارون»، نخست‌وزیر سابق اسرائیل، که هزاران فلسطینی را به خاک و خون کشید، لقب «مصلح» می‌دهند. و به فرمانده ناو آمریکایی که دستور شلیک موشک را به هواپیمای مسافربری ایران داد و سیصد مسافر بی‌گناه را کشت، جایزه می‌دهند. و در مقابل به فلسطینی‌های محروم و حزب‌الله ستم‌کشیده لبنان لقب «تروریست» می‌دهند.

۶ اصل ویژگی نبودن مرز در زمان حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف محفوظ است، زیرا در اسلام مرز وجود ندارد و نداشته است و مرزسازی از ترفندهای جهان‌خواران بوده است. مرزها در حکومت

۱. کارگر، رحیم، جستارهایی در مهدویت، ص ۲۱۲.

جهان شمول حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف برداشته می‌شود. اما «جهانی‌سازی» غرب در دنیای کنونی مانند بسیاری از وسایل دیگر به دست زراندوزان و استعمارگرانی افتاد که روزی پدید آوردن مرز و تقسیم کردن زمین به نفعشان بود و چنان هم کردند و هر وقت و هر زمان و هر مکان که به نفعشان باشد، مرزها را نیز برمی‌دارند، چنانکه در میان کشورهای اروپایی و قاره آمریکا چنین است. و اگر روزی احساس کنند که باید مرزها در مناطق دیگر نیز برداشته شود تا بیشتر به چپاول‌گری و به غارت بردن منابع زیرزمینی جهان سوّم دست یابند، برداشته شدن مرزها را تبلیغ خواهند کرد.

۷. جهانی‌سازی غرب در عرصه اقتصادی درصدد رفع موانع و کاستی‌های پیشرفت و توسعه اقتصادی، با اتکا به سازمان تجارت جهانی و صندوق بین‌المللی پول است، اما با این حال مشکلات جهان (فقر، نابرابری، بهره‌کشی، استثمار، بیکاری و...) همچنان باقی است. جهان شمولی اقتصاد به معنای جهانی شدن مشکلات و نارسایی‌های برخاسته از اقتصادگرایی غربی است. چون سرمایه‌داری غربی با طرح مسأله «جهانی شدن» سعی در انتقال مشکلات و بحران‌های اقتصادی و مالی به خارج دارد که این امر تبعات سختی برای کشورهای جهان سوّم در پی داد.

در حالی که برنامه اصلی حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف رفع فقر، نابرابری، کاستی‌ها و مشکلات از سراسر جهان و از بین بردن ظلم، اجحاف، تبعیض و حق‌کشی است. از آنجایی که مواهب و منابع طبیعی جهان به طور عادلانه مورد استفاده همگان قرار خواهد گرفت و علم و تکنولوژی بشر نیز رشد فراوانی خواهد یافت، مشکلات و نگرانی‌های بشر برطرف گشته و مدینه فاضله موعود تحقق

خواهد یافت.^۱

۸. جهانی‌سازی غربی از نظر فرهنگی و اجتماعی، ادعای نزدیکی و پیوند فرهنگ‌ها را دارد، اما روشن است که برخلاف نظر مدعیان غربی، در جهان آینده یکپارچگی به وجود نخواهد آمد و پس از تقابلی بنیادین، تمدن‌ها و فرهنگ‌هایی نوین سر برکشیده و چهرهٔ جهان را متحول خواهند ساخت.

در حالی که در «عصر ظهور» نشانی از اختلاف و کشمکش فرهنگی و سیاسی و حتی سلطه‌جویی تمدن‌ها و فرهنگ‌ها نخواهد بود و مردم با گزینش و انتخاب خود، آیین و فرهنگ واحدی را پذیرا خواهند شد و در سایهٔ آن با آرامش و آسودگی خیال زندگی خواهند کرد.

۹. از دیگر معایب و نقص‌های بزرگ جهانی شدن، عدم مدیریت واحد جهان، ظهور بلوک‌های قدرت و گسترش واحدهای سیاسی قدرتمند و متنازع با هم است.

این مشکل اساسی در حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به خوبی حل شده و جهان در تحت فرمان و ید باکفایت آن حضرت قرار خواهد گرفت. کشورهای جهان تحت رهبری واحد، اداره و مدیریت خواهند شد و کارگزاران و یاران نزدیک ایشان حکومت بر واحدهای سیاسی را بر عهده خواهند گرفت.

۱۰. نماد بارز جهانی شدن غرب تحمیل قالب و الگوی معینی از حیات است که برمبنای تفکر مادی‌گرای غرب شکل می‌گیرد. چنین مدلی از جهانی شدن به معنای تحمیل سلطهٔ همه‌جانبهٔ غرب با اکراه و اجبار است و دستاورد حقیقی و نهایی آن، استضعاف بیشتر، الحاد، فساد اخلاقی، بی‌عدالتی، فقر، تبعیض و استثمار است. اما حکومت جهانی

۱. نکویی سامان، مهدی، جهانی شدن و مهدویت، ص ۱۸۵.

حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف برخلاف جهانی شدن کنونی، بر پایه عقل، علم، ارزش‌های والای انسانی، حفظ حقوق و کرامت انسان‌ها، آزادی، برابری، عدالت و صلح برای همه است.

سخن آخر

براساس آنچه گذشت، جای تردید باقی نمی‌ماند که جهانی‌سازی غرب نمی‌تواند دوی درد بشر باشد و اگر کسی با دیده حقیقت‌بین به گفتار گهربار پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و امامان معصوم علیه‌السلام در مورد جامعه جهانی و پیش‌گویی‌هایشان درباره حوادث قبل از ظهور توجه نماید، منصفانه خواهد پذیرفت که به جز حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف کسی توان تشکیل حکومت جهانی را ندارد.

به هر حال شیعه با دیدگاهی روشن نسبت به آینده تاریخ بشر، همواره منادی و بشارت‌دهنده «زندگی مطلوب جمعی» و تشکیل «حکومت صلح و عدل جهانی» بوده است و با اتکاء به همین اعتقاد، خود را در تمام سختی‌ها و بحران‌ها حفظ کرده و منتظر پایان خوش تاریخ بوده است.

جهانی شدن این حکومت به معنای جهانی شدن فضیلت‌ها، عدالت‌ها، نیکی‌ها، برابری‌ها و معنویت‌ها خواهد بود و مردم فرصتی خواهند یافت که خوب بیندیشند؛ خوب زندگی کنند؛ حکمت و دانش واقعی بیاموزند؛ یکدیگر را دوست بدارند؛ به حق همدیگر تجاوز نکنند؛ توحیدمحور و اخلاق‌گرا باشند و جامعه‌ای عاری از فساد و تباهی تشکیل دهند. در مدینه فاضله مهدوی همه جا سخن از عدالت و قسط است و مردم شاهد لبریز شدن زمین از عدل و داد خواهند بود. امام خمینی (ره) از آن جهت که عدالت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف تمام بشر را از کجی‌ها

می‌رهاند، سالروز میلاد آن حضرت را عید برای تمامی بشر می‌داند:
«عید تولد حضرت مهدی سلام الله علیه بزرگترین عید است برای تمام
بشر. تمام بشر را وقتی که ایشان ظهور کنند این شاء الله - تمام بشر را - از
انحطاط بیرون می‌آورد.»^۱

۱. خمینی (ره)، روح‌الله، صحیفه امام، ج ۱۲، ص ۴۸۲.

خودآزمایی

۱. آمریکا و صهیونیسم جهانی با طرح شعار «جهانی‌سازی» چه تاکتیک‌ها و اقداماتی را به اجرا درآوردند؟
۲. تفاوت عدم وجود مرز در جهانی‌سازی غرب و حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در چیست؟
۳. تفاوت برنامه‌های اقتصادی حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و جهانی‌سازی غرب در چیست؟
۴. در چهار مورد، مقایسه‌ای اجمالی بین حکومت جهانی حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و جهانی‌سازی انجام دهید؟

فهرست منابع

۱. قرآن کریم.
۲. نهج البلاغه.
۳. نعمانی، ابن ابی زینب، محمد بن ابراهیم، الغيبة، تحقیق فارس حسون کریم، قم، ۱۴۲۲ قمری.
۴. اربلی، علی بن عیسی، کشف الغمّة فی معرفة الائمة، مكتبة بنی هاشمی، چاپ اول، تبریز ۱۳۸۱.
۵. حرّ عاملی، محمد بن حسن، اثبات الهداة، دارالکتب الاسلامیة، چاپ اول، تهران، بی تا، ۳ جلد.
۶. صافی، لطف الله، منتخب الاثر، سیدة المعصومة، چاپ اول، قم ۱۴۱۹ قمری.
۷. صدوق، محمد بن علی، کمال الدین و تمام النعمة، مؤسسه معارف اسلامی، چاپ اول، قم ۱۳۹۵.
۸. طوسی، ابوجعفر محمد بن حسن، کتاب الغيبة، مؤسسه معارف اسلامی، چاپ اول، قم ۱۴۱۱ قمری.
۹. کورانی، علی و...، معجم احادیث المهدي عليه السلام، مؤسسه معارف اسلامی، چاپ اول، قم ۱۴۱۱ قمری.
۱۰. مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، مؤسسة الوفاء، بیروت ۱۴۰۴ قمری.
۱۱. حکیمی، محمد، عصر زندگی و چگونگی آینده انسان و اسلام، بوستان

کتاب، قم ۱۳۸۳ شمسی.

۱۲. کارگر، رحیم، آینده جهان (دولت و سیاست در اندیشه مهدویت)، بنیاد فرهنگی مهدی موعود علیه السلام، قم ۱۳۸۳ شمسی.
۱۳. مکارم شیرازی، ناصر، حکومت جهانی مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، نسل جوان، قم ۱۳۸۰ شمسی.
۱۴. طبسی، نجم‌الدین، چشم‌اندازی به حکومت مهدی، چاپ چهارم، بوستان کتاب، قم ۱۳۸۲ شمسی.
۱۵. کارگر، رحیم، تعلیم و تربیت در عصر ظهور، بنیاد فرهنگی مهدی موعود، قم، تابستان ۱۳۸۷ شمسی.
۱۶. کارگر، رحیم، جستارهایی در مهدویت، بنیاد فرهنگی مهدی موعود، قم ۱۳۸۶ شمسی.
۱۷. کیانی، علی‌اصغر، در اندیشه حکومت برتر، آیین احمد، قم ۱۳۸۷.
۱۸. نصیری، مهدی، اسلام و تجدد، کتاب صبح، تهران، بهار ۱۳۸۱ شمسی.
۱۹. براون، لستر، وضعیت جهان، ترجمه حمید طراوتی، نشر ژرف، تهران، ۱۳۷۰ شمسی.
۲۰. کلینی، ابی جعفر محمد بن یعقوب، الکافی، تحقیق علی‌اکبر غفاری، دارالکتب الاسلامیه، تهران ۱۳۸۹ قمری.
۲۱. کسمایی، علی‌اکبر، جهان امروز و فردا در تنگنای تمدن صنعتی، انتشارات اطلاعات، تهران ۱۳۷۴ شمسی.
۲۲. جرمی ریفکین و تدهوارد، جهان در سراسی سقوط، ترجمه محمود بهزاد، انتشارات سروش، تهران ۱۳۷۴ شمسی.
۲۳. گنون، رنه، بحران دنیای متجدد، ترجمه ضیاء‌الدین دهشیری، امیرکبیر، چاپ سوّم، تهران ۱۳۷۸ شمسی.
۲۴. الطبرسی، ابی‌منصور احمد بن علی بن ابی طالب، الاحتجاج علی اهل اللجاج، انتشارات نعمان، نجف اشرف ۱۳۸۶ قمری.
۲۵. تحویلیان، میهن، ما و جهانی شدن، انتشارات هنرهای زیبا، اصفهان

۱۳۸۷ شمسی.

۲۶. سلیمی، حسین، فرهنگ‌گرایی (جهانی شدن و حقوق بشر).
۲۷. گفتمان مهدویت (گفتمان پنجم)، مقاله جهانی‌سازی غربی و جهانی شدن اسلامی، مرتضی شیروودی، بوستان کتاب، قم ۱۳۸۲ شمسی.
۲۸. مسعودی، کاظم، جهانی شدن و مخالفت با آن.
۲۹. تاملینسون، جان، جهانی شدن فرهنگ، ترجمه محسن حکیمی، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، تهران ۱۳۸۱ شمسی.
۳۰. تبریزی، ایرج، تجارت شیطانی، انتشارات کیهان، تهران ۱۳۷۹ شمسی.
۳۱. علوی، سید حسین، بحران دنیای متمدن.
۳۲. واعظی، حسن، تروریسم، سروش، تهران ۱۳۸۲ شمسی.
۳۳. واعظی، حسن، استعمار فرانو (جهانی‌سازی و انقلاب اسلامی)، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، قم ۱۳۸۶ شمسی.
۳۴. دعوتی، میرابوالفتح، نفوذ صهیونیسم در مطبوعات، نشر ایام، تهران ۱۳۷۶ شمسی.
۳۵. راپرت، مارک، جهانی‌سازی (چالش‌ها و راهکارها)، ترجمه دکتر سید هادی عربی و همکاران، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم ۱۳۸۷ شمسی.
۳۶. ثانی، رضا، زیر موج جهانی شدن، کانون اندیشه جوان، قم.
۳۷. مظاهری سیف، حمیدرضا، جریان‌شناسی انتقادی عرفانهای نوظهور، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، قم ۱۳۸۷ شمسی.
۳۸. علیزاده، مهدی، «موعود جهانی»، دانشنامه امام علی علیه‌السلام ج ۳، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، قم.
۳۹. خمینی (ره)، سید روح‌الله، صحیفه امام، مؤسسه نشر آثار امام خمینی (ره)، چاپ اول، تهران ۱۳۸۷ شمسی، جلد ۱۲.
۴۰. ماهنامه سیاحت غرب، پژوهشکده پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما، شماره‌های ۴، ۶۹ و ۷۰، قم.
۴۱. عرفان، حسن، «زبان‌آگاهی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و امامان معصوم

علیه‌السلام «، فصلنامه علوم حدیث، شماره‌های ۵ و ۶.
۴۲. رجایی، فرهنگ، پدیده جهانی شدن، ترجمه عبدالحسین آذرنگ، نشر
آگه، تهران ۱۳۸۰.